

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

26 november 1999

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2000**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Ria Van Den Heuvel
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Patricia Ceysens.

Vaste leden :

mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van Kessel ;

mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Claudine De Schepper, de heren Jacques Devolder, Koen Helsen ;

mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Marijke Dillen, de heer Felix Strackx ;

de heren Guy Swennen, Jan Van Duppen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel ;

mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Veerle Heeren, de heren Jan Laurys, Luc Martens ;

de heren Frans De Cock, Freddy Feytons, André Moreau, Cis Schepens ;

de heren Wilfried Aers, Julien Librecht, mevrouw Marleen Van den Eynde ;

de heren Patrick Hostekint, Jacky Maes ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

mevrouw Margriet Hermans.

---

*Zie :***15** (1999-2000)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nrs. 2 tot 4 : Amendementen
- Nr. 5-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid
- Nr. 5-B : Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
- Nr. 5-C : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
- Nr. 5-D : Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport
- Nr. 5-E : Verslag namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme
- Nr. 5-F : Verslag namens de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervormingen en Ambtenarenzaken
- Nr. 5-G : Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
- Nr. 5-H : Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid
- Nr. 5-I : Verslag namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

*Zie ook :***13** (1999-2000)

- Nr. 1 : Toelichtingen

16 (1999-2000)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUD

Blz.

1. TOELICHTING DOOR MEVROUW MIEKE VOGELS, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, GEZONDHEID EN GELIJKE KANSSEN	5
1.1. Algemeen	5
1.2. Per programma	6
1.2.1 Gelijke kansen	6
1.2.2 Welzijn	7
1.2.3 Gezondheidsbeleid	13
1.2.4 Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden	13
2. BESPREKING	15
2.1. Algemeen	15
2.2. Per programma	20
2.2.1. Progr. 11.4 Gelijkekansenbeleid	20
Algemene opmerkingen	20
Wetenschappelijk onderzoek, website en projectsubsidies	22
Holebi's	22
Gelijke kansen voor mannen en vrouwen	22
Toegankelijkheid	24
2.2.2. Progr. 40.2 Infrastructuur inzake persoonsgebonden aangelegenheden	24
Uitbreiding	24
Procedure	24
2.2.3. Progr. 41.1 Algemeen Welzijnsbeleid	25
Bijzondere jeugdzorg, kinderrechten en opvoedingsondersteuning	26
Regularisering nepstatuten en loonharmonisering	28
Zorgverzekering	28
Varia	29
2.2.4. Progr. 41.2 Bijzondere jeugdbijstand	29
2.2.5. Progr. 41.3 Bejaardenzorg	33
2.2.6. Progr. 41.4 Gezinsangelegenheden	34
Kind en Gezin	34
Toelichting door de heer Lieven Vandenbergh, administrateur-generaal	34
Bespreking	34
Algemeen	34
Maatschappelijke positie van het kind	35
Preventieve kinderzorg	37
Kinderopvang	38
Gezinsangelegenheden buiten Kind en Gezin	39
Algemeen	39
Thuiszorg	40
Gezinseducatie	42
2.2.7. Progr. 41.5 Gehandicaptenbeleid	42
Toelichting door de heer Laurent Bursens, leidend ambtenaar	42
Bespreking	44

Algemeen	44
Individuegerichte prestaties	44
Zorgsector	46
Sector tewerkstelling	49
2.2.8. Progr. 41.6 Maatschappelijk opbouwwerk	49
2.2.9. Progr. 41.7 Maatschappelijk welzijn	49
Etnisch-culturele minderheden	49
Algemeen welzijnswerk	51
Varia	53
2.2.10. Progr. 42.1 Volksgezondheid	54
Algemeen	54
Kwaliteitsdecreet	54
Centra geestelijke gezondheidszorg (CGG's)	55
Varia	56
2.2.11. Progr. 42.2 Medisch-sociaal beleid	57
Algemeen	57
Vlaamse gezondheidsdoelstellingen	57
Infectieziekten en vaccinatiebeleid	58
Gezondheidspromotie en ziektepreventie	58
Varia	59
2.2.12. Progr. 53.2 Sociaal Impulsfonds (ba's 33.10, 43.10 en 45.90)	60
3. INDICATIEVE STEMMING	60
BIJLAGEN	63

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen besprak de haar toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel¹ van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 2000 op 18, 24 en 25 november 1999.

De amendementen op de algemene uitgavenbegroting voor wat de bevoegdheden van deze commissie betreft, zijn opgenomen in Parl. St. VI. P. 1999-2000, nrs. 15/3 (amendementen nrs. 2 tot 48) en 15/4 (amendementen nrs. 49 tot 93). In het verslag wordt enkel nog verwezen naar de amendementnummers.

Het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2000 (*Parl. St. VI. Parl. 1999-2000, nr. 94/1*), hoofdstuk XIV Welzijn, werd samen met de algemene uitgavenbegroting besproken (progr. 41.1 en 42.1).

I. TOELICHTING DOOR MEVROUW MIEKE VOGELS, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, GEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

1.1. Algemeen

De minister illustreert het aandeel van Welzijn in de Vlaamse begroting aan de hand van diagrammen en cijfers (zie bijlage).

Onderwijs neemt met 41 percent de grootste hap uit het budget. De tweede grote hap is voor rekening van Leefmilieu en Infrastructuur. 10 percent gaat naar de lokale besturen. Op de vierde plaats komt Welzijn met 9 percent. Een aanzienlijk kleiner deel, 2 percent, gaat naar Volksgezondheid en VIPA.

Welzijn beschikt dus over 58 miljard frank van de 619 miljard frank. De minister geeft een overzicht van het aandeel van de verschillende sectoren van Welzijn. De gezinszorg gaat met ± 8 miljard frank lopen, Kind en Gezin met ± 6 miljard. De gehandicaptenzorg is de absolute topper met bijna 32 miljard frank.

¹ Zie opsplitsing als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting (*Parl. St. VI. Parl. 1999-2000, nr. 15/8*).

Gezondheid neemt een veel kleiner deel in beslag, slechts 11 miljard frank of 2 percent. In hoofdzaak komt het hierop neer dat het federale niveau betaalt en dat Vlaanderen normeert en controleert.

Gelijke kansen is een groeiende bevoegdheid in Vlaanderen. De begroting stijgt dit jaar met bijna een vierde.

Het VIPA krijgt in 2000 voor $\pm 1,5$ miljard frank meer machtigingen dan in 1999 om te beantwoorden aan de specifieke noden.

In deze begroting belooft het bedrag voor de nieuwe initiatieven 1 miljard frank. De belangrijkste accenten worden gelegd op de gezinsangelegenheden (zoals de kinderopvang) (26 percent), op de bijzondere jeugdbijstand in uitvoering van de motie van het Vlaams Parlement (21 percent), op de gehandicaptenzorg (14 percent) en op het maatschappelijk welzijn (19 percent) dat vooral is gericht op het justitieel welzijn en de migrantenwerking.

De minister pretendeert niet een volledig nieuw beleid voor te stellen. Deze begroting is voor het grootste deel een overgangsbegroting. Dat kan ook niet anders. De regering trad aan op 14 juli en de begroting 2000 moest bij de minister van Begroting liggen op 28 augustus, amper 6 weken later. De administratie had de voorstellen klaar liggen. Het was niet mogelijk om veel te wijzigen. Een democratisch bestel vraagt trouwens om de nodige continuïteit. De minister van Welzijn draagt de zware verantwoordelijkheid om de continuïteit van de zorg te garanderen.

De begroting bestaat voor meer dan drie vierde uit personeelsuitgaven waaraan sowieso moeilijk kan worden getornd. Dat wilt de minister ook niet. Het overige vierde is voor het grootste stuk gereguleerd via decreten. Veranderen kan enkel door het wijzigen van decreten. Het nieuwe beleid zal terug te vinden zijn in de beleidsnota die het parlement in januari zal bespreken. Daarin zullen de grote lijnen voor de komende vijf jaar worden vastgelegd. Die afspraken zullen hun weerslag vinden in de begroting 2001.

De minister heeft geprobeerd om toch al een aantal accenten te leggen binnen het bedrag van 1 miljard frank dat voorhanden was voor nieuwe initiatieven.

– Preventie

Het is haar bedoeling om vooral aandacht te hebben voor preventie. De minister is teveel een minister van onwelzijn en ongezondheid. Er bestaat de reflex om het hulpverleningsapparaat in te zetten bij onwelzijn en ongezondheid. Als minister van Welzijn wordt de minister vaak als eerste geconfronteerd met nieuwe vormen van onwelzijn. De minister verwijst naar de toenemende agressie, die erg beangstigend is. Het publiek ziet slechts het topje van de ijsberg. De agressie die zich binnen gezinnen afspeelt, vaak tegen vrouwen en kinderen, is veel minder zichtbaar. Toch nemen de meldingen van geweld bij de vertrouwenscentra kindermishandeling toe. Men dient zich af te vragen hoe deze vormen van geweld kunnen worden voorkomen.

Een aantal elementen die gericht zijn op preventie, kan men reeds terugvinden in het bedrag van 1 miljard frank dat zal worden besteed aan nieuwe initiatieven. Binnen het integratiebeleid legt de minister de nadruk op het onthaal van nieuwkomers. Als zij van meet af aan integreren in onze samenleving, is er geen nood aan remedies achteraf. Via deze begroting wil de minister ook de centra voor ontwikkelingsstoornissen versterken. Nu zijn de wachttijden voor een afspraak te lang, waardoor complicaties kunnen ontstaan en achteraf meer hulp nodig is. De minister start ook met de uitbouw van het beleid voor gezondheid, milieu en epidemiologisch onderzoek. Daardoor kan men snel milieu-elementen die de volksgezondheid beïnvloeden, ontdekken en maatregelen treffen voor het te laat is.

– Zorg op maat en minst-beperkende opvang

Een tweede accent in de begroting is de zorg op maat en de minst-beperkende opvang. Dit slaat vooral op de verdere uitbouw van de diensten voor gezinszorg, het opzetten van een netwerk voor dementerende bejaarden waardoor bejaarden zo lang mogelijk in eigen omgeving worden opgevangen, en het uitwerken van een Vlaams justitieel welzijnswerk. Op dit laatste komt de minister verder uitgebreid terug. Justitieel welzijnswerk is zeer belangrijk voor de terugkeer in de samenleving van gevangenen. Ook dit is preventie, want door een goede begeleiding van de herintrede zal er minder recidive zijn en bijgevolg een stukje minder geweld.

– Toegankelijkheid

Het derde belangrijke punt is de toegankelijkheid. Die vindt men gedeeltelijk terug onder het gelijk-kansenbeleid. De minister wil de toegankelijkheid uitbreiden naar de anti-discriminatie van migranten, en ten voordele van gehandicapten en ouderen.

Dit is een overgangsbegroting. Toch worden de opgesomde accenten al opgenomen. Grote nieuwe lijnen zullen in de beleidsnota worden uitgezet en de volgende vier jaar worden vertaald in nieuwe decreten.

1.2. Per programma

1.2.1. Gelijke kansen

Progr. 11.4 Gelijkekansenbeleid

Gelijke kansen betekent meer dan enkel 'ladies first'. Het gelijk-kansenbeleid in Vlaanderen is een nog zeer jong beleid. Op federaal niveau werd vooral de nadruk gelegd op de verhouding tussen mannen en vrouwen. Dat was vooral een 'persoonsgebonden' materie : minister Miet Smet was een zeer bevlogen feministe die gedurende tien jaar baanbrekend werk heeft geleverd inzake emancipatie. Ze heeft daarbij vooral de nadruk gelegd op tewerkstelling.

1995 was een keerpunt. In Peking werd duidelijk dat de categoriale benadering moest worden verlaten, en dat er meer naar een inclusief beleid moest worden geëvolueerd. Ook in Vlaanderen was de tijd rijp voor een gelijk-kansenbeleid, dat ruimer was dan enkel de verhouding tussen mannen en vrouwen. Minister Anne Van Asbroeck en minister Brigitte Grouwels hebben op vijf jaar tijd een cel 'Gelijke Kansen' ontwikkeld, die de verhouding tussen man en vrouw in beeld heeft gebracht en gewerkt heeft rond holebi's, migranten en toegankelijkheid. De minister heeft daar leeftijdsdiscriminatie aan toegevoegd.

De minister zal in haar beleidsnota het gelijk-kansenbeleid gestalte kunnen geven. Dit beleid is jong en werkt met kredieten ad hoc. Er is geen decretale regeling. Het is een van de opdrachten om in de komende vijf jaar het gelijk-kansenbeleid decretaal te verankeren.

Een eigentijds gelijkekansenbeleid moet steunen op twee poten. De eerste poot is het inclusieve beleid : de minister voor Gelijke Kansen is coördinerend minister en moet de reflex voor gelijke kansen bij haar collega's afdwingen. De tweede poot is de categoriale benadering : er is een specifieke benadering voor de emancipatie van mannen en vrouwen, van holebi's en steeds meer van de 60-plussers.

De begroting bouwt voor een groot deel verder op de vorige vier jaar. Wel zijn een aantal kredieten verschoven en komen nu nominatim in de begroting voor. De subsidie aan de Nationale Vrouwenraad en het Vrouwen Overleg Comité zijn daar voorbeelden van.

Met Allerhande uitgaven met betrekking tot emancipatie en gelijkekansenbeleid (ba 12.01), belandt men bij het in 1998 goedgekeurde decreet over de vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesraden. Dat decreet stipuleerde dat in een adviesraad slechts twee derde van de zetelende leden van hetzelfde geslacht kunnen zijn. Voor de adviesraden die de ministers rechtstreeks adviseren, moet de situatie zijn rechtgetrokken tegen 1 januari 2000. De andere adviesraden beschikken over een jaar meer. Daar is tot nu nog maar weinig aan gebeurd.

De voorgangster van de minister was begonnen met het uitwerken van Pluspunt, een gegevensbank voor vrouwen met talent. Dat zit nog in de startfase. De minister heeft haar collega's ministers erop attent gemaakt dat tegen 1 januari 2000 de adviesraden in orde moeten zijn. Hoewel dat niet zo makkelijk lijkt, zal de minister erop aandringen. Als minister voor Gelijke Kansen is de minister bevoegd om uitzonderingen toe te kennen. Zij zal dat echter met mate doen.

Er is in 25 percent bijkomende kredieten voorzien. Die kredieten gaan vooral naar het erkennen van de twee bestaande toegankelijkheidsbureaus in Limburg en Sint-Niklaas als steunpunten. Die bureaus hebben heel wat ervaring opgebouwd inzake het toegankelijk maken van openbare gebouwen voor mindervaliden. Na verloop van tijd wil de minister komen tot één steunpunt voor toegankelijkheid per provincie. De komende vijf jaar zal dus een inhaaloperatie uitgevoerd moeten worden.

Het gaat dan niet enkel over de toegankelijkheid van openbare gebouwen. Het toegankelijkheids-idee moet worden verspreid onder de architecten, niet alleen met het oog op gehandicapten, maar ook met het oog op de veroudering van de bevol-

king. De huizen moeten mee kunnen evolueren en groeien met de bewoners.

In een ruimer kader dan enkel de toegankelijkheid in de strikte zin van het woord, wil de minister volgend jaar meer aandacht besteden aan de ouderen. Daarvoor zullen natuurlijk ook kredieten nodig zijn. Zo is de toegankelijkheid tot de nieuwe media voor de ouderen zeer belangrijk. Zij moeten de kans krijgen die snelle evolutie te volgen. Internet kan voor 60-plussers een nieuwe wereld openen. Volgend jaar zal dat het thema zijn van het Ouderenparlement. Samen met dat Ouderenparlement wil de minister een aantal projecten uitwerken om deze toegankelijkheid tot de nieuwe media te bevorderen.

Een ander nieuw initiatief is de erkenning van de Federatie Werkgroepen Homoseksualiteit. Ten eerste is het belangrijk dat de Holebifoon voort blijft werken. Ten tweede moet die federatie ook een soort steunpunt vormen. Een eerste taak van dat steunpunt bestaat in het detecteren van de initiatieven rond homo's, lesbiennes en biseksuelen in het kader van de gelijkschakeling en de integratie. Een tweede taak is het ondersteunen en optimaliseren van het beleid inzake gelijke kansen.

De minister wijst op het belangrijke onderzoekspakket. Er moeten dringend een aantal nieuwe methodieken ontwikkeld worden om het gelijkekansenbeleid in Vlaanderen gestalte te geven, onder meer als voorbereiding op het uitbouwen van een decretale basis.

Effectrapportering (zoals het kindeffectrapport) wordt te statisch ingevuld. Dit geldt ook voor de emancipatie-effectrapportering. Een effectrapport wordt gezien als een bijkomende last in plaats van als een dynamisch gegeven.

1.2.2. Welzijn

Progr. 41.1 Algemeen welzijnsbeleid

In het programma 41.1 staat iets meer dan 5 miljard frank ingeschreven. 4 miljard frank dient voor het Zorgfonds. De regering wenst in 2000 het fonds uit te bouwen zodat het in het voorjaar van 2001 operationeel is. In het programmadecreet staat daarom een artikel dat de oorspronkelijke startdatum, namelijk 1 januari 2000, verlaat. Het fonds zal in 2001 een budget van 8 miljard frank ter beschikking hebben.

Er wordt 990 miljoen frank uitgetrokken voor het Algemeen Welzijnsbeleid, afkomstig uit de midde-

len die uitvoering geven aan het Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA). Dit akkoord werd afgesloten na de vorige Witte Woede en heeft als bedoeling anomalieën en acute problemen bij de welzijnssector weg te werken, de werkdruk bij het personeel te verlichten en de nieuwe noden op te vangen.

Van zodra de begroting is goedgekeurd worden in de loop van het jaar kredieten overgeheveld : ongeveer 500 miljoen gaan naar de gehandicaptenzorg, 200 miljoen naar de bejaarden- en gezinszorg, 100 miljoen naar de bijzondere jeugdbijstand, 90 miljoen naar kinderopvang, 50 miljoen naar thuiszorg en 40 miljoen naar het algemeen welzijnswerk.

De basisallocaties onder programma 41.1 hebben te maken met de ondersteuning van het algemeen welzijnsbeleid, zoals ondersteunende kredieten voor het functioneren van de Gezins- en Welzijnsraad, onderzoeksopdrachten, enzovoort. Er is een veel te grote versnippering van kleine onderzoeksprojecten, die stevast bij dezelfde onderzoekscentra terechtkomen.

Na overleg met de Franse Gemeenschap wordt 9 miljoen frank uitgetrokken voor Child Focus. Daarmee wordt de telefonische permanentie gefinancierd. Er gaat 12 miljoen frank naar het ondersteunen van de nieuwe OCMW-boekhouding.

Progr. 41.2 Bijzondere jeugdbijstand

De afdeling Bijzondere Jeugdbijstand heeft een algemeen preventieve opdracht die via projecten wordt uitgevoerd door de comités voor bijzondere jeugdzorg en door de filmkeuringscommissie. De motie van het Vlaams Parlement heeft de regering duidelijk gemaakt dat de preventieve opdracht moet worden uitgebreid. De preventieopdracht van de comités stelt momenteel niet zoveel voor. Ze worden immers volledig in beslag genomen door de dagelijkse dossierbehandeling en beschikken niet over de nodige middelen.

In het kader van de hulpverlening is de afdeling jeugdbijstand bevoegd voor de organisatie van de comités voor de bijzondere jeugdzorg, de bemiddelingscommissies en de sociale diensten van de Vlaamse Gemeenschap bij de jeugdrechtbanken. Ze vormen de toegangspoort tot de bijzondere jeugdzorg. Hier zal in de toekomst een en ander moeten worden geëvalueerd en gereorganiseerd. De afdeling Bijzondere Jeugdbijstand is eveneens bevoegd voor de erkenning en subsidiëring van de privé-voorzieningen.

Ten slotte is er de afdeling Gemeenschapsinstellingen. Langs dit kanaal staat de Vlaamse overheid in voor de gesloten opvang in Mol en Ruiselede.

Er wordt 6,6 miljard frank besteed aan de bijzondere jeugdzorg. Er wordt gestreefd naar meer efficiëntie. Daarvoor wordt niet gewacht op de beleidsnota. De kredieten omvatten onder meer de indexaanpassingen en de weddedrift. Dankzij de witte woede zijn de verloning en arbeidsvoorwaarden voor opvoeders in instellingen voor bijzondere jeugdzorg verbeterd. Daardoor blijft men in deze sector langer werken dan vroeger en neemt de anciënniteit toe. Bij begrotingsonderhandelingen moet die weddedrift telkens opnieuw aangetoond worden om bijkomende kredieten te verkrijgen.

Binnen de nieuwe initiatieven wordt in 100 miljoen frank voorzien voor projecten zoals herstellbemiddeling, gemeenschapsdiensten en leerprojecten in het kader van de uitvoering van de alternatieve straffen. Dit gebeurt in samenwerking met de sociale diensten bij de jeugdrechtbanken. Er wordt 100 miljoen frank uitgetrokken voor residentiële opvang, enerzijds voor specifieke doelgroepen zoals het initiatief voor migrantenjongeren van de vzw Ivo Cornelis in Mechelen, en anderzijds voor de onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra (OOOC) in de driehoek Antwerpen-Gent-Brussel die wat meer ademruimte nodig hebben. Er wordt ook in 4 miljoen frank voorzien voor de aanwerving van twee contractuelen die worden belast met de uitvoering van de motie van aanbeveling van het Vlaams Parlement. Tot slot zal 100 miljoen frank van de VIPA-middelen naar deze sector uitgaan.

Dit programma zal tijdens de komende jaren ongetwijfeld nog serieus worden gewijzigd.

Progr. 41.3 Bejaardenzorg

Dit programma draagt wel de titel Bejaardenzorg, maar dit dekt de realiteit niet. Het is een zeer klein programma, dat jaarlijks kleiner wordt. Bejaardenzorg is immers grotendeels terug te vinden als horizontaal beleid binnen de andere begrotingskredieten : wat infrastructuur betreft binnen het VIPA, terwijl de personeelskosten in de bejaardentehuizen bijvoorbeeld nog steeds worden gefinancierd door het Riziv. Eigenlijk betaalt de Vlaamse Gemeenschap op dit ogenblik nog niets qua personeel. De 4 miljard frank van het Zorgfonds zal grotendeels dienen om de kwaliteit van opvang van bejaarden te garanderen. Diensten voor gezinszorg (de vroegere diensten voor gezins- en bejaardenhulp) gaan grotendeels naar de opvang van bejaar-

den in de thuisomgeving. Het thuiszorgdecreet heeft daar het kader voor geschapen, waardoor instellingen zoals de dagcentra en de lokale dienstencentra voor bejaarden verhuisd zijn van het programma 41.3 naar het programma 41.4 Gezinsaanlegenheden. Daarom wordt programma 41.3 steeds beperkter. Men mag daaruit niet concluderen dat steeds minder gedaan wordt voor bejaarden. In de toekomst zal dit programma opnieuw bekeken moeten worden. Ofwel moet het afgeschaft worden, ofwel moet de begroting herschikt worden.

De afdeling Welzijnszorg vergunt, erkent en controleert bejaardenvoorzieningen. Enerzijds zijn er de bejaarden, anderzijds RVT. De normering inzake de RVT-bedden gebeurt door de federale overheid, de verdeling en de controle door Vlaanderen. We hebben dus een vrij grote administratie die wel erkent en controleert, maar geen geld heeft om te subsidiëren.

Het decreet inzake de residentiële ouderlingenopvang dateert van 1985 en wordt door iedereen beschouwd als totaal verouderd. Het speelt niet in op nieuwe of toekomstgerichte noden van bejaarden en denkt te veel vanuit het medische model. De verwachtingen van de bejaarden wijzigen.

Heel de residentiële opvang moet opnieuw worden bekeken. Op dit ogenblik is het best mogelijk dat iemand de laatste twee jaar van zijn leven vier maal moet verhuizen. Dit kan niet meer. Er moet terzake een totaal nieuw concept uitgewerkt worden.

De beleidsvoorbereidende cel binnen de administratie kampt met een zwaar personeelstekort. Daarom werd binnen het nieuwe initiatief 2,8 miljoen frank gereserveerd voor externe begeleiding voor de aanpassing van die regelgeving. Hoe dat precies wordt ingevuld moet nog worden bepaald: er wordt gedacht aan contractuele aanwerving.

De basisallocatie bevat verder de onderhoudssubsidies ten behoeve van de privé-serviceflats Bevak en de openbare serviceflats Bevak. Het instrument van Bevak zal ook opnieuw onder de loep genomen moeten worden, in het kader van die nieuwe visie op residentiële opvang en naadloze overgang, want het heeft helemaal niet de verhoopte groei gekend. Waarschijnlijk is het te complex en te duur.

Verder zijn er subsidies ter ondersteuning van experimentele initiatieven. Het is belangrijk de creativiteit in instellingen inzake de opvang van dementerenden te ondersteunen. Er moet mogelijk-

heid tot experiment zijn alvorens die initiatieven eventueel ingeschreven worden in een nieuw decreet.

Het Ouderen Overleg Comité kreeg vorig jaar 4 miljoen frank ondersteuning in het kader van het Jaar van de Ouderen. Deze som is nu teruggebracht naar de helft, in overleg met dit comité. De minister wil de projecten inzake toegankelijkheid ondersteunen en bijdragen tot de organisatie van het seniorenparlement in 2000.

Een belangrijk nieuw initiatief is de subsidiëring van netwerken voor de zorg voor dementerende personen en hun omgeving. Als de begroting goedgekeurd wordt, zal het besluit terzake zeer snel op tafel liggen. In het besluit worden ze echter geen netwerken genoemd om geen begripsverwarring te creëren met de al bestaande netwerken. Doel van dit krediet van ± 10 miljoen frank is de bestaande werkingen te steunen die in het verleden zijn gegroeid, zoals De Bijster te Essen, Sint-Jozef te Gent, Familiezorg West-Vlaanderen, Foton, Heilig Hart Kortrijk en RVT De Wingerd. Die werkingen geven opleiding aan huisartsen met het oog op een betere en vroegere detectie van dementie bij bejaarden. Ze verstrekken ook advies en ondersteuning aan families met een dementerende bejaarde. Zij vervullen dus een zeer belangrijke rol in het preventie- en zorg-op-maatbeleid.

Progr. 41.4 Gezinsaanlegenheden

In het kader van het thuiszorgdecreet is dit programma wat belangrijker geworden. Het is goed voor ongeveer 8,5 miljard frank waarover binnen de eigen administratie kan beschikt worden en 6,4 miljard frank dotatie aan de VOI Kind en Gezin.

Van die 8,5 miljard frank gaat ongeveer 8 miljard frank naar alles wat met gezinszorg te maken heeft. In de eerste plaats gaat het om de thuiszorg die sinds 1998 een decretale basis heeft en die de verschillende organisaties die hulp aan huis bieden, financiert. Het gaat over gezinsvervangende hulp, niet over medische hulp. Zo zijn er in Vlaanderen 150 diensten die voor gezinszorg erkend zijn. De hulpverlening is vooral op hulpbehoevende bejaarden afgestemd. In 1998 werden 56.500 cliëntsystemen geregistreerd en dat aantal neemt steeds toe.

Naar aanleiding van het thuiszorgdecreet werd een programmatie uitgewerkt van de verschillende behoeften binnen de thuiszorg en werd de verbintenis aangegaan om het urenkrediet voor de thuiszorg jaarlijks met 4 percent te laten stijgen tot in 2010 de norm van 100 percent bereikt wordt. De kans

bestaat dat dit nog verder aangepast of opgetrokken moet worden. Die uren zullen worden verdeeld in overleg met de sector en daarbij zal meer aandacht worden besteed aan de kleinere initiatieven en aan de initiatieven die bijkomende inspanningen leveren voor de nieuwe noden, met name de opvang van zieke kinderen of van dementerende bejaarden.

Bij verder inzoomen op het thuiszorgdecreet ziet men dat het grootste deel van het geld naar de erkende diensten gaat die er hun personeel mee betalen en naar de belangrijke en kwalitatief hoogstaande opleidingen voor gezins- en bejaardenhulpers.

Er blijft dan nog 222 miljoen frank over voor de uitvoering van de rest van het thuiszorgdecreet, met name de erkenning van de lokale dienstencentra waaraan de minister, gezien hun scharnierfunctie, veel belang hecht. Die lokale dienstencentra worden op hun beurt gesteund door regionale dienstencentra die vooral advies en materiële hulp verlenen en opleidingen en allerhande activiteiten organiseren. Zij worden op hun beurt aangevuld door dagverzorgingscentra, de centra voor kort verblijf en de diensten voor oppashulp.

De verenigingen van verbruikers en mantelzorgers hebben tot doel de mantelzorg te ondersteunen en herwaarderen. Vier ervan zijn erkend. Er moet worden nagegaan of dat voldoende is. Deze verenigingen zijn belangrijk voor de zorgverzekering.

De centra voor integrale gezinszorg (CIG) krijgen 142 miljoen frank. Ze bieden opvang in crisismomenten. De verschillende rol van CIG's en de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning (CKG's) binnen Kind en Gezin moet nader bekeken worden.

De centra voor ontwikkelingsstoornissen krijgen meer kredieten, van 38 naar 48 miljoen frank. Vier centra, verbonden aan een universiteit, zijn erkend en helpen kinderen met ontwikkelingsstoornissen. Versneld onderzoek en remediëring vormen hun prioriteiten. Het is niet verantwoord dat deze centra met enorme wachtlijsten kampen.

Binnen Kind en Gezin onderscheidt men drie grote domeinen. De subsidiëring van de kinderopvang met zijn diensten voor opvanggezinnen, de initiatieven voor buitenschoolse opvang, crèches en specifieke projecten, is goed voor 63,7 percent van de dotatie aan Kind en Gezin. De tweede opdracht is de verbetering van de maatschappelijke positie van het kind. Dat heeft te maken met kinderrechten,

maar betekent ook de subsidiëring van de vertrouwenscentra voor kindermishandeling, de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning en enkele kansarmoedeprojecten. Dit alles vormt 12,8 percent van de dotatie aan Kind en Gezin. Als derde pijler neemt de preventieve zorg 3,3 percent van de dotatie aan Kind en Gezin voor zijn rekening, met daarnaast de loonkost voor 481 voltijdse personeelsleden.

Voor tal van nieuwe initiatieven worden kredieten uitgetrokken. Het niet-indexeren van de ouderbijdrage voor de kinderopvang werd ter elfder ure beslist door de voorganger van de minister. Dat kost 10 miljoen frank. Voor het nieuwe communicatieprogramma van Kind en Gezin wordt 10 miljoen frank uitgetrokken. De uitbreiding van de kinderopvang met 52,5 miljoen frank en de 90 miljoen VIA-middelen moeten voldoende zijn voor 1.500 bijkomende kinderopvangplaatsen. Die plaatsen beantwoorden aan de belofte van de regering. De minister beperkt zich daartoe voor 2000 omdat aan een algemene beleidsnota over kinderopvang wordt gewerkt. Doel is tot meer flexibele opvang te komen.

Met de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning, de CKG's, wil de minister de groeiende problemen inzake gezinsondersteuning aanpakken. Die worden ook vermeld in de motie over de bijzondere jeugdzorg. De CKG's zijn regionaal onregelmatig gespreid. Het is de bedoeling om dit regionale onevenwicht met die 37 miljoen frank weg te werken.

Ten slotte worden extra middelen uitgetrokken voor de vaccinatiedatabank. Een van de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen is de verbetering van de dekkingsgraad van vaccinaties. Het beleid moet ook een duidelijk overzicht krijgen van wie waarvoor is gevaccineerd. De databank zou gedeeltelijk worden uitgebouwd door Kind en Gezin, maar zou buiten die organisatie worden ontwikkeld. De kinderartsen willen hun gegevens wel doorspelen aan een private databank. De centra voor leerlingenbegeleiding, de CLB's, zouden eveneens hun gegevens doorspelen.

Progr. 41.5 Gehandicaptenzorg

Programma 41.5 betreft het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH). Daar gaat het grootste bedrag binnen Welzijn naartoe : ± 32 miljard frank.

Vermits de commissie onlangs tijdens een werkbezoek met de opdrachten van deze instelling heeft

kennisgemaakt, gaat de minister onmiddellijk in op de nieuwe initiatieven. De minister heeft het Vlaams Fonds de opdracht gegeven om in de loop van het jaar 2000, van het persoonsgebonden assistentiebudget een structureel stelsel te maken en terzake een reglementering op te stellen, zodat het kan worden geïmplementeerd in 2001. Deze zeer belangrijke hefboom wordt ook in het regeerakkoord vermeld. Er wordt immers uitgegaan van een vraaggestuurd beleid. In de beleidsnota wordt verder ingegaan op de evolutie van residentiële zorg naar meer ambulante zorg en opvang in eigen omgeving voor alle gehandicapten.

Het is ook belangrijk meer aandacht te besteden aan het bestaande hulpmiddelenpakket. Drie vierden van de VFSIPH-begroting gaat naar de voorzieningen, en slechts weinig middelen worden besteed aan de individuele hulpmiddelen. Toch verbeteren die hulpmiddelen enorm snel dankzij de nieuwe technologieën. Er moet worden ingespeeld op deze tendens door in meer middelen te voorzien, onder meer ter voorbereiding van het persoonsgebonden assistentiebudget.

Er is ook in meer middelen voorzien voor de multidisciplinaire teams. Die vormen samen met de provinciale evaluatiecommissies, de PEC's, de toegangspoort tot het Vlaams Fonds. De multi-disciplinaire teams waren heel breed verspreid over Vlaanderen. Destijds werden 440 teams erkend. Ze werden gesubsidieerd op basis van de dossiers die ze opmaakten. Met die subsidie per dossier was het erg pover gesteld : 2500 frank per stuk. Het fonds heeft uitdrukkelijk gevraagd om dit bedrag op te trekken zodat de kwaliteit kan worden verbeterd. De minister gaat in op de vraag en voorziet in een bijkomend krediet van 37,5 miljoen frank. Aan de verhoging is de verbintenis verbonden dat een snering en evaluatie van de teams wordt doorgevoerd. Door de verspreiding van de teams, zijn er teams die per jaar slechts één dossier opmaken. Dit kan nooit kwaliteit opleveren.

In opvolging van de resolutie van het Vlaams Parlement wordt 17 miljoen frank uitgetrokken voor een betere omkadering van een centraal assistentiebureau voor doventolkbemiddeling en worden de doventolken beter vergoed.

Op het vlak van de tewerkstelling werden de voorbije jaren grote inspanningen geleverd door de uitvoering van CAO 26 en de Vlaamse inschakelingspremie (VIP). Ook de resultaten van de arbeidstrajectbemiddeling (ATB) zijn heel goed.

Inzake de zorgsector wordt voor het eerst opnieuw in middelen voorzien voor de semi-internaten voor schoolgaanden. Daarvoor werd in 35 miljoen frank voorzien, onder voorwaarde dat het evaluatierapport over semi-internaten wordt geïmplementeerd.

Voor een goed beleid en om in te kunnen spelen op de actuele noden, moet het hele dagprijsstelsel herwerkt worden en moet er gezorgd worden voor meer beleidsvoorbereidend cijfermateriaal.

Ten slotte is er 13 miljoen frank voor inspraak en participatie van gebruikers. De gebruiker wordt steeds mondiger en verenigt zich steeds meer. Als men het vraaggestuurd beleid ernstig neemt, moet de participatie van de gebruiker ernstiger genomen worden. De minister wil aan de gebruikerorganisaties en ouderverenigingen een signaal geven dat zij hen meer bij het beleid wil betrekken.

Progr. 41.6 Maatschappelijk opbouwwerk

Er is in ± 181 miljoen frank voorzien voor het maatschappelijk opbouwwerk. Dat constant beleid vertoont één nieuw initiatief : de erkenning van het RISO Gent. De minister wil ook de functie van het opbouwwerk in het totale welzijnslandschap in het kader van de beleidsnota ten gronde met het Vlaams Parlement evalueren.

Progr. 41.7 Maatschappelijk welzijn

Maatschappelijk Welzijn is goed voor ± 2,5 miljard frank, op te delen in twee grote 'verteerders' : 468 miljoen frank voor het beleid etnisch-culturele minderheden en 1,8 miljard frank voor het algemeen welzijnswerk. Het beleid etnisch-culturele minderheden kan worden opgedeeld in drie belangrijke delen.

Ten eerste is er de uitvoering van het decreet etnisch culturele minderheden en de integratiesector. Dat decreet werd recent goedgekeurd en is nog maar pas in uitvoering. 315 miljoen frank gaat naar de financiering van de gemeentelijke integratiediensten, die een soort lokaal ankerpunt zijn voor een integratiebeleid. Ten tweede zijn er de integratiecentra. Ten derde is er het Vlaams Minderheden-centrum, dat als een koepel werkt. De minister heeft geen nieuwe initiatieven opgenomen voor 2000.

Er is wel een nieuw initiatief voor het onthaalbeleid, dat van 30 naar 45 miljoen frank gaat. De minister wil vooral inspelen op het regeerakkoord en preventief werken. In de onthaalpakketten wordt

nu Nederlands als tweede taal aangeboden en een soort wegwijs in de Vlaamse samenleving. Dat is een erg belangrijk preventief instrument en ook een instrument tot integratie. Deze pakketten zijn vooral gericht op nieuwkomers, die via gezinshereniging in ons land komen, en op politieke vluchtelingen in de erkenningsfase. Vooral het onthaal t.a.v. de eerste groep heeft een belangrijke preventieve werking. Het is erg belangrijk met de onthaalprogramma's de vrouwen – en soms ook mannen – die in het kader van de gezinshereniging naar hier komen, te kunnen bereiken. Het Nederlands als tweede taal moet hen snel aangeleerd worden. Het belang van onderwijs moet ook snel duidelijk gemaakt worden.

Ten tweede wil de minister ook inspelen op de beweging die op federaal niveau aan de gang is : het erkennen van mensen zonder papieren die hier lange tijd zijn. Op het moment dat ze erkend worden en het duidelijk is dat ze hier blijven, moet de Vlaamse overheid klaar zijn om hen een pakket aan te bieden. De Vlaamse Gemeenschap moet hen wegwijs maken in de Vlaamse samenleving en hen onmiddellijk de kans geven om zich op een goede manier in te burgeren.

Een derde belangrijk punt is het voorzien in meer middelen om een beleid te voeren ten aanzien van migrantenjongeren. De daarvoor vastgelegde middelen zijn gestegen van 34 naar 45 miljoen frank. De samenlevingsproblemen zijn immers vooral daar gesitueerd. Het is onze plicht om die migrantenjongeren een perspectief te bieden. Als men erin slaagt om hen een plaats op de arbeidsmarkt te bieden, kan hun integratie bevorderd worden.

Het algemeen welzijnswerk vormt het belangrijkste deel van het programma 41.7. Ook die sector is volop in evolutie. Onlangs heeft een decreet bepaald dat de verschillende projecten inzake eerstelijnswelzijnszorg, die een echt kluwen vormden, dienden te worden geïntegreerd in centra voor algemeen welzijn (CAW's). Dat is behoorlijk gelukt. Vandaag zijn er 29 autonome centra voor algemeen welzijnswerk. Er zijn ook nog drie autonome centra die nog niet tot een fusie zijn toegetreden. Daarnaast zijn er de veertig centra voor algemeen welzijnswerk in het kader van de ziekenfondsen en de vijf centra voor teleonthaal. Die zijn op dit moment erkend.

De bedoeling van de herstructurering was om een duidelijke profilering van de eerstelijns hulpverlening voor de hele bevolking en ook voor de specifieke doelgroep te creëren. Men wou een soort ingangspoort creëren tot de algemene hulpverlening,

en die hulpverlening meer bereikbaar maken voor kansarmen, migranten en risicogroepen. De centra algemeen welzijnswerk hebben ook een belangrijke opdracht in het kader van de jeugdhulpverlening. Op dit moment zijn er, in uitvoering van de motie, op het vlak van de comités en de CAW's al gesprekken en vergaderingen bezig om de activiteiten op elkaar af te stemmen. Het ideaal is echter nog veraf, nl. de centra algemeen welzijnswerk als toegangspoort voor de eerstelijns welzijnshulp toegankelijk voor alle categorieën van de bevolking.

De komende jaren moet er dus niet zozeer aan de uitbreiding als wel aan de bekendmaking ervan worden gewerkt. Hun functie en opdracht moet intern worden verduidelijkt. Ook moet er een beter management komen. In het kader van nieuw beleid 2000 is dan ook een bedrag van 41 miljoen frank ingeschreven voor managementondersteuning van de centra. Dat was trouwens al enigszins toegezegd. Er is ook 18,8 miljoen frank vrijgemaakt om de ongelijke regionale spreiding enigszins recht te trekken. Dan is er ook nog de 40 miljoen frank van de VIA-middelen, waarnaar de minister al heeft verwezen.

De minister wil het algemeen welzijnswerk wat rust gunnen en ondersteunen. De sector is vragen-de partij. Samen met hen wordt gezocht naar een definitieve positionering als eerstelijns welzijnszorg, samen met de ingebouwde centra van de ziekenfondsen en met de OCMW's. Daar zal nog heel wat energie ingestoken moeten worden.

Belangrijk binnen het algemeen welzijn is het nieuwe initiatief dat de minister-president al heeft aangekondigd in de Septemберverklaring : de uitbouw van het justitieel welzijnswerk. De bevoegdheden moeten kwalitatief worden uitgebouwd. Er moet een enorme achterstand worden ingehaald inzake de welzijns ondersteuning in Justitie. Dit geldt voor de opvang van de familie van gedetineerden, van de gedetineerden in de gevangenis, en voor de opvang tijdens de probatie en de definitieve reïntegratie in de samenleving.

Wat wil de minister terzake verwezenlijken ? Ten eerste is er het oprichten van een cel binnen de administratie. Een bedrag van 20 miljoen frank werd vastgelegd om het justitieel welzijnswerk op een volwaardige en eigentijdse manier uit te bouwen in samenwerking met Justitie. De minister wil duidelijke afspraken maken over wie welke taken opneemt binnen en buiten het gevangeniswezen.

De bedoeling is ook om methodieken te ontwikkelen om recidive maximaal te voorkomen. Dit hangt

samen met het herbekijken van het jeugdsanctierecht door de interkabinettenwerkgroep, waarbij ook Justitie wordt betrokken. 37,5 miljoen wordt ter beschikking gesteld om de CAW's te versterken.

Het Trefpunt Zelfhulp is ook opgenomen in dit programma, en krijgt een toelage van 5 miljoen. In de toekomst kan dit bedrag worden verhoogd.

1.2.3. Gezondheidsbeleid

Progr. 42.1 Volksgezondheid

Voorts verwijst de minister naar de programma's 42.1 en 42.2, die samen goed zijn voor 3,2 miljard frank. Programma 42.1 is zeer ruim opgevat, en dient om de administratie en inspectie te bemanen om tegemoet te komen aan de federale normering die geldt voor de ziekenhuizen en ziekenhuisgebonden RVT's.

De heroriëntering van de inspectie naar het visitatiemodel wordt gekoppeld aan het kwaliteitsdecreet. De bedoeling van dat decreet is de instellingen te responsabiliseren aan de hand van een aantal normen, opgelegd door de Vlaamse regering. Voor de ziekenhuizen gaat het om onthaal, geneesmiddelendistributie en ziekenhuisinfecties. Bij de psychiatrische instellingen gaat het om onthaal, geneesmiddelendistributie en zorgcommunicatie. De instellingen kunnen zelf een aantal thema's naar voren schuiven.

Bij responsabilisering moet ook de betutteling worden afgeschaft. Ziekenhuisinfecties vormen bijvoorbeeld een groot probleem en worden in sommige ziekenhuizen beter bestreden dan in andere. Het visitatiemodel maakt het mogelijk dat in onderling overleg hiervoor een oplossing gezocht kan worden, wat te verkiezen is boven bevelen van bovenaf. Er wordt 16,6 miljoen frank toegewezen voor de ombouw van de inspectie naar een visitatiemodel.

Binnen datzelfde programma zit ook het zeer belangrijke onderdeel geestelijke gezondheidszorg. Ook hier gebeurt de financiering door de federale overheid terwijl de Vlaamse Gemeenschap instaat voor de erkenning en inspectie. Voor de ambulante diensten zorgt de Vlaamse Gemeenschap ook voor de subsidiëring. Door het decreet van 18 mei 1999 worden de centra voor geestelijke gezondheidszorg verplicht op te gaan in een groter geheel. Normaal moest het decreet in werking treden op 1 januari 2000. Dit is niet haalbaar. De artikelen 46 en 47 in het programmadecreet stellen dan ook voor om de

erkenningen te laten doorlopen tot 1 oktober 2000. Uit de talrijke telefoons en brieven die op het kabinet toekomen, blijkt dat heel de sector volop in beweging is.

Progr. 42.2 Medisch-sociaal beleid

Binnen dit programma zijn vier beleidsdomeinen van groot belang. Voor gezondheidspromotie en ziektepreventie wordt voor een groot deel samengewerkt met Kind en Gezin en met de LOGO's. De jeugdgezondheidszorg en het medisch schooltoezicht behoren nog tot 1 september tot de bevoegdheid van de minister. Daarna ressorteren ze onder de centra voor leerlingenbegeleiding. In deze begroting is in de nodige kredieten voorzien om deze overdracht mogelijk te maken.

Wat de infectieziekten betreft, wil de minister proberen de arbeidsinspectie meer te betrekken bij het preventieve gezondheidsbeleid.

Bij gezondheid en milieu is preventie ook van zeer groot belang. Het is de bedoeling om een informatiesysteem over gezondheid uit te bouwen, gezondheid- en milieugegevens te verzamelen en te investeren in epidemiologische analyses. Er moet een instrumentarium uitgebouwd worden waar gezondheid en milieu elkaar vinden. Er moet worden nagegaan welke gezondheidseffecten bepaalde milieubelastende factoren hebben.

De kredieten met betrekking tot de thuisgezondheidszorg en palliatieve netwerken zijn overgebracht naar een andere basisallocatie. In de toekomst wil de minister proberen beter aan te sluiten bij de inspanningen die op federaal niveau worden geleverd.

1.2.4. Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden

Progr. 40.1 VIPA

Voor het VIPA wordt voor 2000 in ongeveer 8 miljard frank aan vastleggingsmachtigingen voorzien. Het VIPA is een Vlaamse openbare instelling die echter geen raad van bestuur heeft, noch eigen personeel. De bedoeling van het VIPA-decreet was de her en der verspreide investeringskredieten voor persoonsgebonden aangelegenheden te centraliseren en aldus een efficiënter beleid te voeren en een betere kwaliteit te garanderen. De beleidsvelden die het VIPA vandaag bestrijkt zijn de ziekenhuizen, de RVT's en de psychiatrische verzorgingstehuizen, gezondheidscentra, consultatiebureaus

voor respiratoire aandoeningen, centra voor geestelijke gezondheidszorg, wijkgezondheidszorg en aanloopadressen beschut wonen, voorzieningen voor ouderen, de welzijnsvoorzieningen in de thuiszorg, dienstencentra, dagverzorgingscentra en centra voor kort verblijf, centra voor algemeen welzijnswerk en tele-onthaal en de eigen instellingen van de bijzondere jeugdzorg. De druk is zeer groot om ook de gesubsidieerde instellingen bijzondere jeugdzorg op te nemen binnen de gesubsidieerde investeringsmogelijkheden. Op het terrein stelt men immers vast dat de kwaliteit van de infrastructuur van de instellingen bijzondere jeugdzorg veel te wensen overlaat. De uitbreiding van het VIPA naar de bijzondere jeugdzorg past ongetwijfeld in de geest van de motie van het parlement.

Hoewel het VIPA-decreet pas sinds 1994 van kracht is, zijn al een aantal evoluties vast te stellen. Op dit ogenblik wordt in drie stadia gewerkt, wat meebrengt dat het vrij lang duurt voor de instelling beslist om uit te breiden, de investering te doen en te beginnen met bouwen. Van de kant van de instellingen lijkt dat soms lang, maar het is geen overbodige luxe : bouwen gebeurt immers voor de komende tien tot twintig jaar. In het verleden is er soms te snel beslist om te bouwen, terwijl men dan vaak na vijf jaar al moet herbouwen en alles opnieuw moet bekijken.

In een eerste stadium moet een zorgstrategisch plan worden opgemaakt : de voorziening die wil uitbreiden moet zich situeren tegen de achtergrond het voorzieningenaanbod van de regio. Ze moet zeggen vanuit welke filosofie en financiële draagkracht ze een en ander wil organiseren. Die zorgstrategische plannen worden beoordeeld in het licht van de programmatie voor de dagcentra van het thuiszorgdecreet, gelijk gespreid over Vlaanderen. De beoordeling gebeurt door de administratie Welzijn als het over een welzijnsinstelling gaat of door de administratie Gezondheid als het over een ziekenhuis of een psychiatrische instelling gaat. Eens dit zorgstrategisch plan goedgekeurd, kan de instelling beginnen met het opmaken van een VIPA-dossier. Het is echter niet omdat er een zorgstrategisch plan is goedgekeurd dat men bij voorbaat geld krijgt. Het kan dat de overheid vindt dat er een reële behoefte is aan een dagcentrum in de buurt, maar de kredieten moeten ook voorhanden zijn.

Na dit plan worden technisch-financiële plannen opgemaakt, die passen in een soort van langetermijnvisie van subsidiëring voor de eerstkomende tien jaar. Eens deze zijn goedgekeurd, kan het con-

crete VIPA-dossier, inclusief de machtigingen tot uitbetaling, worden gerealiseerd.

Voor dit jaar legt de minister een aantal klemtonen wat het VIPA betreft. Ten eerste is er een substantiële verhoging van 6,417 miljard naar 8,057 miljard frank, voor vastleggingen in de ouderenvoorzieningen. Dat is deels een inhaaloperatie, deels een antwoord aan nieuwe eisen inzake Vlaremnormen en kwaliteitsnormen van ons eigen kwaliteitsdecreet.

Voor de ziekenhuizen wordt een kredietverhoging voorgesteld van 1,2 miljard frank. De minister wil een antwoord bieden op de toch zeer belangrijke fusieoperatie die, als gevolg van de zorgstrategische plannen, is opgestart. Deze operatie is terecht, hoewel ze tot een moeilijk debat leidt. Tot nu toe heeft dit ertoe geleid dat het aantal ziekenhuizen is teruggelopen, van 104 op het einde van 1994 tot 76 op het einde van 1999. Een fusie betekent niet steeds dat die ziekenhuizen eenzelfde campus hebben, maar vaak toch wel. Als men fusies aanmoedigt en zorgstrategische plannen goedkeurt om te saneren naar één campus, dan moet men daar binnen een aanvaardbare termijn de kredieten voor kunnen toekennen. De minister staat volledig achter verdere fusionering. Het is de enige manier om de kwaliteit én de betaalbaarheid van de zorg te garanderen. Bij ziekenhuizen die gefusioneerd zijn maar op de ene campus radiotherapie en op de andere chemotherapie hebben, zal men voor dezelfde ziekte naargelang de campus de ene of de andere therapie toepassen. Dat is onverantwoord. In het kader van de zorgkwaliteit moet er één toegangspoort zijn, waar een diagnose wordt gemaakt ongeacht de behandelende methode die toevallig voorhanden is in dat ziekenhuis.

Bij de hart- en andere centra zijn er toch nog een aantal achterpoortjes : vaak vraagt men, zelfs al is men gefusioneerd en heeft men één nomenclatuurnummer, twee radiotherapietoestellen op de twee campussen. Dan krijgt men natuurlijk wat men wilde vermijden : overconsumptie en onbetaalbare ziekenzorg. Schaalvergroting betekent dat men zich uit de buurt verwijdt en dat bezoekers een grotere afstand moeten afleggen. Er wordt nog steeds ongelooflijk veel uitgegeven voor het curatieve kostenpakket en te weinig voor het preventieve : als men het curatieve aspect wil terugdringen en overconsumptie bestrijden, moet men verder evolueren in die richting. Een eerste illustratie van hoe de minister het beleid wil voortzetten, zit vervat in de bijkomende machtigingen voor de ziekenhuizen. Het wordt verder uitgewerkt in de beleidsnota. De rest van de voorziene machtigings-

kredieten blijven ongeveer op hetzelfde niveau. In de loop van het jaar wordt, met de fusie van de centra voor geestelijke gezondheidszorg en de centra voor algemeen welzijn, bekeken welke aanvragen er binnenkomen. Volgend jaar zal dit bijgestuurd worden, samen met de gesubsidieerde instellingen voor bijzondere jeugdzorg.

II. BESPREKING

2.1. Algemeen

Vragen en opmerkingen van de leden

Volgens mevrouw Sonja Becq vertoont deze begroting een grote *continuïteit*. Netwerkvorming, dienstverlening op maat en samspraak met de sector blijven belangrijke aandachtspunten. Deze continuïteit bevordert de rechtszekerheid in de sector. Tijdens de voorbije legislatuur heeft deze commissie getracht om over de partijgrenzen heen te ijveren voor een goede en toegankelijke dienstverlening voor de gebruikers. De commissie heeft mee vorm gegeven aan een aantal nieuwe accenten in verband met de thuiszorg, de etnisch culturele minderheden, het algemeen welzijnswerk, de kinderrechtencommissaris, het kindeffectenrapport, de bijzondere jeugdzorg, de zorgverzekering, het justitieel welzijnswerk, het zorgfonds en de managementondersteuning van het algemeen welzijnswerk.

Mevrouw Sonja Becq heeft tijdens de algemene toelichting vernomen wat de *nieuwe accenten* zijn in het beleid, terwijl de minister reeds voordien verklaringen heeft afgelegd over een aantal nieuwigheden. De spreker vraagt of de minister haar persmap na een persconferentie ter beschikking van de commissieleden wil stellen en of ze omzendbrieven en ministeriële besluiten rechtstreeks wil bezorgen aan de commissieleden.

De heer Felix Strackx beklemtoont dat de minister gemakkelijk nieuwe accenten kan leggen in deze begroting. Dankzij het miljard aan extra middelen moet de minister geen keuze maken. Ze kan de bestaande projecten laten voortbestaan en de extra middelen uitdelen aan organisaties die haar genezen zijn. Mevrouw Ria Van Den Heuvel antwoordt hierop dat 1 miljard extra middelen onvoldoende is om op alle noden in te gaan en dat de minister bijgevolg verplicht is keuzes te maken.

Mevrouw Patricia Ceysens vindt de *toename van de begrotingsmiddelen* zeer positief, maar waarschuwt

ervoor dat de vraag naar meer middelen zal blijven bestaan en dat de begroting niet onredelijk mag stijgen. Er moeten diepgaande antwoorden worden geformuleerd op de fundamentele uitdagingen die zich in de samenleving stellen.

Mevrouw Sonja Becq merkt op dat de begroting voor Gezin en Welzijn de laatste vier jaar met 21 percent steeg, terwijl de totale begroting met 14 percent is toegenomen. Hoe situeert de stijging in de begroting van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen zich ten opzichte van de stijging van de totale begroting ?

Een van de belangrijkste aandachtspunten in een Nieuw Project voor Vlaanderen, dat werd ingeschreven in het regeerakkoord, is werken aan *meer welzijn* door een actief zorgbeleid. Volgens mevrouw Ria Van Den Heuvel wordt in deze overgangsbegroting terecht reeds een eerste aanzet gegeven om dit punt te verwezenlijken. Ze ontwaarde als groene draad doorheen de Septemberverklaring en begroting de zorg voor de kwaliteit van het leven en het werken aan een duurzame samenleving. De last die men moet dragen wordt steeds groter, terwijl de draagkracht afneemt. Op welke manier wil de minister het steeds groter wordende onwelzijn aanpakken ? Het lid is het met de minister eens dat de overheid onmogelijk een antwoord kan bieden op alle vragen die leven bij de mensen. Ze raadt aan dat er ook wordt ingegrepen op de organisatie van de samenleving om de sociale verschrapping tegen te gaan.

De heer Felix Strackx klaagt de *versnippering in het welzijnslandschap* aan. Er bestaat een groot gebrek aan coördinatie tussen de bestaande projecten en er wordt te weinig gewerkt vanuit een globale visie. Niettegenstaande voormalig minister Luc Martens beloofde om de versnippering aan te pakken, werd hier nooit werk van gemaakt. De heer Felix Strackx is verheugd dat de huidige minister van Welzijn de versnippering in het welzijnsbeleid wil tegengaan. Hij hoopt dat het ditmaal om meer dan een belofte gaat.

Mevrouw Patricia Ceysens waarschuwt dat het gelijkekansenbeleid niet in dezelfde situatie als het cultuurbeleid mag terechtkomen. Enkel subsidies uitdelen volstaat niet. Het beleid moet vorm krijgen vanuit een duidelijke visie.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel en mevrouw Patricia Ceysens noemen de *combinatie Gelijke Kansen, Welzijn en Gezondheid* de sleutel voor een goed beleid. Mevrouw Ria Van Den Heuvel hoopt dat de minister dankzij deze combinatie in haar vol-

gende begrotingen definitief kan afrekenen met het tweesporenbeleid dat tijdens de vorige legislatuur werd gevoerd en waardoor het parlement verplicht was twee kwaliteitsdecreten goed te keuren.

De sprekers zijn het erover eens dat een *geïntegreerd beleid* zeer belangrijk is in het kader van preventie. Met betrekking tot de kinderrechten pleit mevrouw Ria Van Den Heuvel voor een geïntegreerd jeugdbeleid over de verschillende departementen heen.

Mevrouw Patricia Ceysens hoopt dat er de volgende jaren zal worden gewerkt aan een eenloketsysteem.

Mevrouw Sonja Becq stelt dat de minister in haar gelijkekansenbeleid een aantal *specifieke doelgroepen* naar voren schuift waarmee de andere ministers in hun beleid rekening moeten houden. Het lid vindt deze doelgroepen echter niet terug in de begroting van de minister zelf. Zal de minister in haar eigen beleid bijzondere aandacht besteden aan oudere vrouwen en holebi's, aan migranten, bijvoorbeeld op het vlak van de centra voor geestelijke gezondheidszorg, en aan gehandicapten op het vlak van de kinderopvang?

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen is verheugd dat de minister door middel van *preventie* progressief aan welzijn wil werken. Mevrouw Sonja Becq mist op een aantal vlakken de preventieve werking die de minister beweert centraal te stellen. Worden vanuit een preventieve invalshoek specifieke contacten onderhouden met de onderwijs- en de jeugdwerksector? Voor gezondheidspreventie is vaccinatie heel belangrijk. Ook de rol van het milieu wordt terecht sterk benadrukt in deze begroting. Kan de minister meer duidelijkheid geven over de input en de werking van de samenwerkingsverbanden voor bovenlokaal gezondheidsoverleg en -organisatie (LOGO)?

In het kader van de eerstelijnsfunctie die de minister vooropstelt, vraagt mevrouw Sonja Becq meer aandacht voor *netwerkvorming*. Het is belangrijk dat mensen in eerste instantie bij elkaar terecht kunnen om te praten over hun gezondheid of welzijn. Daarnaast vindt de spreker in deze begroting, noch binnen Kind en Gezin, noch binnen de gezinseducatie, de bijzondere jeugdzorg of het algemeen welzijnswerk, een versterking terug van de aandacht voor de zorg van de ouders, relatiebemiddeling, opvoedingsondersteuning, scheidingsbemiddeling en gezinsondersteunende activiteiten.

Mevrouw Sonja Becq noemt de *zorg voor het personeel* een zeer belangrijk aandachtspunt. De vraag naar verzorgend personeel is groter dan het aanbod. Deze schaarste is te wijten aan de minder aantrekkelijke aspecten van het zorgberoep: enerzijds de verloning en anderzijds de arbeidsomstandigheden, met name een hoge werkdruk, onregelmatige uren en stress. Welke initiatieven zal de minister nemen?

Een andere oorzaak van de onaantrekkelijkheid van het zorgberoep zijn volgens mevrouw Sonja Becq de nepstatuten. Het is heel moeilijk verzorgend personeel te vinden dat bereid is een vervanging te doen in een DAC- of gescostatuut. De Vlaamse regering heeft een regularisatie op korte termijn beloofd van het DAC- en gescostatuut en heeft hierdoor verwachtingen gecreëerd op het terrein. Het lid pleit niet voor een volledige omzetting, maar voor een gefaseerde omzetting op korte termijn voor specifieke doelgroepen zoals het personeel in de kinderopvang en de thuiszorg. Dat zijn duidelijk afgebakende personeelsgroepen. Aangezien deze groepen zowel tewerkgesteld zijn binnen het DAC- als het gescostatuut, moeten beide statuten samen worden geregulariseerd. Het lid hoopte dat deze belofte in de begroting zou zijn ingeschreven onder de vorm van een overdracht van middelen van Tewerkstelling naar de diverse departementen waar met nepstatuten wordt gewerkt en onder de vorm van extra middelen om de meerkosten van deze operatie op te vangen, zonder dat het evenwel zou gaan om een doorschuifoperatie naar de verschillende organisaties. De regering heeft nog steeds geen beslissing genomen. Wat is de stand van zaken? Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt wanneer de minister een eerste aanzet zal geven om de nepstatuten om te vormen tot reguliere statuten.

In het kader van de zorg voor het personeel brengen mevrouw Sonja Becq en mevrouw Patricia Ceysens ook de loonverschillen in de sector van de kinderopvang ter sprake. De lonen kunnen tot 30 percent verschillen tussen privé-instellingen en openbare instellingen. In de begroting wordt geen oplossing aangereikt voor dit probleem. Welke stappen zal de minister zetten?

Mevrouw Sonja Becq merkt op dat in de begroting middelen werden ingeschreven voor het *aanwerven van tijdelijk personeel bij de administratie* voor de uitvoering van de motie van aanbeveling over de bijzondere jeugdzorg, de uitwerking van een nieuw ouderenzorgbeleid en voor het gehandicaptenbeleid. Volgens mevrouw Sonja Becq moeten deze opdrachten worden uitgevoerd door de administra-

tie. Indien die onderbemand is, moet ze worden versterkt. Ze is geen voorstander van tijdelijke contracten. Vreest de minister niet het verwijt te krijgen dat ze aan gepolitiseerde aanwervingen doet? Voor het justitieel welzijnswerk komt er wel een versterking van de administratie. Er zou daar toe 20 miljoen frank zijn uitgetrokken. Zijn die middelen uitsluitend bestemd voor personeelskosten? Gaat het om bijkomend personeel als aanvulling op de bestaande administratie?

Mevrouw Sonja Becq verwachtte een sterkere professionele *ondersteuning van de vrijwilligers en de mantelzorg*. De samenleving kan niet zonder vrijwilligers. Indien men de vrijwilligerswerking wil uitbouwen, is die ondersteuning vereist. Zal de minister hier de nodige aandacht voor hebben? Het lid vindt de versterking van de positie van de gebruikers enkel terug in de gehandicaptensector, maar niet als een globale beleidslijn in de begroting van Welzijn en Gezondheid, noch in de krachtlijnen van de minister.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vindt de extra aandacht in de begroting voor de *kinderopvang* positief. Anderzijds is ze ook voorstander van het *zorgkrediet*, waardoor ouders zelf voor hun kinderen kunnen zorgen. Volgens mevrouw Sonja Becq heeft de minister verwachtingen gecreëerd door de idee van een zorgkrediet te lanceren. Ze staat achter het zorgkrediet omdat het belangrijk is dat mensen tijd kunnen maken voor zorg en daar de nodige financiële ondersteuning voor krijgen. Mevrouw Sonja Becq en mevrouw Ria Van Den Heuvel pleiten ervoor dat het zorgkrediet concreet gestalte krijgt in de beleidsnota en in de volgende begroting en hopen dat het niet bij intenties en beloftes blijft.

Mevrouw Sonja Becq stelt dat de minister in een uitbreiding voorziet van de reguliere kinderopvang, maar dat er in de begroting geen extra middelen werden ingeschreven voor buitenschoolse kinderopvang, flexibele kinderopvang en opvang van zieke kinderen. Ze vraagt ook hoe de minister zal inspelen op de problemen met het Fonds voor Collectieve Uitrusting en Diensten (FCUD). Is het de bedoeling dat dit bij de begrotingscontrole aan bod zal komen?

Het lid vraagt hoe de gesprekken met het federale niveau verlopen. De spreker is er geen voorstander van dat de nepstatuten en het FCUD achteraan op de agenda van de Conferentie voor Staatshervorming (Costa) worden behandeld. Op welke termijn zal het overleg met het federale niveau verlopen?

Zijn er concrete problemen op het vlak van de gezondheids- en rusthuissector?

De heer Guy Swennen is tevreden met de uitbreiding met 1.500 extra plaatsen en de opmaak van een globale beleidsnota over kinderopvang.

De heer Guy Swennen vindt het positief dat het *kinderrecht*thema ook voor deze regering belangrijk blijft. Mevrouw Ria Van Den Heuvel stelt dat er nog te vaak beslissingen worden genomen zonder dat er wordt geluisterd naar de eigen inbreng van de kinderen en jongeren. Ze vraagt de minister om kinderen en jongeren sterker te betrekken bij het beleidsvoorbereidende werk. Mevrouw Sonja Becq vraagt de minister meer duidelijkheid over hoe de verschillende ministers de kindeffectrapportering zullen aanpakken.

Mevrouw Patricia Ceysens noemt de verhoogde aandacht voor de *relatie tussen Welzijn en Justitie* positief. Ze benadrukt dat de eigen finaliteit van Welzijn, met name het bieden van bijstand aan personen, zeer duidelijk gestalte moet krijgen in de relatie met Justitie.

Mevrouw Patricia Ceysens is erg tevreden met de middelen voor de *bijzondere jeugdzorg*. Het werk dat tijdens de vorige legislatuur in de ad hoc commissie werd verricht, kan nu worden uitgevoerd. De heer Guy Swennen vindt het belangrijk dat de motie van aanbeveling over bijzondere jeugdzorg wordt gerealiseerd via een meerjarenplan. Er zijn 200 miljoen frank extra middelen en 100 miljoen frank VIA-middelen voor de bijzondere jeugdbijstand. Mevrouw Sonja Becq vraagt wat dit concreet betekent. Het lid is van oordeel dat de minister met deze extra middelen reeds een eerste aanzet had kunnen geven aan het beleid inzake de bijzondere jeugdbijstand op basis van de motie die tijdens de vorige legislatuur door het parlement werd goedgekeurd.

De heer Guy Swennen betreurt dat de motie die tijdens de vorige legislatuur naar aanleiding van een themadebat over *armoede* werd goedgekeurd door dit parlement, niet sterker wordt vertaald in deze begroting. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of de verenigingen waar armen het woord voeren, ondersteund worden. Werd de Vlaamse Gemeenschap betrokken bij het armoedeplan dat door federaal minister Johan Vande Lanotte werd uitgetekend? Zal er sprake zijn van samenwerking?

De heer Guy Swennen vindt het *thuiszorgdecreet* onvoldoende als herwaardering voor de sector. Het

decreet is enkel gericht op de organisatie van het beleid, terwijl de verdere herwaardering van de sector wordt gelinkt aan een aantal uitdagingen waaraan de minister nog een eerste aanzet moet geven. Hij verwijst onder meer naar de zorg voor het personeel.

Mevrouw Patricia Ceysens en de heer Guy Swennen hopen dat de *zorgverzekering* kan uitgroeien tot een echte steun voor zorgbehoevenden en dat het meer is dan een mooie boodschap aan de bevolking.

Over het *Trefpunt Zelfhulp* moet volgens mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen meer informatie worden verspreid, zodat nog meer mensen de weg vinden naar dit trefpunt. Het lid is zeer blij met de subsidie voor de *centra voor ontwikkelingsstoornissen*. Ze hoopt dat de lange wachttijden worden aangepakt. De spreker vindt de ondersteuning van de *semi-internaten* zeer positief. Deze internaten raakten in de verdrukking. De semi-internaten verlenen reeds jarenlang op een pedagogisch verantwoorde wijze buitenschoolse opvang aan kinderen met een handicap. Wat is de visie van de minister ?

De heer Guy Swennen vindt dat de resolutie over *personen met een auditieve handicap* die tijdens de vorige legislatuur werd goedgekeurd, nog sterker vertaald mocht zijn in deze begroting. Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen pleit voor de oprichting van faxonthaal als aanvulling op de reeds bestaande teleonthaaldiensten voor doven, slechthorenden en mensen die zich moeilijk uitdrukken aan de telefoon. Ze vraagt ook meer aandacht voor kleine investeringen in apparatuur die het confort van deze mensen heel sterk kunnen doen toenemen. Komen er naast gebarentolken ook orale tolken en schrijftolken ?

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen vindt de grote aandacht in deze begroting voor *toegankelijkheid* fundamenteel voor een degelijk welzijn. De VRT kan een rol spelen in het vergroten van de toegankelijkheid van de nieuwe media. Zal hieraan aandacht worden besteed wanneer de nieuwe beheersovereenkomst voor de VRT wordt besproken ?

In het kader van de automatisering van het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap (*VFSIPH*), pleitte de minister voor een vereenvoudiging van de regelgeving voor gehandicapten. Mevrouw Sonja Becq vraagt welke stappen de minister zal zetten.

De impulsen voor het *onthaalbeleid voor nieuwkomers* zijn volgens mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen zeer belangrijk. Als men wil dat mensen integreren in de samenleving, moet men hen van in het begin kansen tot integratie bieden.

Mevrouw Sonja Becq vraagt een duidelijke opsplitsing van middelen voor constant beleid enerzijds en nieuw beleid anderzijds. Dit is niet altijd uit de begroting af te leiden. Wordt in het constant beleid rekening gehouden met weddedrift en indexering, of zit dat vervat in nieuw beleid ? Zeker voor de enveloppefinanciering is het belangrijk dat de weddedrift erin vervat is. Het lid vraagt een overzicht voor de hele begroting waarvoor de minister bevoegd is. Deze vraag is ingegeven door de opmerking van de minister dat de middelen voor nieuw beleid ook middelen bevatten voor indexering en weddedrift.

Mevrouw Sonja Becq wil meer uitleg over de *lineaire aftrek van 1 percent* bij het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap (*VFSIPH*) en Kind en Gezin. Werd er enkel 1 percent afgenomen bij de Vlaamse Openbare Instellingen (*VOI's*), of gebeurde die afname over de hele lijn ? Wordt dat 1 percent gebruikt voor nieuw beleid ?

Mevrouw Sonja Becq herinnert zich dat de *VIA-middelen* 1 miljard frank bedroegen. In de begroting vindt ze slechts 990 miljoen frank terug. Waar is die 10 miljoen frank naartoe ?

Antwoord van de minister

De minister vindt het logisch dat deze begroting een grote *continuïteit* vertoont, aangezien deze commissie tijdens de voorbije legislatuur zeer goed werk heeft geleverd over de partijgrenzen heen. De minister belooft dat ze haar *persmappen* aan de commissieleden zal bezorgen. De cijfers in verband met het *stijgingsritme van de begroting* zullen aan de leden bezorgd worden.

De minister antwoordt dat vanuit een preventieve invalshoek instrumenten moeten worden ontwikkeld om te komen tot *meer welzijn*. De minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen heeft een signaalfunctie. De aandacht van de regering en de maatschappij moet worden gevestigd op het steeds groter wordend 'onwelzijn' en de toenemende vraag om zorg. Dit is een zeer complex probleem waarvoor geen eenvoudige oplossing bestaat.

De minister antwoordt dat het welzijnslandschap inderdaad nog altijd sterk versnipperd is. Het is niet juist dat de vorige minister van Welzijn niets heeft ondernomen om de *versnippering* tegen te gaan. Voor de centra voor algemeen welzijn werd een poging ondernomen om de vele kleine initiatieven op het vlak van de eerstelijnswelzijnszorg te laten fuseren. Dit is een moeilijk proces waarvan op het terrein nog niet veel zichtbaar is. De volgende stap die zal worden gezet, is om via managementondersteuning te komen tot herkenbare gehelen die voor iedereen toegankelijk zijn, ook voor kansarmen. Het is de bedoeling te evolueren in de richting van het Sociaal Huis, dat is ingeschreven in het regeerakkoord. Naar aanleiding van de bespreking van de beleidsnota zal samen met de leden van de commissie voor Welzijn worden onderzocht hoe het Sociaal Huis moet worden georganiseerd en hoe het kan worden ingeplant in de samenleving. Ook in de gezondheidszorg zal de versnippering afnemen, aangezien de centra voor geestelijke gezondheidszorg moeten opgaan in grotere gehelen.

Volgens de minister werden in de begroting reeds een aantal *dwaarsverbanden* gelegd *tussen Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen* op het vlak van de toegankelijkheid. In het kader van het thuiszorgdecreet zal stapsgewijs worden voortgewerkt aan een gedeeltelijke integratie tussen enerzijds het medisch aspect van de thuiszorg, met name de thuisverpleging, en anderzijds de bejaardenhulp.

Het *inclusief beleid* is inderdaad nog onvoldoende uitgewerkt in het eigen beleid. Er zal in de toekomst stapsgewijs aan worden gewerkt. Een eerste voorbeeld daarvan is de toegankelijkheid van de centra voor geestelijke gezondheidszorg voor migranten.

Op de opmerking van mevrouw Sonja Becq over de preventieve invalshoek antwoordt de minister dat er instrumenten zullen worden ontwikkeld om de *preventie* te versterken.

De minister antwoordt dat deze begroting inderdaad een aantal *inhoudelijke onduidelijkheden* bevat, onder meer over het vrijwilligerswerk, opvoedingsondersteuning en netwerkvorming, de positie van de gebruiker en armoede. Dit is te wijten aan de beperkte termijn waarbinnen de begrotingstekst moest worden opgesteld. Een aantal cijfers zullen worden aangepast op het ogenblik van de begrotingscontrole. Ook de beleidsnota zal voor meer duidelijkheid zorgen. Bij het opstellen van de begroting 2001 zal een bijsturing gebeuren. Veel ruimte voor bijsturing is er wel niet, aangezien

meer dan 75 percent van de begroting personeelsuitgaven betreft.

De minister antwoordt in verband met de *zorg voor het personeel* dat ze de job van verzorgende aantrekkelijker wil maken door enerzijds de arbeidsvoorwaarden en anderzijds de verloning te verbeteren. Hiertoe zullen de VIA-middelen worden aangewend. Er zal ook worden onderhandeld met vakbonden en werkgevers over loonharmonisering, het omzetten van de nepstatuten in volwaardige statuten, het verbeteren van de arbeidsvoorwaarden en een vijftendertigurenweek. Er moet daarbij worden gestreefd naar een evenwicht tussen de kwaliteit en de betaalbaarheid van de zorgverlening. De overheid beschikt echter niet over voldoende middelen om op alle noden in te gaan. In sommige gevallen kunnen mensen thuis beter en goedkoper worden verzorgd. In dit kader werd de idee van het zorgkrediet gelanceerd. Het is de bedoeling het maatschappelijk debat te voeren en de maatschappelijke steun voor het zorgkrediet te vergroten. Het zorgkrediet behoort niet tot de bevoegdheid van de minister. Dit is een opdracht voor de sociale partners en de werkgevers.

De minister stelt voor een afzonderlijk debat te voeren over de *onderbezetting van de administratie*. In het verleden werden de meeste decreten en besluiten geschreven door grote kabinetten. Nu kiest men voor kleinere kabinetten en een betere samenwerking met de administratie, maar de onderbezetting van de administratie bemoeilijkt het beleidsvoorbereidende werk. Er is dringend bijkomend personeel nodig voor het opstellen van het decreet ouderenzorg en voor de uitwerking van de motie over de bijzondere jeugdzorg en de zorgverzekering. Nieuw personeel kan pas worden aangevraagd nadat personeelsimplementatieplannen werden opgesteld. Dit neemt te veel tijd in beslag. Ook het uitbesteden van het beleidsvoorbereidend werk aan universiteiten of dure bureaus is geen oplossing aangezien de implementatie in decreten of besluiten in deze gevallen zeer moeilijk verloopt. De enige mogelijkheid is het aanwerven van contractuelen voor bepaalde projecten.

Wat de kinderopvang betreft, ligt een consensus over de verdeling van de FCUD-middelen tussen Vlaanderen en Wallonië binnen het bereik. De middelen van het FCUD zijn echter bijna opgedroogd. Niet de overheden maar de sociale partners moeten beslissen hoeveel middelen naar Vlaanderen worden doorgeschoven. Er zullen de volgende maanden gesprekken worden gevoerd met het federale niveau over het FCUD. Wat de gezondheidssector betreft, zal men trachten om het

vertrouwen met het federale niveau te herstellen. Dit vraagt veel tijd.

Het is niet vanzelfsprekend om de eigen inbreng van kinderen en jongeren te versterken, aangezien op de meeste *kinderrechten* evenementen volwassenen het woord voeren. De kinderen met de minste rechten zijn ook de minst mondige kinderen. Het is moeilijk om juist deze kinderen te bereiken. Luisteren naar kinderen vergt creativiteit en een eenvoudig taalgebruik van volwassenen. Het is de bedoeling geen al te statische rapporten op te stellen over kinderen en jongeren.

Het kindeffectrapport (KER) zal worden geactiveerd door het uitwerken van methodieken. Het is de bedoeling dat voor elk bevoegdheidsdomein gerichte instrumenten worden aangeboden aan de ministers. Het KER zal niet verplicht worden opgelegd. Een voorstel van decreet zal niet worden afgekeurd indien het KER ontbreekt. NGO's die werken rond kinderrechten zullen sterker worden betrokken bij de lopende onderzoekopdrachten in verband met algemeen welzijn. Deze NGO's verrichten vaak zeer goed werk.

In de beleidsnota zal het thema *armoede* uitvoeriger worden behandeld. Een belangrijk aandachtspunt in het armoedebeloid is het toegankelijk maken van gezondheidsvoorzieningen en media voor armen. Het Mattheuseffect zal worden bestreden door de toegankelijkheid van de centra voor geestelijke gezondheidszorg te verbeteren voor migranten en kansarmen. Er werden kredieten ingeschreven voor de financiering van verenigingen die de armen zelf het woord geven (cf. SIF).

Als streefdoel voor de effectuering van de *zorgverzekering* wordt de datum van 1 januari 2001 vooropgesteld. Er zullen tussentijdse evaluaties en besprekingen plaatsvinden. De beslissingen van het parlement zullen ondubbelzinnig worden uitgevoerd. Bij de bespreking van de beleidsnota zal de zorgverzekering uitvoerig worden besproken.

Het evaluatierapport dat de KU Leuven heeft opgesteld met betrekking tot de *semi-internaten* zal worden uitgevoerd. Vervolgens zal ook worden gedacht aan aangepaste kinderopvang voor mindervalide kinderen.

Het faxonthaal voor *doven* wordt als suggestie meegegeven aan de administratie. De administratie wordt verzocht bij de uitwerking van de kredieten ook rekening te houden met orale tolken en schrijftolken voor doven. De minister zegt dat de rol van de VRT op het vlak van het *toegankelijk-*

heid maken van de nieuwe media, haar bevoegdheid overstijgt.

Er werd *lineair 1 percent afgetrokken* van de totale begroting van Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen. Jaarlijks is er een begrotingsoverschot van 3 tot 4 percent. Het is de bedoeling daarvan 1 percent te besteden aan nieuw beleid. Binnen de regering werd afgesproken dat er een rechtzetting komt bij de begrotingscontrole indien wordt aangetoond dat het omwille van de vele niet-samendrukbare kosten, met name de personeelskosten, onmogelijk is om een constant beleid te voeren bij een lineaire aftrek van 1 percent. Er zal dan worden nagegaan waar zich overschotten bevinden en waar er moet worden gecompenseerd. Dit is geen verdoken besparing.

De minister verwijst naar de bijlage bij het verslag voor een overzicht van nieuw en constant beleid per programma. Het is echter onmogelijk een allesomvattend cijferoverzicht te geven voor elke basisallocatie afzonderlijk, zeker als gegevens over indexering en weddedrift moeten worden opgenomen. Het zou enkele dagen tijd vergen om een dergelijk overzicht op te stellen. De minister verzekert mevrouw Sonja Becq dat de indexering in principe overal is ingecalculeerd in het constant beleid als het lonen betreft. De weddedrift wordt altijd mee verrekend voor de eigen diensten van de Vlaamse administratie. Er bestond alleen discussie met betrekking tot het Vlaams Fonds, omdat men daar niet juist kon aantonen hoe groot de weddedrift was.

De resterende 10 miljoen frank *VIA-middelen* waarover mevrouw Sonja Becq het had, komen overeen met de lineaire 1 % in mindering, besluit de minister.

2.2. Per programma

2.2.1. Progr. 11.4 Gelijkekansenbeleid

Algemene opmerkingen

Mevrouw Ria Van Den Heuvel kan zich terugvinden in de strategische doelstellingen van het gelijkekansenbeleid, maar mist twee belangrijke aspecten. Vrouwen zijn geen minderheidsgroep en als dusdanig ook geen doelgroep als de andere groepen. Het gelijkekansenbeleid voor mannen en vrouwen moet duidelijk naar voren komen in een afzonderlijke doelstelling, en dit vanuit democratische overwegingen. Er is nog steeds een achter-

stand in de gelijke kansen voor vrouwen, bv. in de vertegenwoordiging van vrouwen in politieke en andere organen. Door de doelgroepenomschrijving in de begroting gaan ook minder middelen naar het gelijkekansenbeleid mannen-vrouwen. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen sluit zich daarbij aan. Het lid vraagt het specifieke gelijkekansenbeleid voor vrouwen en de toegekende middelen visueel duidelijk te maken in de beleidsnota.

Verder wil mevrouw Ria Van Den Heuvel ook de rol van de Vlaamse overheid en specifiek van de verschillende departementen in het eigen personeelsbeleid opgenomen zien in de beleidsnota. Het lid verwacht dat de minister daartoe incentives geeft. De Vlaamse regering kan een voorbeeldfunctie opnemen in haar personeelsbeleid, en ook in haar publicatiebeleid. Dat hoeft gaan extra middelen te kosten, alleen extra aandacht om de diverse doelgroepen wat meer in beeld te brengen. Het lid vraagt de minister ook aan te geven hoe de collega's-ministers gecoacht worden in het horizontale gelijkekansenbeleid.

Volgens de heer Felix Strackx is het gelijkekansenbeleid het prototype van een fragmentarisch en versnipperd beleid. Het hele beleid van de Vlaamse regering moet er sowieso op gericht zijn dat niemand gediscrimineerd wordt. Daartoe moet geen specifiek beleid gevoerd worden. De steunpunten toegankelijkheid bv. horen volgens hem niet thuis bij een afzonderlijke beleid voor gelijke kansen voor gehandicapten, maar wel bij het constante beleid van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap. Hij is er geen voorstander van dat daartoe twee projecten afzonderlijk gesubsidieerd worden. Met specifieke doelgroepen werken heeft iets 'zieligs' en komt juist als discriminerend over, meent het lid.

Volgens mevrouw Riet Van Cleuvenbergen moet het gelijkekansenbeleid een prioritair aandachtspunt zijn voor iedereen die in de politiek actief is. Een afzonderlijk gelijkekansenbeleid, blijvend voor vrouwen en wisselend voor de andere doelgroepen, zal blijvend noodzakelijk zijn. Terloops wijst het lid erop dat het aantal doelgroepen in de toelichting niet duidelijk is : soms is sprake van vier, dan weer van vijf doelgroepen.

Het lid staat grotendeels achter het gevoerde gelijkekansenbeleid : het is een horizontaal beleid met een coördinerend minister enerzijds en een categoriaal beleid anderzijds waar feitelijke ongelijkheden vastgesteld worden. Het is een groeidomein dankzij de steun van de Werkgroep Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen van het Vlaams Parlement de vorige jaren. Ook positief is dat sommige

ad hoc projecten structureel verankerd worden. Anderzijds moet men zich ook de vraag stellen wanneer de tijd gekomen is om structurele activiteiten door te schuiven naar de begrotingspost waar ze thuishoren. De toegankelijkheid van gebouwen zou overgeheveld kunnen worden naar infrastructuur.

In verband met de strategische doelstellingen wenst mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, een onderscheid te maken tussen feitelijke ongelijkheden, die soms tot de charme van het leven behoren, en discriminerende ongelijkheden, die storend zijn. Op dat laatste kan de regelgeving ingrijpen. Het komt er niet zozeer op aan die ongelijkheden zichtbaar en bespreekbaar te maken, dan wel ze te doen ophouden te bestaan. Bovendien worden niet alleen voor de (in de tweede doelstelling) opgesomde groepen nieuwe ongelijkheden gecreëerd. Door het gelijkekansenbeleid als een afzonderlijk beleid te beschouwen dreigt men uit het oog te verliezen dat er in onze maatschappij een enorm potentieel aan mogelijkheden voorhanden is voor het gelijkekansenbeleid. Het onderwijs heeft hierin een belangrijke opdracht te vervullen, via vorming en het aanleren van mondigheid, maar ook in de vroegere levensjaren van het kind, is er een rol weggelegd voor Kind en Gezin. Ten slotte vraagt mevrouw Patricia Ceysens hoe het zit met de opvolging van de opdrachthoudster voor emancipatiezaken, mevrouw Hedwig Van Roost.

Minister Mieke Vogels geeft toe dat nog gewerkt moet worden aan de strategische doelstellingen. De minister gaat ermee akkoord dat een afzonderlijke doelstelling opgesteld wordt rond de gelijkheid tussen mannen en vrouwen, omdat de vergelijking met de andere doelgroepen niet opgaat. Op basis van de toelichting bij de begroting is er inderdaad verwarring mogelijk rond het aantal doelgroepen. Een en ander zal op punt gesteld worden met de beleidsnota. Ook het onderscheid tussen doelgroepen en methodieken moet duidelijker uit de verf komen. Toegankelijkheid bv. is veeleer een horizontaal aandachtspunt, een methodiek, dan een doelgroep.

Gelijkekansen in personeelsbeleid verliep tot nu toe vrij goed onder de opdrachthoudster voor emancipatiezaken, mevrouw Hedwig Van Roost, in samenwerking met de Cel Gelijke Kansen. De aanwerving van een nieuwe opdrachthoudster werd vorige week overigens goedgekeurd door de Vlaamse regering. De minister is het er volkomen mee eens dat het gelijkekansenbeleid via het publicatiebeleid uitgedragen moet worden. Het moet niet steeds de blanke man van veertig jaar zijn die in beeld gebracht wordt.

De minister is van oordeel dat er een goed evenwicht moet bestaan tussen het inclusieve en het categoriale beleid. Men is nog niet zover gevorderd dat het inclusieve beleid gevoerd wordt zonder het categoriale. Het voorbeeld dat de heer Strackx aanhaalde, is slecht gekozen in het licht van zijn pleidooi voor inclusief beleid. Het Steunpunt Toegankelijkheid onderbrengen bij het VFSIPH is een categoriale benadering van het probleem, waar het lid juist niet voor pleit, meent de minister.

Wetenschappelijk onderzoek, website en projectsubsidies

Heeft de minister er al zicht op welke studie uitgevoerd zal worden op het programma humane wetenschappen van de minister bevoegd voor wetenschappelijk beleid en welke studies op het eigen programma uitgevoerd worden, vraagt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen ? Het lid gaat niet akkoord met de bewering dat er nog niet veel onderzoek zou zijn uitgevoerd. In het buitenland en bij de centra voor vrouwenstudies aan diverse universiteiten is al veel werk verricht.

Zowel bij basisallocatie 12.01 als 33.01 is sprake van de uitbouw van de gelijkekansenwebsite. Het lid vraagt om verduidelijking. Of betreft het hier een materiële vergissing ? Namens de minister antwoordt mevrouw Martha Franken, directeur van Gelijke Kansen in Vlaanderen (Departement Coördinatie) dat het om een materiële vergissing gaat. De uitbouw van de gelijkekansenwebsite zit vervat in de algemene werkingsartikelen (ba 12.01).

De pot voor allerlei projecten door het zgn. middenveld is verkleind, stelt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vast. Mocht dat het gevolg zijn van de kleinere vraag, dan is dringend meer sensibilisering nodig. Het systeem moet herbekeken worden : het middenveld werkt volgens het schooljaar, de begroting volgt het kalenderjaar. Het lid vraagt de subsidiegids uitgewerkt onder de vorige minister te verspreiden onder de collega's-ministers. Men zou de subsidiegids ook als uitgangspunt moeten nemen bij het uitwerken van projecten in de welzijnssector. Als met het opstellen van een nieuwe subsidiegids gewacht wordt tot de beleidsnota, zal het budget volgend jaar niet opgenomen kunnen worden.

Holebi's

De heer Felix Strackx en de heer Guy Swennen willen weten waarom juist de Federatie Werkgroepen Homoseksualiteit (FWH) gesubsidieerd wordt.

Op het werkveld bestaat enige rivaliteit tussen de twee koepelverenigingen.

De Holebifoon, waarvoor minister Luc Martens destijds de subsidiëring stopzette, wordt nu via de FWH blijkbaar terug gesubsidieerd, constateert de heer Felix Strackx. Het lid is gekant tegen de veelheid aan oproeplijnen. Beter ware het één centrale telefoonlijn te installeren voor alle soorten problemen, waar de oproepers dan verwezen worden naar de gespecialiseerde hulpverlening.

De minister antwoordt dat met de Federatie Werkgroepen Homoseksualiteit (FWH) gekozen werd voor het grootste orgaan. FWH moet als een soort scharnier fungeren tussen werkveld en beleid. Er zal een convenant met resultaatsverbintenis worden afgesloten, zoals dat ook gebeurt binnen het gezondheidsbeleid (bv. met de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD) en Interprovinciaal Aids Coördinaat (IPAC)). De overheid kan zich niet bezighouden met de ruzies op het terrein. Overigens kunnen alle organisaties een aanvraag indienen voor subsidiëring, zij het dan niet nominatim in de begroting opgenomen.

De minister is verder van oordeel dat één telefoonlijn voor alle problematieken niet de diverse lijnen kan vervangen. Een deskundige moet de oproeper te woord kunnen staan.

Gelijke kansen voor mannen en vrouwen

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen mist het emancipatie-effectenrapport (EER) in de begrotingstoelichting. Het lid onderstreept dat zij liever geen afkortingen hanteert : het gebruik van al die afkortingen komt de toegankelijkheid niet ten goede. De benaming emancipatie-effectenrapport is trouwens ongelukkig gekozen : het legt teveel de nadruk op de effecten nadien, terwijl het een preventief instrument moet zijn. Werden al stappen gezet in verband met de implementatie van het LEER-instrument (lokaal EER), vraagt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen.

Het lid mist ook het Peking-decreet in de toelichting. Het opvolgingsrapport had trouwens ingediend moeten zijn eind september. Door de laattijdige indiening schiet het zijn doel voorbij als werk-instrument bij de begroting. Misschien kan de minister met dit argument versterking vragen voor de administratie die dit rapport opmaakt. Het lid vindt ook de opvolging niet terug van de initiatieven voor migrantenvrouwen destijds door minister Brigitte Grouwels gestart, alsook de meisjeswerkingen opgezet door minister Anne Van Asbroeck.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen had ook graag meer vernomen over hoe de minister haar functie als waakhond opneemt. De minister verklaart dat de een derde-vertegenwoordiging in adviesorganen moeilijk te realiseren is. Voor welke adviesraden is dat wel al gebeurd? De overheid heeft op alle domeinen een voorbeeldfunctie te spelen. Het lid betreurt ook dat vrouwen en politieke besluitvorming of de paritaire democratie en de uitvoering ervan niet als thema in de toelichting voorkomt. Naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen zullen sensibiliseringsacties nochtans wenselijk zijn. In die zin betreurt het lid ook dat niets in het beleid opgenomen wordt van het actieonderzoek o.l.v. Mieke Van Haegendoren over de evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in de politieke besluitvorming. Mevrouw Patricia Ceyens is het daar niet mee eens: wat vrouwen en politieke besluitvorming betreft moeten de politiek partijen hun eigen verantwoordelijkheid maar opnemen.

Empowerment van vrouwen en organisaties komt volgens mevrouw Riet Van Cleuvenbergen ook onvoldoende aan bod. Verder onderstreept het lid dat de Pluspunt – Gegevens- en adviesbank voor vrouwen met bestuurstalent maar werkbaar is als ze ook bevraagd wordt, bv. door de verschillende ministers. Is er niet meer sensibilisering noodzakelijk? In Limburg is men met een vergelijkbaar initiatief gestart. Men moet erover waken dat het bij één databank in Vlaanderen blijft. Waarom worden de Nationale Vrouwenraad en het Vrouwen Overleg Comité niet gelijk gesubsidieerd, wil mevrouw Riet Van Cleuvenbergen ten slotte weten.

De initiatieven van de vorige ministers zijn niet altijd zichtbaar in de begroting omdat zij opgenomen zijn in de algemene werkings- en subsidieartikelen van de begroting (basisallocaties 12.01, 12.02, 33.01 en 33.05) antwoordt mevrouw Martha Franken, directeur van de Cel Gelijke Kansen namens de minister. Het Steunpunt Migrantenvrouwen bv. wordt na het afsluiten van het onderzoek opgericht. Omdat het steunpunt voorlopig niet wou afgescheiden worden van het Intercultureel Centrum voor Migranten (ICCM), wordt het niet nominatim in de begroting vermeld. Voor de meisjeswerkingen werden geen afzonderlijke aanvragen meer ingediend, omdat zij ondertussen structureel erkend zijn in het kader van het jeugdwerk. Voor migrantenmeisjes wordt de werking wel mee opgenomen in het Steunpunt Migrantenvrouwen.

De waakhondfunctie van de minister is moeilijk zichtbaar te maken in de begroting, zegt mevrouw Martha Franken voorts. Ook dat zit vervat in de al-

gemene werkings- en subsidieartikelen. Bv. binnen ba 33.01 worden modelprojecten, experimenten of methodiekontwikkelingen opgezet. Geslaagde modellen kunnen door andere ministers in het reguliere beleid opgenomen worden.

De Pluspunt-databank zit eveneens vervat in de algemene werkmiddelen, als onderdeel van de Cel Gelijke Kansen.

Het LEER wordt in november als instrument afgerond. De samenwerking tussen het vormingsinstituut Impuls en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) heeft geleid tot de publicatie van een brochure waarin het LEER wordt uitgelegd. Nieuwe contracten voor de implementatie van het LEER-instrument zullen worden afgesloten. Op korte termijn zal de implementatie vooral via Impuls verlopen die het instrument heeft ontwikkeld. De ervaring met het emancipatie-effectenrapport heeft geleerd dat de implementatie niet gemakkelijk is. Toch zou het wat vlotter kunnen verlopen door het plaatselijke en daardoor minder abstracte karakter van het LEER. Vooral via Impuls zullen mensen gevormd worden om het instrument toe te passen: ambtenaren en beleidsverantwoordelijken op plaatselijk vlak. Er zijn in Vlaanderen weinig mensen die genderdeskundig zijn. Dat is een algemeen probleem voor het gelijkekansenbeleid dat een pionierssector is. Via de opleiding moet die deskundigheid breder opengetrokken worden. Het LEER zal inderdaad een zeer belangrijk instrument zijn in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen. De politici zullen gesensibiliseerd worden om het instrument te gebruiken.

Alle informatie over Pluspunt is bezorgd aan de leden van de Vlaamse regering zodat ze uit het bestand kunnen putten om de raden van bestuur te vervrouwelijken, antwoordt de minister. Zij onderstreept dat tot nu toe nog geen uitvoeringsbesluit uitgevaardigd werd bij het decreet houdende invoering van een meer evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen dat reeds twee jaar geleden goedgekeurd werd. De minister legt eerstdaags een uitvoeringsbesluit aan de regering voor dat de uitzonderingen moet beperken, wat niet eenvoudig zal zijn.

Het thema van de paritaire democratie of in eenvoudiger taal: de gelijke deelname van mannen en vrouwen aan de politiek, werd vroeger altijd opgenomen door de federale minister voor emancipatiebeleid, zegt minister Mieke Vogels. De huidige federale minister is daar niet zo mee bezig. Er wordt bekeken hoe dit beleidspunt kan worden overgenomen op Vlaams niveau. Op 17 december

vindt een rondetafel plaats met alle betrokkenen (ook de plaatselijke emancipatieambtenaren) voor de uitwerking van een sensibiliseringscampagne voor de gemeenteraadsverkiezingen.

Toegankelijkheid

Aansluitend op zijn pleidooi voor een louter inclusief beleid (zie algemene opmerkingen) vraagt de heer Felix Strackx zich af hoe de minister de toegankelijkheid voor ouderen tot de nieuwe media, bv. het internet, gestalte wil geven. Door de telefoonaansluitingen goedkoper te maken? Dat zal dan wel met de federale overheid onderhandeld moeten worden.

In verband met de cel voor de uitbouw van het Vlaams Steunpunt Toegankelijkheid pleit mevrouw Riet Van Cleuvenbergen ervoor om alle kosten onder één begrotingspost onder te brengen om meer overzicht te krijgen. De middelen voor aangepast vervoer voor gehandicapten zijn niet bij Gelijkekansenbeleid terug te vinden. Onder welke begrotingspost moet men ze zoeken?

In het algemeen pleit het lid ervoor het toegankelijkheidsbeleid breder op te vatten dan de toegang tot gebouwen voor gehandicapten. Ouders met kinderwagens of slechthorenden worden ook met ontoegankelijkheid geconfronteerd. Door het toegankelijkheidsprobleem open te trekken kan het misschien ook op meer steun en succes rekenen.

In verband met de overzichtelijkheid van de begroting wijst mevrouw Martha Franken van de Cel Gelijke Kansen in Vlaanderen er namens de minister op dat een onderscheid gemaakt moet worden tussen enerzijds de algemene werkingsartikelen (ba 12.01, 12.02) en de algemene subsidieartikelen (ba 33.01, 33.05). Omdat het Steunpunt Toegankelijkheid (net als Pluspunt bv.) als deel van de Cel Gelijke Kansen uitgebouwd wordt, zit het vervat in die algemene artikelen en wordt het niet als afzonderlijk artikel opgenomen. Het Steunpunt is trouwens terug te vinden in vier artikelen: voor het opzetten van de databank zijn kredieten ingeschreven bij de informatica-begroting, voor het uitbouwen van het concept (via bv. uitbesteding) zijn er de werkingsartikelen (12.01), voor initiatieven van het middenveld (zesde strategische doelstelling van het steunpunt) de subsidieartikelen ba 33.05, en tenslotte zijn er de kredieten voor de twee toegankelijkheidsbureaus. Op termijn moet er per provincie een dergelijk toegankelijkheidsbureau komen. Het is de bedoeling dat zij het bestaande aanbod aan initiatieven coördineren en inventariseren.

De middelen voor de mobiliteit van gehandicapten zijn terug te vinden op de begroting voor vervoer. Dit is een voorbeeld van inclusief beleid.

2.2.2. Progr. 40.2 Infrastructuur inzake persoonsgebonden aangelegenheden

Uitbreiding

Dat de middelen voor VIPA gestegen zijn, is volkomen terecht, oordeelt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, want het VIPA stuurt voor een stuk het beleid. Verschillende leden betreuren dat bepaalde sectoren uitgesloten blijven. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen denkt daarbij aan de (buitenschoolse) kinderopvang. Welke motivatie ligt aan de basis van de keuze voor bepaalde sectoren? Zijn er maatregelen te verwachten? Mevrouw Patricia Ceysens houdt een pleidooi om ook de bijzondere jeugdbijstand tot het VIPA toe te laten. Terloops wijst zij erop dat de wijkgezondheidscentra tot nog toe geen decretaale basis hebben en louter via een VIPA-besluit gereguleerd zijn.

Namens de minister antwoordt de heer Herman Boogaerts, afdelingshoofd van de afdeling Begroting, Boekhouding en VIPA (departement WVC), dat aan EHSAL de opdracht gegeven werd tot een beperkte studie over mogelijke uitbreiding van VIPA. Het gaat daarbij om bijzondere jeugdbijstand en de centra voor ontwikkelingsstoornissen. Op vraag van de minister kan ook de uitbreiding naar buitenschoolse kinderopvang bekeken worden.

Procedure

De zorgstrategische plannen in de bejaarden- en ziekenhuissector werken remmend en zijn dringend aan evaluatie toe, vindt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Zeker in het geval van vzw's is het onverantwoord dat initiatiefnemers op kosten gejaagd worden voor het opmaken van de plannen om nadien te horen te krijgen dat ze geen recht op subsidiëring hebben. Mevrouw Patricia Ceysens wijst op de bedenkingen die de VLD-fractie reeds uitte bij de decreetswijziging in de vorige legislatuur: door aan te kloppen bij gespecialiseerde bureaus voor de opmaak van de zorgstrategische plannen worden de initiatiefnemers op kosten gejaagd.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen dringt erop aan dat de zorgstrategische plannen op voldoende lange termijn (tien jaar) opgemaakt worden zodat de plannen niet ingehaald worden door de demografische evolutie. Het lid klaagt verder de te be-

perkte beroepsmogelijkheid aan voor aanvragen die afgewezen worden.

Het decreet op de kunstwerken bij investeringen gesubsidieerd door de Vlaamse overheid wordt bijna uitsluitend toegepast in de verzorgings- en welzijnsvoorzieningen, merkt dezelfde spreker op. Dat zijn extra middelen die de sectoren zouden kunnen aanboren.

In de toelichting bij de begroting is sprake van de verfijning van de toewijzingsprocedure in eerste instantie voor de algemene ziekenhuizen en de ouderenvoorzieningen. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt wanneer dit zal gebeuren voor de overige sectoren. VIPA zou niet beschikken over ijkgegevens om te evalueren of voorzieningen beantwoorden aan de kwaliteitscriteria. Hoe zullen die ontwikkeld worden? Ten slotte wenst het lid te weten hoe de commissie zorgstrategie is samengesteld.

De zorgstrategische plannen gelden alleen voor de algemene ziekenhuizen en de bejaardensector, verduidelijkt de heer Herman Boogaerts namens de minister. De administratie betreurt dat de zorgstrategische plannen niet gelden voor de psychiatrie. De andere instellingen moeten wel een masterplan indienen waarin een aanzet tot zorgstrategie vervat zit. Het was de bedoeling van de zorgstrategische planning om kosten te besparen. Niet gespecialiseerde bureaus, maar wel de raden van beheer en de directieraden moeten zich beraden over de toekomst van hun instelling en over de projecten die ze daartoe noodzakelijk achten. De inschakeling van gespecialiseerde bureaus is overigens geen garantie voor succes. Sommige van die aanvragen worden afgewezen. Het is pas de vertaling naar de financieel-technische plannen die voor de instellingen tot kosten zou mogen leiden.

De minister voegt daaraan toe dat bij de rusthuizen een misverstand leefde in verband met het engageren van externe bureaus. Dat had te maken met het feit dat vroeger de zorgstrategisch plannen voor de rusthuizen die werden goedgekeurd door de minister bevoegd voor Welzijn, niet altijd werden goedgekeurd door de andere minister die bevoegd was voor het VIPA. Daardoor kreeg men de indruk dat men zich tot een extern bureau moest wenden. De minister hoopt dat dit misverstand weggewerkt is en dat men er zich van bewust is dat een beroep gedaan kan worden op de administratie.

De zorgstrategische plannen worden opgemaakt voor een termijn van tien jaar, stelt de spreker verder. Voor de ziekenhuissector is dit bijzonder moeilijk gezien de enorm snelle medische evolutie. De omgevingsanalyse met de demografische cijfers en verwachtingen voor tien jaar ver wordt door de administratie zelf aangeboden op basis van de datawarehouse. Men hoopt de omgevingsanalyse het volgende jaar beter op punt te stellen voor de ziekenhuizen. Een bevraging van de ziekenhuizen is nu aan de gang, wat een zeer geavanceerde datawarehouse inzake de ziekenhuizen moet opleveren. Hetzelfde gebeurt voor de rusthuizen.

De heer Herman Boogaerts beaamt dat er geen beroepsmogelijkheid is behalve bij de minister.

Spreker meent voorts dat het decreet op de kunstwerken er is om nageleefd te worden. Kunstwerken fleuren de instellingen trouwens op. De wijkgezondheidscentra hebben inderdaad geen decretale basis. In het sectorbesluit bij het VIPA zijn bepalingen opgenomen die in een decreet thuishoren.

Wat de verfijning van de toewijzingsprocedure betreft wordt door de administratie een voorstel aan de minister voorgelegd. De datawarehouse moet de ijkgegevens leveren. De samenstelling van de commissie zorgstrategie is verschenen in het Belgisch Staatsblad. Zowel voor de ziekenhuissector als voor de rusthuizen worden enerzijds drie ambtenaren opgenomen en anderzijds drie externe deskundigen. Voor de externen wordt zorgvuldig nagegaan of ze geen band hebben met de behandelde instelling. Voor de ziekenhuizen worden de externen uit twee lijsten gekozen, voor de rusthuizen uit één lijst.

2.3.3. Progr. 41.1 Algemeen Welzijnsbeleid

Het programma dat een verzameling aan initiatieven bevat, krijgt al wat meer structuur, vindt mevrouw Trees Merckx-Van Goey. In het algemeen kan het lid zich terugvinden in de beleidsopties die reeds tot uiting komen in dit programma: de bevordering van kinderrechten, onderzoek voor de bijzondere jeugdzorg... De minister geeft toe dat programma 41.10 een beetje een 'vuilnisbakprogramma' is. Op het moment van de opmaak van de begroting in augustus had de minister nog geen duidelijk zicht op die verspreiding van kleine kredieten. Het is haar bedoeling een en ander duidelijk op een rijtje te zetten.

Bijzondere jeugdzorg, kinderrechten en opvoedingsondersteuning

In de toelichting bij ba 12.02 wordt melding gemaakt van studieopdrachten over regionale afstemming inzake bijzondere jeugdzorg. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey hoopt dat daarmee de vragen om wetenschappelijke ondersteuning en onderzoek in de motie van het Vlaams Parlement inzake bijzondere jeugdzorg ingevuld worden. Op korte termijn zijn vooral onderzoek naar alternatieve afhandelingsvormen en een intersectoraal behoeftenonderzoek noodzakelijk. Zit dat erin vervat? De minister antwoordt dat nog geen concrete onderzoeksprojecten zijn vastgelegd. Dat hangt immers deels samen met de aanwerving van twee contractuelen voor bijzondere jeugdzorg. Zij zullen allicht behoefte hebben aan wetenschappelijke ondersteuning.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey blijft vragen hebben bij de opdracht van het Vlaams Centrum voor de Bevordering van het Welzijn van Kinderen en Gezinnen (VCBWKG) (ba 33.01). Spreker hoopt dat het centrum betrokken wordt vanuit het beleid. Het lid vraagt dat de commissieleden de verslagen van het centrum zouden ontvangen. Ook mevrouw Ria Van Den Heuvel en mevrouw Patricia Ceysens zijn nog steeds niet overtuigd van de meerwaarde van dit centrum. Eerstgenoemd lid pleit ervoor het centrum functioneler in te zetten rond kinderrechten en het specifieke opdrachten te geven, bv. inzake de methodiek van de kindeffectrapportering. De minister antwoordt dat het centrum misschien omgevormd kan worden tot een instrument dat soepeler ingezet wordt voor beleidsvoorbereiding.

- De heer Koen Helsen, mevrouw Ria Van Den Heuvel, mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen en de heer Guy Swennen dienen een eerste amendement (am.nr. 64) in dat ertoe strekt het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.10 "5.085,8 miljoen frank" te brengen op "5.092,7 miljoen frank" (verhoging met 6,9 miljoen frank). Een tweede amendement (am.nr. 65) strekt ertoe het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.10 "5.085,8 miljoen frank" te brengen op "5.078,9 miljoen frank" (verlaging met 6,9 miljoen frank). Het is de bedoeling basisallocatie 12.21 met 6,9 miljoen frank te verhogen (am.nr. 64). Dit bedrag wordt volledig gecompenseerd op basisallocatie 33.01 van hetzelfde begrotingsprogramma (am.nr. 65).

Mevrouw Ria Van Den Heuvel verduidelijkt dat ze al jaren heeft geprotesteerd tegen de middelen die

in de begroting worden uitgetrokken voor het Vlaams Centrum voor de Bevordering van het Welzijn van Kinderen en Gezinnen, omdat het een verkapte subsidie voor twee universiteiten is. De indieners willen de middelen reduceren tot een bedrag van 2 miljoen frank. De rest van de middelen kan bestemd worden voor het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies (CBGS). Dit centrum moet methodieken ontwikkelen voor opvoedingsondersteuning en een inventaris maken van wat er gebeurt op het terrein van opvoedingsondersteuning. Ten tweede moet het een methodiek ontwikkelen om het kindeffectrapport te implementeren. De indieners verwijzen naar het voornemen van de minister om het CBGS te heroriënteren naar een beleidsvoorbereidend instrument (zie verder).

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey is het daar niet mee eens. De precieze taakomschrijving van het CBGS is immers onduidelijk. Daarom zal de CVP het amendement niet goedkeuren. Het is beter om de huidige situatie nog een jaar te laten voortbestaan. Mevrouw Ria Van Den Heuvel wijst erop dat het niet de bedoeling is om het krediet in een keer over te hevelen, zodat het Vlaams Centrum de bestaande opdrachten kan afwerken.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt zich af waarom de Vlaamse Gemeenschap een krediet van 9 miljoen frank uittrekt voor Child Focus – Europees Centrum voor Vermiste en Uitgebuide Kinderen. In 1998 werd een naar verluidt eenmalig bedrag van 2 miljoen frank voorzien voor het opstarten van het centrum. In 1999 werden dan ook geen middelen uitgetrokken. Child Focus is een federale aangelegenheid dat met federale middelen bekostigd moet worden. Het lid stelt voor om de middelen aan te wenden voor een initiatief dat meer noodzakelijk is in het kader van het Vlaamse beleid inzake kinderrechten. Het Vlaams regeerakkoord pleit voor het meer zichtbaar maken van kinderrechten. Er is destijds een evenwichtsoefening gemaakt: enerzijds het Vlaams parlement met het kinderrechtencommissariaat en anderzijds de administratie en de Vlaamse regering met het horizontaal beleid via de kindeffectrapportering. Hoe past men daar de middelen voor Child Focus in?

Mevrouw Patricia Ceysens is om andere redenen ongelukkig met de middelen voor Child Focus. Een van de doelstellingen van Child Focus is de actieve opsporing van vermiste kinderen, wat een taak is voor Justitie. Spreker vreest wat zij noemt de privatisering van Justitie. Men kan beter Justitie op zich op het juiste spoor zetten. Terwijl Justitie zich dan soms begeeft op het terrein van de bijstand aan personen, kan het de middelen daarvoor beter

puur voor Justitie aanwenden. De Vlaamse Gemeenschap van haar kant moet haar verantwoordelijkheid opnemen waar zij voor bevoegd is : bijstand aan personen.

Volgens de minister zou voormalig minister Luc Martens mondeling beloofd hebben om 9 miljoen frank te voorzien voor Child Focus, maar er is geen schriftelijke bevestiging van deze belofte. Deze middelen zijn bedoeld om het personeel, dat de telefoon beantwoordt, te vergoeden. De Franse Gemeenschap stelt geen middelen ter beschikking. De federale minister stelt wel geld ter beschikking en rekent ook op geld van Vlaanderen. De minister stelt voor om dit budget nog een laatste keer goed te keuren, en belooft dat zo aan Child Focus mee te delen. Ze zal het federale ministerie van Justitie vragen vanaf volgend jaar de volledige verantwoordelijkheid voor deze organisatie op te nemen.

De voorzitter deelt mee dat het Vlaams Parlement volgens haar informatie een gift heeft gedaan aan deze organisatie. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey blijft gekant tegen de subsidie voor Child Focus. Child Focus heeft goed werk geleverd voornamelijk voor de opsporing van de vermiste kinderen. In dit parlement gaat de voorkeur echter naar een meer algemeen beleid ter bescherming van de rechten en de positie van het kind en het gezin. Voor de opstart van Child Focus hebben alle parlementen en de Vlaamse regering middelen ter beschikking gesteld. Dit is geen argument om dit in de begroting 2000 opnieuw te doen. De Franse Gemeenschap subsidieert Child Focus trouwens niet. Deze instantie moet gefinancierd worden door de federale minister van Justitie.

De enige post in de begroting expliciet bestemd voor kinderen en kinderrechten zijn de 9 miljoen frank voor Child Focus, zegt mevrouw Trees Merckx-Van Goey. Het lijkt wel alsof Vlaanderen geen lessen getrokken heeft uit de Witte Mars. Er zijn nochtans organisaties zoals de Kinderrechtencoalitie die zeer goed werk leveren. De coalitie brengt verschillende instanties samen en organiseert initiatieven in verband met kinderrechten. De minister geeft hen echter geen geld.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel is ervan overtuigd dat de bescherming en de rechten van het kind voldoende aandacht van de minister zullen krijgen, zelfs al blijkt dat niet zo uitdrukkelijk uit de begroting. Ze stelt voor om zeer binnenkort een themacommissie over kinderrechten op te richten en eventueel aanbevelingen te formuleren voor de begrotingscontrole. Mevrouw Patricia Ceysens en mevrouw Ria Van Den Heuvel menen dat de af-

spraken inzake Child Focus dit jaar nageleefd moeten worden.

– Mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Sonja Becq en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen dienen een eerste amendement (am.nr. 50) in dat ertoe strekt in artikel 14, aan organisatieafdeling 41, programma 10, een basisallocatie toe te voegen : Subsidie aan de Kinderrechtencoalitie Vlaanderen, met een niet-gesplitst krediet van 1,3 miljoen frank. Een tweede amendement (am.nr. 66) strekt ertoe in de krediettabel het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.10 "5.085,8 miljoen frank" te brengen op "5.087,1 miljoen frank" (verhoging met 1,3 miljoen frank).

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey licht toe dat men door die amendementen 1,3 miljoen frank ter beschikking wil stellen van de zogenaamde Kinderrechtencoalitie. Deze organisatie werd in 1996 opgericht. Ze heeft vier doelstellingen : toezicht op de naleving van het kinderrechtenverdrag ; een constructieve bijdrage leveren aan het vijfjaarlijkse rapport dat het verdrag oplegt ; bekendmaking en promotie van de inhoud van het verdrag en samenwerking met andere instanties. Momenteel zijn er zestien leden. Voor de financiering is de organisatie aangewezen op lidmaatschapsbijdragen. Er is geen financiering vanwege de overheid.

Volgens minister Mieke Vogels heeft de Kinderrechtencoalitie geen projectaanvraag ingediend. Ze geeft toe dat in de begroting geen middelen zijn vrijgemaakt specifiek voor kinderrechten, maar dat wordt verholpen door het amendement van de meerderheid (am.nr. 64, zie hierboven). Aan het CBGS kan gevraagd worden methodieken te ontwikkelen i.v.m. kinderrechten. De minister neemt bovendien het signaal mee voor een volgende begroting. Zij vindt dat het CVP-amendement ondoordacht werd ingediend.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel deelt de bekommernis van de CVP, maar vindt het ongepast het kinderrechtenbeleid nu ogenblikkelijk te heroriënteren. Eerst moet in kaart gebracht worden van alle initiatieven inzake kinderrechten.

– Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Ingrid van Kessel dienen verder een amendement (am.nr. 67) in dat ertoe strekt in de krediet tabel het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.10 "5.085,8 miljoen frank" te brengen op "5.090,3 miljoen frank" (verhoging met 4,5 miljoen frank). Met de 4,5 miljoen frank willen de indieners een cel oprichten voor

studie en overleg inzake gezins- en opvoedingsondersteuning, niet binnen het CBGS, maar binnen de Vlaamse administratie. Deze cel moet de nood invullen aan knowhow en methodieken ter verbetering van de relatie tussen ouders en kinderen.

Minister Mieke Vogels heeft in principe geen bezwaar tegen de inhoud van dit amendement, maar volgens haar moet dit geregeld worden in het algemene middelenprogramma. De Vlaamse regering wil dit programma aanpassen zodat de administratie in staat wordt gesteld haar beleidsvoorbereidende taak beter uit te voeren.

Regularisering nepstatuten en loonharmonisering

- Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Ingrid van Kessel dienen een amendement (am.nr. 68) in dat ertoe strekt in de krediettabel het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.10 "5.085,8 miljoen frank" te brengen op "5.747,8 miljoen frank" (verhoging met 662,0 miljoen frank).

Mevrouw Sonja Becq verduidelijkt dat 162 miljoen frank bedoeld is om DAC-statuten in de welzijnssector te regulariseren. De Vlaamse regering heeft herhaaldelijk gezegd dat zij de statuten wil regulariseren. Bovendien moeten de lonen worden geharmoniseerd. Daarvoor wordt in een eerste fase 500 miljoen frank uitgetrokken in de begroting. De minister antwoordt dat de Vlaamse regering zich na vele jaren eindelijk ertoe verbindt om werk te maken van de regularisering. De overheveling van federale middelen zal wellicht niet voor problemen zorgen. Alleen het in het amendement voorgestelde aspect van de regularisering regelen zou echter een verkeerd signaal zijn. Het is beter om de kredieten voor de regularisering pas bij de begrotingscontrole in te schrijven, na onderhandelingen met de vakbonden en in het kader van een algemene regularisering.

Zorgverzekering

Verschillende leden verheugen er zich over dat verder werk gemaakt wordt van de zorgverzekering. In het kader van de zorgverzekering worden middelen uitgetrokken voor onderzoek. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey wil weten wat dat onderzoek inhoudt. Mevrouw Ria Van Den Heuvel merkt op dat nog heel wat vragen inzake de zorgverzekering onopgelost zijn. Er staat nog veel werk voor de boeg. Volgens het lid is het niet vanzelfsprekend dat alles rond zal zijn tegen de volgende

begroting. Ook een aantal politieke knopen moeten doorgehakt worden.

Voor het Zorgfonds worden 5 miljoen frank werkmiddelen uitgetrokken. In de toelichting bij basiallocatie 12.03 staat dat de personeelskost gedragen zal worden door het bestaansmiddelenprogramma. Mevrouw Sonja Becq vraagt of het hier om extra middelen gaat buiten de werkmiddelen. In tegenstelling tot sommige leden die beducht zijn voor het nog vele werk is het lid tevreden over het voornemen van de minister om het parlement te betrekken bij de verdere uitvoering van de zorgverzekering.

Bij de opmaak van de begroting was er geen goedkeuring voor de oprichting van de stuurgroep en voor ondersteunend personeel, antwoordt de minister. De minister is er aanvankelijk dan ook niet in geslaagd om binnen het bestaansmiddelenprogramma van de minister bevoegd voor ambtenarenzaken (personeel) middelen op te nemen voor drie extra personeelsleden voor de uitbouw van het Zorgfonds. Ondertussen is het besluit tot de oprichting van de stuurgroep en de aanwerving van drie voltijdse equivalenten door de Vlaamse regering goedgekeurd. De minister hoopt alsnog dat het besluit de minister bevoegd voor Ambtenarenzaken kan overtuigen om die kosten binnen de middelenbegroting op te nemen, maar heeft dus wel haar voorzorgen genomen door de nodige middelen op te nemen binnen de eigen welzijnsbegroting.

De minister verklaart dat per 1 januari 2001 de zorgverzekering moet kunnen starten. Mevrouw Sonja Becq vindt echter niet diezelfde duidelijkheid in het programmadecreet. Het lid vraagt de minister om een concretere timing, al was het maar om de mensen op het terrein duidelijkheid te geven. De private sector is zich aan het organiseren, en zoekt leemtes in de wetgeving. De mensen moeten weten waaraan ze toe zijn.

Het programmadecreet bepaalt dat diverse bepalingen van het decreet op de zorgverzekering niet in werking zullen treden op 1 januari 2000. De minister wil zich voor de inwerkingtreding niet vastpinnen op een bepaalde datum : er zijn te veel elementen waar de minister geen greep op heeft. De inkomensgerelateerdheid en de fiscale aftrekbaarheid bv. zijn federale bevoegdheden. Door een datum voorop te stellen die dan eventueel niet gehaald wordt, worden valse verwachtingen gecreëerd.

Varia

Basisallocatie 41.01 evolueert van 10 miljoen frank in 1999 naar 21,2 miljoen frank in 2000. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt of het de bedoeling is dat deze basisallocatie een verzameling wordt van middelen voor onderzoek, communicatie en sensibilisering. Het lid heeft niets tegen groepering, maar vreest dat bv. inzake opleiding een doublure ontstaat met het privaat initiatief. Is het de bedoeling om vanuit de Vlaamse Gemeenschap meer opleidingen te organiseren of wordt het privaat initiatief gesubsidieerd ?

Basisallocatie 41.01 is deels een verzameling van diversen, repliceert de minister, maar er zit wel degelijk een lijn in. Het betreft enerzijds middelen voor de publicaties van allerlei organisaties die het beleid mee uitvoeren, en anderzijds middelen voor het organiseren van opleidingen. De detaillering maakt het geheel wat minder overzichtelijk. De kredieten voor publicaties waren vroeger centraal gegroepeerd onder de minister bevoegd voor publicatiebeleid. Nu moeten ze ondergebracht worden op de diverse begrotingen. Vandaar ook de stijging in de middelen.

Het buitenlands welzijnsbeleid onder ba 12.26 en 33.03 betreft vooral de akkoorden tussen Vlaanderen en Nederland. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt in hoeverre de minister betrokken wordt bij de projecten onder de bevoegdheid van de heer Bert Anciaux, Vlaams minister bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking, in landen waarmee Vlaanderen een akkoord afgesloten heeft. De heer Koen Helsen vraagt wat bedoeld wordt met de uitgaven in verband met buitenlands welzijnsbeleid. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen suggereert verder om de brochure "Welzijn in Vlaanderen" niet alleen te vertalen in Europese talen, maar ook in de talen van de volkeren die traditioneel migreren.

De minister antwoordt dat er akkoorden gesloten zijn met onder meer Nederland, de Baltische Staten, Zuid-Afrika en Chili voor de uitwisseling van stagiaires en voor de ontvangst van buitenlandse delegaties. De heer Jan Casaert, afdelingshoofd van de afdeling Algemeen Welzijnsbeleid (WVC) vult aan dat Vlaanderen samenwerkingsakkoorden afgesloten heeft met prioritaire partners. Welzijn is een onderdeel van die akkoorden. Omdat Vlaanderen op dat vlak een expertise heeft opgebouwd, zijn daarvoor een aantal middelen voorzien (ba 12.26). Het gebeurt ook dat Vlamingen naar het buitenland gaan.

De minister neemt de suggestie van het lid mee inzake de vertalingen. In het kader van het onthaal van nieuwkomers verzorgt het Project Integratie Nieuwkomers Antwerpen (PINA) dergelijke vertalingen. Er kan gebruik gemaakt worden van hun knowhow.

Bij basisallocatie 12.23 is sprake van onderzoek inzake cliëntenrechten. Mevrouw Sonja Becq vraagt wat daarmee bedoeld wordt. Verder zou het lid graag regelmatig op de hoogte gebracht worden van de diverse studies die uitgevoerd worden, o.m. van het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudieën (CBGS).

Cliëntenrechten is een algemeen thema waarrond onderzoek uitgevoerd zal worden. De minister zegt dat nog niets beslist werd over de concrete invulling. Dat wordt nader bekeken bij het opstellen van de beleidsnota.

De minister laat de lijst van lopende onderzoeken aan de leden bezorgen. Het betreft een rits aan kleine onderzoeksprojecten verspreid over alle universiteiten. De minister wil op die manier niet voortwerken. Het gaat meer om een parallel subsidie circuit voor universiteiten dan om beleidsondersteunend onderzoek. Onderzoekopdrachten moeten op langere termijn vastgelegd worden. De minister wil het CBGS heroriënteren naar een beleidsoriënterend instrument. Het CGBS zou dan het langetermijnonderzoek kunnen coördineren en opdrachten geven. De heroriëntering zal niet eenvoudig zijn, want de laatste jaren heeft het CGBS zich veeleer als wetenschappelijk onderzoeksinstituut opgesteld.

2.2.4. Progr. 41.2 Bijzondere jeugdbijstand

De heer Guy Swennen stelt vast dat de begroting 100 miljoen frank VIA-middelen bevat voor nieuwe maatschappelijke behoeften. Welke zijn die behoeften ? Werden er reeds keuzes gemaakt ?

In de motie van aanbeveling die tijdens de vorige zittingsperiode door het Vlaams Parlement werd goedgekeurd, wordt gepleit voor de oprichting van een overkoepelend steunpunt, zoals er ook een bestaat voor het algemeen welzijnswerk. De kosten worden op 20 miljoen frank geraamd. Staan deze middelen reeds ingeschreven op een bepaalde begrotingspost ?

De minister antwoordt dat ze de oprichting van een apart steunpunt voor de bijzondere jeugdzorg zal bespreken met de werkgroep die wordt opgericht. Het is misschien niet goed om verschillende

steunpunten naast elkaar op te richten. Op die manier ontstaat er opnieuw een vakjesmentaliteit. In de begroting voor 2000 wordt geen geld uitgetrokken voor een dergelijk steunpunt.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt wanneer het actieplan dat wordt opgesteld in opvolging van de motie van aanbeveling klaar is en of het zal worden opgenomen in de beleidsnota. De heer Koen Helsen wil weten of er al initiatieven werden genomen om een aantal maatregelen uit de motie die op korte termijn kunnen worden gerealiseerd, uit te voeren. Er worden twee experts contractueel aangeworven. Dat kost 4 miljoen frank. Het lid vraagt waaraan de rest van het budget wordt besteed.

De minister deelt mee dat de motie van het Vlaams Parlement is overgenomen in het regeerakkoord en in de Septemberverklaring. Het is onmogelijk om alle punten onmiddellijk uit te voeren. In deze begroting werd naast de VIA-middelen ook 200 miljoen frank ingeschreven om een eerste aanzet te geven aan de uitwerking van de motie. Honderd miljoen frank gaat naar projecten zoals herstelbemiddeling, gemeenschapsdiensten, vader-slachtofferbemiddeling en leerprojecten. De tweede honderd miljoen frank zal worden gebruikt voor de residentiële opvang van specifieke doelgroepen, crisisopvang en thuisbegeleiding.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey is ontgoocheld dat er niet sneller wordt gestart met de uitvoering van bepaalde punten uit de motie. Volgens de spreker moet er dringend een ad-hocwerkgroep bijzondere jeugdzorg worden opgericht. Dit kan niet worden uitgesteld tot na de bespreking van de beleidsnota. De werkgroep moet worden belast met de omschrijving van het begrip problematische opvoedingssituatie (POS) en moet bepalen welke schendingen van provisie- of protectierechten aanleiding kunnen geven tot dwingend optreden. Inmiddels blijft men ten onrechte schermen met een tegenstelling tussen een gezinsgerichte aanpak en opname en blijft men beweren dat de armoedebeweging onvoldoende inschat wanneer kinderen in gevaar zijn. Daarom pleit het lid ervoor dat alle actoren bij de werkgroep worden betrokken.

Volgens de spreker moet er ook zo snel mogelijk werk worden gemaakt van de experimentele regio's voor integrale jeugdzorg. In de motie wordt voorgesteld om hiervoor viermaal vijf miljoen frank uit te trekken. Het lid dringt aan op een incentive-beleid. De experimentele regio's kunnen reeds van start gaan, zelfs al zijn de visie en het uiteindelijke verloop nog niet gekend. Uit experimenten kan men heel veel leren. Bovendien krijgen de

comités bijzondere jeugdzorg, die overbevraagd zijn, op deze manier een signaal dat men tot nieuwe regelgeving wil komen.

De minister kondigt de oprichting aan van een werkgroep die zal onderzoeken hoe een algemene hulpverlening kan worden uitgebouwd vanuit experimentele regio's. De minister begrijpt de opmerking van mevrouw Trees Merckx-Van Goey, maar wil niet overhaast van start gaan met de experimentele regio's. Er werden inderdaad reeds dergelijke projecten opgestart in Limburg, maar Limburg heeft een traditie van grensoverschrijdend welzijnsoverleg. In andere provincies is dit minder vanzelfsprekend.

De heer Guy Swennen stelt dat de leden van deze commissie zich tijdens de vorige regeerperiode regelmatig hebben uitgesproken tegen een beleid ad hoc. Niettemin werkt Oikoten in Leuven nu al veertien jaar met een jaarlijkse subsidie. Worden in deze begroting initiatieven genomen om te komen tot een structureel beleid ?

De minister verklaart dat Oikoten een project wordt genoemd, maar dat het gaat om een organisatie die projecten voor jongeren organiseert. Oikoten is bijgevolg tegelijk een project en een organisatie of voorziening. Hierdoor moet Oikoten elk jaar een aanvraag indienen, alsof het een eenmalig project zou zijn. De heer Herbert Van Keymeulen, afdelingshoofd Bijzondere Jeugdbijstand (WVC), antwoordt namens de minister dat dit niet ideaal is omdat het onzekerheid met zich meebrengt voor de personen die er tewerkgesteld zijn. Deze werkvorm moet geregulariseerd worden. Diensten die erkend zijn in het kader van het erkennings- en subsidiëringsbesluit moeten om de vijf jaar een erkenning aanvragen. Het zou beter zijn indien ze een erkenning van onbepaalde duur kregen, zoals voor de andere sectoren het geval is.

De heer Guy Swennen merkt op dat de implementatie van het kwaliteitsdecreet niet altijd even vlot verloopt. Er zijn sterke sectoren waar de implementatie gemakkelijk verloopt, maar er zijn ook kleinere sectoren die voor een ontzettende opdracht staan. Wordt er voorzien in kredieten voor de coaching en vorming die vereist is voor de uitvoering van het kwaliteitsdecreet ? Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of er wordt gedacht aan een managementopwaardering in het kader van de implementatie van het kwaliteitsdecreet.

De erkenningscommissie voor de bijzondere jeugdzorg werd afgeschaft. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt welke instantie bevoegd is voor de er-

kenning en evaluatie van de diensten voor bijzondere jeugdzorg.

De heer Marc Morris, directeur-generaal van de Administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn (WVC), antwoordt namens de minister dat de dossiers worden behandeld door de administratie, die vervolgens een voorstel formuleert aan de minister. Het verschil met vroeger is dat er nu een adviserende beroepscommissie is voor alle welzijnssectoren. Vroeger was de erkenningscommissie voor de bijzondere jeugdzorg een sectorspecifieke beroepscommissie.

De heer Guy Swennen stelt voor om de financiële programmatie te vervangen door een behoeften-programmatie om de zogenaamde witte vlekken te vermijden. Wordt hieraan een eerste aanzet gegeven in deze begroting ?

De heer Herbert Van Keymeulen, afdelingshoofd Bijzondere Jeugdbijstand (WVC), antwoordt namens de minister dat het bestaande erkennings- en subsidiëringsbesluit regels bevat met betrekking tot de maximale capaciteitseenheden die door de administratie kunnen worden toegekend. Een plaats in de residentiële zorg geldt voor één capaciteitseenheid, een plaats in dagcentra voor een halve eenheid en een plaats in de ambulante zorg voor een derde eenheid. Bij het erkennen van nieuwe initiatieven moet met deze normen rekening worden gehouden. Wanneer voorstellen worden geformuleerd aan de minister over het toekennen van nieuwe capaciteit wordt nagegaan of de voorstellen overeenstemmen met de programmatie die in het verleden werd uitgewerkt door de administratie en goedgekeurd door de regering. De programmatie is gebaseerd op een evenwicht tussen de regio's en de verschillende werkvormen, met name de residentiële, semiresidentiële en ambulante opvang. Een programmatie op basis van budgettaire normen stemt niet altijd overeen met de behoeften op het werkveld. Een van de aanbevelingen van het Vlaams Parlement was om in de toekomst te komen tot een programmatie die uitgaat van de behoeften. Dit is niet gemakkelijk te verwezenlijken, maar de administratie maakt er toch werk van. Samen met LUCAS (KUL) wordt op dit ogenblik een nieuwe methode uitgewerkt voor screening, diagnose en indicatiestelling. Hierdoor kunnen de problemen en evoluties in de problemen beter in kaart worden gebracht, zodat ook de hulp uiteindelijk meer in overeenstemming zal zijn met de noden.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel stelt dat de Stichting Welzijnszorg Antwerpen en de Provinciale

Stuurgroep Bijzondere Jeugdzorg in 1997-1998 onderzocht hebben in welke mate de programmatie wordt gerealiseerd. Ze komen tot de conclusie dat er in bepaalde regio's een overcapaciteit is, terwijl andere regio's duidelijk een ondercapaciteit vertonen. Op korte termijn zou 90 percent van de programmatie moeten worden bereikt in alle regio's. Er werd aangeraden om een verschuiving door te voeren. Het lid vraagt of er pogingen worden ondernomen om de programmatie in alle regio's op hetzelfde niveau te krijgen.

De personeelsformaties van de verschillende sectoren of diensten vertonen volgens de heer Guy Swennen soms anomalieën. Zo worden de dagcentra uitgesloten van de bijzondere functies, bijvoorbeeld kaderfuncties met pedagogische of zakelijke taak, die aan alle andere voorzieningen toekomen. Kunnen deze anomalieën worden weggewerkt ? De heer Herbert Van Keymeulen, afdelingshoofd Bijzondere Jeugdbijstand (WVC), geeft namens de minister toe dat er inderdaad anomalieën bestaan met betrekking tot de realisatie van de capaciteit en de personeelsformatie.

Met betrekking tot de opvang van illegale minderjarige prostituees heeft de minister verklaard dat het om een noodoplossing gaat. Het is de bedoeling dat de minderjarige prostituees onder begeleiding terugkeren naar hun land van herkomst. Mevrouw Marijke Dillen vraagt of de minister kan waarborgen dat dit initiatief geen omgekeerd effect heeft. Zullen de jongeren niet naar ons land terugkeren ? Ze hebben hier geld verdiend en van de welvaartsstaat geproefd. Mevrouw Marijke Dillen vraagt over hoeveel jongeren het juist gaat. Het heeft geen zin om in een budget te voorzien als het probleem niet op een structurele wijze wordt aangepakt. Hiertoe is overleg en samenwerking met de federale overheid noodzakelijk. Wordt er een gezamenlijk initiatief uitgewerkt ?

De minister antwoordt dat door de opvang van minderjarige prostituees niet meer illegale jongeren zullen worden aangetrokken. Deze jongeren zijn naar hier gelokt met de belofte geld te verdienen, zijn in de prostitutie terechtgekomen en willen zo snel mogelijk terug naar hun gezin. Dit initiatief zal worden uitgewerkt in overleg met de federale overheid. Dit houdt ook verband met de omzetting van het verdrag van Den Haag naar federale wetgeving. Er wordt aangedrongen op een snelle ratificering door de federale overheid. Hopelijk kan de mensenhandel op deze manier structureel worden opgelost.

Volgens mevrouw Marijke Dillen is er een schrijnend tekort aan opvangmogelijkheden in de bijzondere jeugdzorg. Een uitbreiding van de opvangmogelijkheden is een absolute prioriteit. Welke verhoging wordt voorzien voor volgend jaar ? Daarnaast merkt het lid op dat er ook een tekort is aan tijdelijke opvangplaatsen voor minderjarige prostituees. Ze verwijst naar de verklaringen van de heer Nijs, directeur van de VZW 't Huis in Aalst, die pleit voor de opvang van minderjarige prostituees in gesloten opvangcentra. Wat is het standpunt van de minister ? Hoe wordt het schrijnend tekort aan opvangplaatsen opgelost ? De druk op de gesloten opvangcentra is momenteel al zeer groot. Mevrouw Marijke Dillen en de heer Koen Helsen vragen of er in een afzonderlijk bedrag wordt voorzien voor de opvang van minderjarige prostituees of dat het budget van 100 miljoen frank voldoende is om het probleem op te lossen.

De minister antwoordt dat het bedrag van 100 miljoen frank niet alleen gebruikt zal worden voor de opvang van jonge prostituees maar ook voor de residentiële opvang van specifieke doelgroepen, crisisopvang en thuisbegeleiding. Een onderdeel daarvan is de opvang van migrantenjongeren in Mechelen en de begeleiding van jongeren zonder papieren in Aalst. Het is eveneens de bedoeling om de bestaande instellingen te ontlasten met deze 100 miljoen frank. De minderjarige prostituees worden nu opgevangen in de gesloten instellingen in Mol en Ruislede omdat niemand ze elders wil opvangen. Voor de migrantenjongeren geldt hetzelfde. Ook de organisatie van een specifieke opvang van jongeren met psychische stoornissen moet de gesloten instellingen ontlasten. Zo kunnen deze instellingen worden geheroriënteerd en komt er ruimte voor vrije initiatieven zoals in Mechelen voor migrantenjongeren.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt wat bepalend is voor de opvang : het feit dat het om minderjarigen gaat of het feit dat het om prostitutie gaat. In het eerste geval moet een oplossing worden gezocht binnen de BJZ. In het tweede geval kunnen de prostituees worden opgevangen door Payoke. Deze jongeren hebben behoefte aan een specifieke opvang en begeleiding. De minister repliceert dat Payoke enkel volwassen prostituees opvangt, terwijl het hier om kinderen gaat. Een VZW kan niet zorgen voor een terugkeer naar het land van herkomst.

In de begroting wordt in 100 miljoen frank voorzien voor een nieuw initiatief met betrekking tot de uitvoering van alternatieve straffen. Mevrouw Marijke Dillen vraagt hoe dit budget concreet

wordt ingevuld. De spreker stelt vast dat er meer en meer wordt overgestapt op alternatieve straffen en dat de criminelen steeds jonger worden. Er is een belangrijke taak weggelegd voor preventie en voor de sensibilisering van jongeren, eventueel in samenwerking met de minister van Onderwijs. Wordt hiervoor in een bedrag voorzien in de begroting ?

Er werd overeengekomen dat het federale niveau de invulling van meer alternatieve straffen door de gemeenschappen financieel zou ondersteunen. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt of hiervoor in de begroting in een ontvangstpost wordt voorzien.

Vorig jaar heeft Bijzondere Jeugdbijstand een folder verspreid met als titel 'Jij en de jeugdrechtsbank', waarin de rechten en plichten van minderjarigen die voor de jeugdrechter moeten verschijnen, worden beschreven. Dit was een goed initiatief dat te weinig weerklank heeft gekregen. De folder werd te beperkt verspreid. Mevrouw Marijke Dillen vraagt of in de begroting een budget werd ingeschreven om dit project voort te zetten.

In het verleden werd de filmkeuringscommissie overgeheveld naar de gemeenschappen. Er werden toen afspraken gemaakt tussen Vlamingen en Franstaligen. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt of er nog steeds overleg plaats vindt met de Franstaligen. Het lid vindt het hypocriet dat deze regeling wordt aangehouden voor films, terwijl ze niet geldt voor video's.

Volgens de minister is de nationale wet op de filmkeuring uit 1921 volledig achterhaald. Er wordt momenteel verder gewerkt met de bestaande regeling. Op korte termijn moet de commissie blijven functioneren. Er werd daarover een akkoord gesloten met de verschillende gemeenschappen. Op lange termijn is een algemene regeling nodig, die niet alleen de film regelt maar ook internet en video. Een Europese regeling is hiertoe het meest geschikt.

De heer Felix Strackx vraagt of de JO-lijn positief werd geëvalueerd en of dit initiatief wordt voortgezet. De heer Herbert Van Keymeulen, afdelingshoofd Bijzondere Jeugdbijstand (WVC), antwoordt namens de minister dat de JO-lijn een zeer goed initiatief is. Het biedt kinderen en jongeren de mogelijkheid om klachten te formuleren en informatie te verwerven over de bijzondere jeugdzorg en het past in het beleid dat participatie, informatie en respect voor de rechten van kinderen en jongeren

moet bevorderen. Het initiatief moet dus zeker worden voortgezet, zo niet uitgebreid worden.

2.3.5. Progr. 41.3 Bejaardenzorg

In het kader van de overheveling van bejaardenzorg naar gezinszorg ten gevolge van het thuiszorg-decreet, zou het volgens mevrouw Ria Van Den Heuvel goed zijn indien dit programma volgend jaar reeds wordt herschikt binnen de andere programma's.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen vindt de voorzieningen voor bejaarden nog altijd traditioneel. De voorzieningen zijn ontstaan toen men maximaal tachtig jaar werd en de zorgvraag zich rond zestig jaar stelde. Deze periode is definitief voorbij. Naast zorgvragende senioren op jaren zijn er steeds meer jonge actieve senioren. Voor deze actieve groep zijn er weinig erkennings- en subsidiëringmogelijkheden om in de eigen doelgroep actief te zijn. Heel wat seniorencentra zijn een soort ontmoetingscentra en vallen niet onder de regelgeving voor de klassieke dienstencentra. Kan er aan deze seniorenwerking een organieke steun worden verleend ?

De minister verklaart dat ze op korte termijn een nieuw woon- en zorgconcept wil ontwikkelen en het verouderde decreet van 1985, dat niet aangepast is aan de residentiële en semi-residentiële opvang van ouderen, zal herschrijven. Er zal worden nagedacht over de vraag hoe een naadloze overgang kan worden georganiseerd van minder naar meer opvang. Men moet zich afvragen of het nog zinvol is in afzonderlijke serviceflats te voorzien, ouderlingentehuizen en RVT-bedden. Het is onverantwoord dat mensen de laatste jaren van hun leven nog driemaal moeten verhuizen.

Volgens de minister pleit mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen terecht voor een apart beleid voor zestig- en tachtigplussers. Het grootste probleem van zestigplussers is de vereenzaming. Zestigplussers kunnen een heel constructieve bijdrage leveren in de maatschappij. In 2000 wordt het decreet op het vrijwilligerswerk opnieuw bekeken. Er zal daarin aparte aandacht worden besteed aan de zestigplussers. Daarnaast worden kredieten toegekend aan het Ouderen Overleg Comité, dat onder meer instaat voor de organisatie van het Seniorenparlement. Dit jaar is het thema de toegankelijkheid van de nieuwe media. Dit zal worden ondersteund vanuit de bevoegdheid voor Gelijke Kansen. Ook minister Bert Anciaux kan iets ondernemen in het kader van zijn bevoegdheid voor het sociaal-cultureel werk. De ouderenverenigingen wor-

den gesubsidieerd binnen het sociaal-cultureel werk. De lokale dienstencentra die worden gedefinieerd in het thuiszorgdecreet moeten een ontmoetingsplaats zijn voor ouderen en een draaischijf voor educatieve activiteiten, mantelzorg en vrijwilligerswerk. Indien men wil dat ze een belangrijke rol spelen in het beleid voor zestigplussers, moeten ze naar aanleiding van de herziening van de programmatie worden herbekeken. De subsidie van 500.000 frank is onvoldoende.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel wijst op de grote kloof tussen rijk en arm bij bejaarden. Ze houdt een pleidooi om de armen niet te vergeten op het vlak van huisvesting. In België leeft 12,5 percent van de mensen ouder dan 65 jaar in armoede, terwijl dit voor de totale bevolking slechts 7,7 percent is. Van de 300.000 woningen van slechte kwaliteit worden er 150.000 bewoond door bejaarden. Het lid suggereert dat de minister deze situatie kan rechttrekken in het kader van haar toegankelijkheidsbeleid.

Volgens de minister is de kloof tussen rijke en arme bejaarden te wijten aan de hoge zorgkost, waardoor bejaarden vaak heel snel verarmen. Dit is een van de redenen waarom het parlement het zorgverzekeringdecreet heeft goedgekeurd. Daarnaast beschikt de minister als coördinerend minister van Armoede nog over andere hefboomen. Eén daarvan is huisvesting. De minister geeft toe dat een aantal ouderen in een schrijnende situatie verkeren, maar wijst er ook op dat een aantal bejaarden in een woning van slechte kwaliteit leven omdat ze tevreden zijn met hun woning en er niets aan willen veranderen. Niet elke oudere wil zijn woning aanpassen aan het ideaal van de Wooncode. Volgens de minister moet men respect hebben voor dit culturele gegeven.

Mevrouw Sonja Becq vraagt of er enkel binnen de eigen bevoegdheid van de minister zal worden nagedacht of dat er ook met de huisvestingssector grensoverschrijdend overleg zal worden gepleegd over aanpasbaar wonen.

Op basisallocatie 33.04 wordt 10 miljoen frank uitgetrokken voor subsidies ter ondersteuning van experimentele initiatieven. Mevrouw Sonja Becq vraagt volgens welke criteria deze subsidies zullen worden toegekend. Tegen wanneer moeten de aanvraagdossiers worden ingediend ? De minister antwoordt dat de experimenten moeten worden gezien als een voorbereiding op de nieuwe regelgeving. Er werd nog niet in specifieke criteria voorzien. Er zullen nog omzendbrieven worden verstuurd. Het gaat niet om grote bedragen, maar het

is wel belangrijk om de diverse initiatieven te ondersteunen.

Mevrouw Sonja Becq vindt het positief dat de minister wil voorzien in een regulerend kader voor dementie en in maatregelen waardoor de deskundigheid die wordt opgebouwd bij de behandeling van demente patiënten kan worden gedeeld met andere betrokkenen. De minister deelt mee dat de netwerken voor dementerenden waarvoor een regelgeving wordt voorbereid, steunpunten voor dementerenden zullen worden genoemd. De term netwerken is te beladen. Er bestaan reeds federale, regionale en provinciale netwerken. Het is de bedoeling dat dergelijke steunpunten over de residentiële opvang heen kennis over dementie in de maatschappij verspreiden. Er wordt gedacht aan het inlichten van de partner van de dementerende of aan het organiseren van nascholing voor huisartsen om dementie snel te leren detecteren.

Mevrouw Patricia Ceysens is geschrokken door een rapport van de studiedienst van de KU Leuven over ouderen mishandeling, zowel thuis als in instellingen. De minister heeft het rapport over ouderen mishandeling niet gelezen, maar belooft dat te doen en na te gaan of ze eventueel vanuit haar bevoegdheid iets aan dit probleem kan doen.

2.3.6. Progr. 41.4 Gezinszaken

Kind en Gezin

– *Toelichting door de heer Lieven Vandenberghe, administrateur-generaal*

Kind en Gezin beschikt over een dotatie van 6,466 miljard frank en Vesoc-kredieten voor 100 miljoen frank. Een andere bron van inkomsten vormen de ouderenbijdragen, goed voor ongeveer 3,030 miljard frank. In totaal worden de inkomsten en uitgaven van Kind en Gezin dus begroot op ongeveer 10 miljard frank.

Binnen de dotatie werd de vraag van Kind en Gezin om middelen voor de toenemende automatiseringsgraad en de hogere loonsupplementen (vooral door de deeltijdse arbeid) beantwoord. De heer Vandenberghe geeft verder een overzicht van de nieuwe accenten in het beleid. 10 miljoen frank wordt aangewend als compensatie voor de niet-indexering van de ouderbijdragen. Er wordt een communicatieplan opgezet ter waarde van 10 miljoen frank. De campagne rond kindermishandeling bv. kadert hierin. Voor de uitbreiding van de kinderopvang wordt 52,5 miljoen frank vrijgemaakt, naast de reeds toegekende 90 miljoen frank Vesoc-

middelen. Met dit geld zal Kind en Gezin voor 1500 bijkomende opvangplaatsen zorgen. Er wordt 89,4 miljoen frank uitgetrokken voor acties in het kader van het Strategisch Plan Kinderopvang (deels eenmalig en deels recurrent) en 40 miljoen frank voor een uitbreiding van de capaciteit van centra voor de kinderopvang en gezinsondersteuning (CKG). Ten slotte verwijst de heer Vandenberghe nog naar de 13,1 miljoen frank die wordt uitgetrokken voor het opstarten een vaccinatiedatabank.

– Bespreking

Algemeen

De vorige minister heeft een enquête aangekondigd over de beeldvorming over Kind en Gezin. Mevrouw Marijke Dillen wil weten of de resultaten daarvan al gekend zijn. Waar vindt men dit terug in de begroting? De heer Lieven Vandenberghe verwijst enerzijds naar de enquête van Kind en Gezin over de beeldvorming bij de voorzieningen. Deze heeft de bedoeling de communicatie te heroriënteren. De eerste versie van het nieuwe communicatieplan is klaar. Hij denkt dat er op het einde van dit jaar hieruit besluiten kunnen getrokken worden. Hij vermeldt anderzijds ook de enquête van de universiteit van Maastricht over de perceptie van Kind en Gezin door de ouders. Het is de bedoeling te beschikken over een permanent instrument. Ook dit is klaar en het zal volgens hem volgend jaar ingevoerd worden. Hij kan enkel nog zeggen dat de perceptie van de ouders van de dienstverlening zeer hoog is.

Volgens het jaarverslag van Kind en Gezin evolueert de toegankelijkheid van de zorg gunstig voor kansarmen. Mevrouw Ria Van Den Heuvel is echter minder zeker dat zulks ook voor mensen met een andere etnische afkomst het geval is. Die vinden blijkbaar minder makkelijk hun weg naar de dienstverlening. De laagdrempeligheid van de voorzieningen verschilt volgens de heer Lieven Vandenberghe naargelang de soort voorziening. In kinderdagverblijven is de aanwezigheid van migrantenkinderen bijvoorbeeld verhoudingsgewijs veel lager. In de preventieve kinderopvang daarentegen is dat niet het geval. Het gaat hier om een probleem van beeldvorming, veeleer dan van prijs. Mevrouw Van Den Heuvel vraagt of met dat probleem rekening zal worden gehouden in het communicatieplan. De heer Lieven Vandenberghe wijst erop dat er zich de laatste tijd heel wat problemen hebben voorgedaan met onder meer kinderen uit Kosovo, die hier gedurende lange tijd verblijven. De communicatie verloopt bijzonder moeilijk.

Kind en Gezin sleutelt echter aan aangepaste structuren.

Maatschappelijke positie van het kind

Mevrouw Marijke Dillen wenst te vernemen hoe de werkingskredieten voor de erkenning en subsidiëring van de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning worden verdeeld. Vervolgens gaat mevrouw Dillen dieper in op een aantal opmerkingen van het Rekenhof (Boek van het Rekenhof 1999, Parl. St. VI. P. 1999-2000, nr. 36/1). Zo zou Kind en Gezin de doelgroepbeperking voor bijzondere kinderopvang maximaal interpreteren. Nog volgens het Rekenhof heeft Kind en Gezin de erkenningsprocedure voor kinderzorgcentra gewijzigd, zonder dat de instelling daarvoor bevoegd is. Er moet een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen een echte noodopvang en een noodopvang die ontstaat omdat men elders niet aan die nood kan worden voldaan. Mevrouw Marijke Dillen wenst het standpunt van de minister over de zogenaamde schemerzones te vernemen. Worden de budgetten daadwerkelijk aangewend om de schemerzones weg te werken ?

Vervolgens heeft het Rekenhof opgemerkt dat de capaciteit van de CKG's niet zodanig verdeeld wordt dat alle noden gedekt worden. Het Rekenhof suggereert de capaciteit te verspreiden over verschillende kansarmoederegio's. Vanaf 1 januari 2000 moet 75 percent van de capaciteit gericht zijn op de grootstedelijk centra. Heeft Kind en Gezin de omschakeling begeleid ? Hoe worden de middelen verschoven ?

Nog volgens het Rekenhof wordt een aantal randinitiatieven van de bijzondere opvang – die eigenlijk niet in aanmerking komen voor subsidiëring – toch ondersteund via projectsubsidies. Dat is decretaal niet toegelaten voor domeinen die al door de Vlaamse regering zijn geregeld. Mevrouw Marijke Dillen wenst te vernemen of deze opmerkingen terecht zijn.

De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat de criteria op basis waarvan de middelen verdeeld worden over de verschillende centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning al in 1995 werden goedgekeurd door de Vlaamse regering. De vraag gaat allicht voornamelijk over de manier waarop de bijkomende middelen – ongeveer 37,9 miljoen frank – verdeeld worden. Hierbij wordt rekening gehouden met het feit dat bepaalde voorzieningen, bijvoorbeeld in Brussel, onder druk staan. Het gaat daar om vragen naar capaciteitsuitbreiding. Daarnaast zijn er nog bepaalde zones in West-Vlaande-

ren waar er helemaal geen voorzieningen zijn en waar vragen zijn om een initiatief te starten.

Ook de opmerking over de grootstedelijke centra houdt hiermee verband. Zo probeert men momenteel de capaciteit op het platteland af te bouwen om die daarna opnieuw op te bouwen in een stad. Landelijke centra verschuiven hun eigen capaciteit naar in stedelijk gebied. Dat kan zonder budgettaire meerkost, want het geeft niet noodzakelijk aanleiding tot uitbreiding van de capaciteit. Deze oefening gebeurt nu de eerste helft van het volgende jaar.

De schemerzones zijn een problematiek die o.m. aansluit bij de bijzonder jeugdzorg, zegt de heer Lieven Vandenberghe. In wezen is dat een beleidsprobleem en minder een pragmatisch probleem op het veld. Het probleem moet mee bekeken worden in de plannen rond de bijzondere jeugdzorg. Het gaat erom welke rol die centra kunnen spelen in de opvoedings- en gezinsondersteuning.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt zich af of het zinvol is nu al de toewijzing van de extra 37,9 miljoen frank te verwezenlijken. Ze verwijst naar de motie van aanbeveling inzake bijzondere jeugdzorg om te beginnen met experimentele regio's. Er moet overleg zijn met de belendende sectoren. Ze weet dat de sector vragende partij is voor meer middelen en voor een uitbreiding qua leeftijd en qua categorieën. Ze vraagt zich af of Kind en Gezin de afstemming van de sectoren in de regio's wel moet sturen.

Minister Mieke Vogels stelt dat de nood op het terrein zeer groot is. Een capaciteitsuitbreiding van de eerstelijnsjeugdhulpverlening zal volgens haar hoe dan ook nodig zijn. Men kan hiermee geen jaren meer wachten, ook al zal men dit later misschien bij Kind en Gezin weghalen.

De heer Lieven Vandenberghe stelt dat men met de schemerzone vooral de oudere kinderen bedoelt. Kind en Gezin legt de prioriteit bij de kinderen van 0 tot 6 jaar. Dit heeft te maken met het feit dat men vasthoudt aan de reglementeringen. Tot einde 2000 hebben de instellingen de kans om hun capaciteit voor de +6-jarigen af te bouwen. Er is tien percent ruimte voor de +6-jarigen. Meer dan de helft van de instellingen voldoet daar reeds aan.

Mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, meent dat niet alle 6- tot 12-jarigen terecht kunnen bij de bijzondere jeugdzorg die vooral op de +12-jarigen focust. Volgens mevrouw Trees Merckx-Van Goey is het focussen van Kind en Gezin op de 0- tot 6-jari-

gen een uitdrukkelijke verdere positionering op een moment dat er nog een debat nodig is, onder meer over de grens van 6 jaar. De heer Lieven Vandenberghe zegt dat de reglementering moet toegepast worden. Deze reglementering stamt echter uit 1994, en er werd toen al een engagement gedaan tot evaluatie. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey is niet zozeer gekant tegen de uitbreiding van de middelen voor CKG's, maar vraagt zich af of de sturing enkel vanuit Kind en Gezin kan gebeuren.

De minister zegt dat er in het kader van de uitvoering van de motie twee contractuelen werden aangetrokken met de bedoeling alle voorzieningen horizontaal uit te tekenen. Volgend jaar zal het volgens haar duidelijker worden waar men staat. Ze benadrukt nog eens dat de nood zo groot is dat er zonder uitstel in een uitbreiding moet voorzien worden.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey zegt dat de beperkte duurtijd van de opname horizontaal moet bekeken worden.

Op de opmerking van het Rekenhof over de nieuwe initiatieven die buiten de reglementeringen worden gesubsidieerd, antwoordt de heer Lieven Vandenberghe dat het de bedoeling is om een aantal initiatieven, bijvoorbeeld de dagcentra voor kinderen jonger dan zes jaar, binnen de reglementering te brengen. Hij vindt het belangrijk het algemene beleidskader in het oog te houden. Sommige pilootprojecten hebben volgens hem echter waarde op zich in het kader van vernieuwing, maar zijn als tijdelijk te beschouwen. Deze projecten staan dicht bij de bijzondere opvang in crisissituaties.

In verband met de diensten private gezinsplaatsing wenst mevrouw Sonja Becq te weten wat de verschillen en de linkers zijn tussen vrijwillige en gedwongen plaatsingen. Wordt knowhow uitgewisseld met de bijzondere jeugdzorg? Werken ze samen? Deze problematiek moet bekeken worden in de globale discussie over de bijzondere jeugdzorg, antwoordt de heer Lieven Vandenberghe. Kind en Gezin kan het beleid niet bepalen.

Mevrouw Marijke Dillen gaat daarna dieper in op de werkgroep strategisch plan kinderrechten. Hoe ver is deze werkgroep gevorderd? Waar vindt men deze werkgroep terug in de begroting? De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat er binnen Kind en Gezin een strategisch plan is uitgewerkt om de maatschappelijke positie van kinderen te bekijken. Het gaat daarbij niet enkel om kinderrechten. De vraag is welke rol Kind en Gezin, naast het Kinderrechtencommissariaat en andere instel-

lingen, kan spelen om de positie van kinderen in de samenleving te versterken. Binnen Kind en Gezin zijn er in dit verband doelstellingen uitgewerkt. Er zal nagegaan worden of dit binnen het beleid kan aanvaard worden. Dit heeft geen budgettaire consequenties voor 2000.

Ten slotte vraagt mevrouw Marijke Dillen aandacht voor het probleem dat een communicatie met de 078-lijn voor kindermishandeling apart vermeld wordt op de telefoonfactuur. Hierdoor verliezen deze gesprekken hun anonieme karakter. Dat is weliswaar een federale bevoegdheid, maar toch wenst mevrouw Dillen te vernemen of er al een oplossing is gevonden. Zo werd voorgesteld Kind en Gezin deze gesprekken te laten betalen. Waar vindt men dit terug in de begroting? De heer Vandenberghe deelt mee dat het dossier van de 078-lijnen vast zit: Belgacom reageert eenvoudig niet op het Vlaamse verzoek. De centra hanteren de 078-lijn ondertussen niet meer.

Wat de centra voor kindermishandeling betreft, werd het aantal meldingen uit de lijst van subsidiecriteria geschrapt. Het Antwerpse centrum, dat een derde van het totale aantal meldingen te verwerken krijgt, vindt dat vreemd, stelt mevrouw Ria Van Den Heuvel. De vorige minister bestelde een audit van de centra. Sommige instellingen zijn teleurgesteld door dat onderzoek: de eventuele herinvoering van het aantal als criterium bleek nauwelijks aan bod te komen in de vragen. Wat was het precieze opzet en wat waren de resultaten van het onderzoek? Suggesteren deze laatste een wijziging van de criteria?

De audit in verband met kindermishandeling had enerzijds betrekking op financieel-organisatorische aspecten, antwoordt de heer Lieven Vandenberghe. Die vertrouwelijke analyse, uitgevoerd door de KULeuven, wordt door de centra niet betwist. Anderzijds spitste de audit zich toe op inhoudelijke problemen. Dat deel van het onderzoek werd uitgevoerd door de universiteit van Leiden. Met name de toekomstige situering van de centra binnen de hulpverlening zorgt voor discussie. Het gaat immers om vragen in verband met het wezenlijke functioneren van de centra.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel lanceert vervolgens het idee om een autonome instantie te creëren voor de screening van incest. Incest blijkt namelijk steeds meer misbruikt te worden in echtscheidingszaken. Mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, werpt op dat de rol van Justitie hier niet mag genegeerd worden: als iemand een klacht neerlegt, treedt een apparaat van betrouwbare rechtsdeskundigen in

actie. Wel is de Vlaamse overheid terzake bevoegd in het kader van de bijstand aan personen. Zo zijn bezoekeruimtes het overwegen waard : plaatsen waar de ouder onder toezicht het bezoekrecht kan blijven uitoefenen. Mevrouw Van Den Heuvel verzekert dat ze de positie van Justitie hoegenaamd niet wil usurperen. Zij pleit enkel voor het inzetten van de vertrouwenscentra voor kindermishandeling in het onderzoek of al dan niet incest heeft plaatsgevonden. Volgens minister Mieke Vogels is het thans al zo dat de sociale diensten bij de jeugdrechtbanken daarop beroep doen, al gebeurt dat niet systematisch. Mevrouw Marijke Dillen vindt dat het veel te weinig gebeurt, al wil zij tegelijk waarschuwen voor het lichtzinnig gebruik door advocaten van dergelijke aanklachten als juridisch argument in een echtscheidingszaak. In dat verband is ook de trage werking van het gerecht een probleem. Voorts vindt zij de voorgestelde onthaalruimtes mogelijk traumatiserend voor de betrokken kinderen. Mevrouw Trees Merckx-Van Goeij wijst erop dat een dergelijk omgangsrecht al werd geregeld door de Franse Gemeenschap, bijvoorbeeld de 'espace rencontre' in Elsene. Zij pleit ervoor de centra voor algemeen welzijnswerk of die voor geestelijke gezondheidszorg hierbij te betrekken. Mevrouw Sonja Becq vraagt wat het project van omgangsrecht inhoudt.

Verder wil mevrouw Ria Van Den Heuvel weten of het systeem van vertrouwenspersonen die het hele hulpverleningsproces begeleiden, effectief werkt. Tot slot dringt zij ook aan op een spoedige regeling van het al sinds 1991 aangekondigde wetgevende initiatief op federaal vlak inzake adoptie. De minister moet hierop druk uitoefenen.

Wanneer melding wordt gemaakt van kindermishandeling, moeten de hulpverleners een vertrouwenspersoon aanstellen, antwoordt de heer Vandenbergh. Dat gebeurt vrij regelmatig. Heel soms gaat het om een verpleegkundige van Kind en Gezin ; soms krijgt een deskundige van bijzondere jeugdbijstand de opdracht.

Ten slotte wenst mevrouw Trees Merckx-Van Goeij te weten welke positie de vertrouwenscentra voor kindermishandeling zullen innemen. Ze dringt aan op een debat ter zake.

Niemand betwist dat Kind en Gezin de autoriteit is op het vlak van preventieve kinderzorg en kinderopvang. Meer discussie is mogelijk over het derde beleidsveld : de maatschappelijke positie van het kind, meent mevrouw Trees Merckx-Van Goeij. Het lid merkt op dat de expertise die Kind en Gezin heeft opgebouwd op het vlak van de maatschappe-

lijke positie van het kind kan worden doorgegeven, onder meer voor de uitvoering van het decreet op het kindeffectenrapport. Daarom wil zij weten voor welke punten en op welke niveaus Kind en Gezin aanspreekpunt is ? In welke netwerken is Kind en Gezin aanwezig ? Waarover worden verslagen gemaakt ?

Preventieve kinderzorg

Met betrekking tot de preventieve kinderzorg vraagt mevrouw Ria Van Den Heuvel zich af of het basiszorgpakket naast een medische, psychologische, sociale en pedagogische ook nog eens een zogenaamde opvoedingsondersteunende invalshoek behoeft. Wat voegt die toe aan de bestaande gezichtspunten ? Is die al niet vervat in het basiszorgpakket ? Opvoedingsondersteuning in de preventieve kinderzorg gebeurt ook nu al, beaamt de heer Lieven Vandenbergh. De investeringen en professionalisering in deze sector moeten echter worden verstevigd. De vraag van de gezinnen is immers groot. Het komt er vooral op aan om aan ouders de positieve boodschap te geven dat ze op de goede weg zijn. Momenteel lopen er vijf projecten in verband met opvoeding.

Worden de twee- en driejarigen ook bereikt door Kind en Gezin in het kader van de preventieve kinderzorg, wil mevrouw Sonja Becq weten. Welke middelen krijgt de opvoedingsondersteuning ? Wordt er enkel rekening gehouden met de professionele opvoedingsondersteuning of worden de organisaties en initiatieven, die niet-professionele netwerkvorming en contacten bevorderen via het vrijwilligerswerk, ook gesteund ?

De consultatiebureaus bereiken 80 percent van de bevolking voor de consulten van 0 tot 3 jaar, stelt de heer Lieven Vandenbergh. Ook het aantal huisbezoeken is sterk gestegen. De grote uitdaging blijft te bepalen welke gezinnen nog bezocht dienen te worden na 3 tot 4 huisbezoeken. Om het de verpleegkundigen, die de beslissing moeten nemen, gemakkelijker te maken wordt er een instrumentarium ontwikkeld. De heer Lieven Vandenbergh benadrukt dat men voorzichtig dient te zijn. Het komt erop aan om op een verstandige manier te blijven investeren zonder te stigmatiseren. Hij geeft het voorbeeld van de preventieve zorgcentra in de kansarmoedegebieden die goede resultaten leveren.

Mevrouw Sonja Becq vraagt of de vrijwilligers voldoende ingeschakeld worden. De heer Vandenbergh stelt dat men ervoor gekozen heeft om de preventieve zorg uit te besteden. De verantwoor-

delijkheid ligt dan ook bij de betrokkenen ter plaatse. Kind en Gezin kan de vrijwilligers wel stimuleren, maar niet de taken in hun plaats doen. Hoewel de ervaring van oudere vrijwilligers interessant is, is een verjonging noodzakelijk. Men slaagt daarin : steeds meer jongeren worden ingeschakeld.

Kinderopvang

Mevrouw Sonja Becq is verheugd dat in de begroting middelen werden uitgetrokken voor 1500 bijkomende opvangplaatsen. De spreekster vraagt hoe het zit met de verhouding tussen kinderdagverblijven en onthaalgezinnen. Het sociale statuut van onthaalgezinnen is onvoldoende uitgewerkt. Zal hier iets aan gedaan worden ? De heer Koen Helsen merkt in dit verband op dat er in het verleden willekeurige criteria werden gehanteerd voor het toekennen van de plaatsen voor kinderopvang. Hij vraagt of er geen aangepaste procedure nodig is. Mevrouw Sonja Becq sluit zich daarbij aan. Ze wijst erop dat kinderopvang een recht is ; ook iemand die niet uit werken gaat, maar die bijvoorbeeld een opleiding volgt, moet op kinderopvang kunnen rekenen. Onder meer de Bond voor Grote en Jonge Gezinnen vraagt een andere berekeningswijze voor de ouderbijdragen voor de kinderopvang. De middelmatige inkomens betalen verhoudingsgewijs veel meer dan de lage en de hoge inkomens. Het lid kreeg hieromtrent meer informatie.

Het parlamentslid wijst er voorts op dat de uitbreiding van de kinderopvang in de eerste plaats gericht is op de zogenaamde reguliere opvang. Voor initiatieven die louter buitenschoolse opvang en flexibele vormen van kinderopvang aanbieden, worden er echter nagenoeg geen middelen in de begroting uitgetrokken. Mevrouw Sonja Becq vraagt of in dat verband de middelen voor Weerwerk kunnen worden aangewend. Het lid vindt het budget voor Weerwerk niet terug. Een specifiek probleem is dat weinigen bereid zijn om in dat statuut te stappen. Flexibele opvang is geen luxe : de spreekster denkt daarbij bijvoorbeeld aan alleenstaande ouders die op moeilijke uren moeten werken.

Wanneer zullen de middelen van het FCUD uitgeput geraken ? Bestaat er zekerheid over het voortbestaan van de initiatieven van buitenschoolse kinderopvang (BKO) ? Hoe zal de minister dit verzekeren ? Het lid vindt dit niet terug in de begroting. Kan de minister meer informatie geven over het Strategisch Plan Kinderopvang ? Is het niet nodig om, voortbouwend op een aantal experimenten,

een betere regelgeving uit te werken om de kinderopvang voor migranten te bevorderen ?

De minister wijst erop dat het regeerakkoord het recht op een betaalbare en flexibele kinderopvang als een middel beschouwd om de werkloosheidsval te doorbreken. Zij heeft deze doelstelling nog niet uitgevoerd in de begroting van 2000. De 1500 voorziene plaatsen betreft dossiers die al in opmaak of goedgekeurd waren. In deze scharnierperiode zou de minister zonder parlementair debat geen initiatief durven nemen. Ze is bezig aan een beleidsnota over kinderopvang. De kinderopvang moet kwalitatief en betaalbaar zijn en blijven. Probleem is kwalitatief personeel te vinden. Er zijn niet veel kandidaat-onthaalgezinnen meer. De meeste onthaalouders willen niet binnen de sociale zekerheid werken, maar willen wel een aantal maatregelen om hen een minimuminkomen te bieden en te verzekeren. De particuliere opvanginitiatieven (POI's) groeien almaar ; ze beantwoorden aan een behoefte en moeten een plaats krijgen. Een opvanggezin kan maximaal 7-8 kinderen opvangen ; een POI kan 7 tot 23 kinderen opvangen. Tussen beide diensten bestaan heel wat misverstanden die gladgestreken moeten worden.

In het FCUD zit nog ongeveer 120 miljoen frank, dat kan verdeeld worden. Daarmee zal de scheefte in de verdeling tussen Vlaanderen en Wallonië rechtgezet worden. Elke bijkomende vorm van kinderopvang zal dan door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd moeten worden. Inzake de inkomensgrenzen bij de ouderbijdragen heeft een werkgroep in de schoot van Kind en Gezin een aantal modellen besproken, maar nog niet goedgekeurd. De leden verschilden op een aantal belangrijke punten van mening, onder meer over het statuut van de onthaalmoeders.

Kinderopvang wordt door bedrijven meer en meer aangeboden aan hun werknemers als extralegaal voordeel. De universitaire ziekenhuizen hebben geen tekort aan verpleegkundigen omdat zij goed betalen en kinderopvang aanbieden. De vraag rijst hoe men met de andere vormen van kinderopvang moet omgaan. Het gaat om een zeer belangrijk debat dat ten gronde in deze commissie gevoerd dient te worden. Vooraleer keuzes gemaakt worden wil de minister een zo breed mogelijk draagvlak vinden. De begroting kan onmogelijk dit alles opvangen.

De heer Lieven Vandenberghé stelt dat men er bij de verdeling van de 1500 kinderopvangplaatsen rekening mee moet houden dat er zeer weinig nieuwe voorzieningen opgericht worden. Het gaat om

de uitbreiding van activiteiten, waarvoor interne criteria gelden. Bij de kinderdagverblijven gaat het ook om uitbreidingen, maar hier en daar ook om initiatieven die witte vlekken invullen. De toewijzing verloopt op een geordende manier. Enerzijds baseert men zich op cijfers op provinciaal niveau over onder meer de tewerkstelling van vrouwen en de geboortecijfers en anderzijds op de dynamische programmatie ter plaatse. Het lokaal overleg biedt immers een meerwaarde. Hij stelt wel dat het niet altijd eenvoudig is om proactief te werken. Het is bijzonder moeilijk om systematisch te plannen en strikt te programmeren. De overheid en Kind en Gezin volgt de evolutie intensief op.

De heer Koen Helsen vraagt een verduidelijking bij de niet-indexering van de hoogste schaal voor de ouderbijdragen voor de kinderopvang. De heer Lieven Vandenberghe stelt dat de indexering geblokkeerd is door een besluit van juni 1999. Dat kost 10 miljoen frank op jaarbasis. De marktprijs voor kinderopvang bedraagt ongeveer 650 frank per dag.

De heer Koen Helsen wijst op een aantal acties die opgenomen zijn in het Strategisch Plan Kinderopvang. Hij hoopt dat ook aandacht besteed wordt aan de particuliere opvanginitiatieven. Een aantal initiatieven van het Strategisch Plan Kinderopvang zijn al in werking, bijvoorbeeld particuliere kinderopvang, antwoordt de heer Lieven Vandenberghe. Daarvoor is 10 miljoen frank voorzien. De voorzitter merkt op dat het Strategisch Plan Kinderopvang op het niveau van de raad van bestuur beslist werd, maar nog niet in het parlement geraakt is.

Ten slotte vraagt mevrouw Trees Merckx-Van Goey een stand van zaken over de initiatieven buitenschoolse kinderopvang. Ze vraagt een lijst van de gemeenten met lokale beleidsplannen, stuurgroepen en initiatieven. De voorzitter wijst erop dat deze gegevens bezorgd kunnen worden naar aanleiding van het werkbezoek aan Kind en Gezin.

– Tot slot dienen mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen een amendement (am.nr. 69) in dat ertoe strekt in de krediettabel het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.40 "15.191,2 miljoen frank" te brengen op "15.691,2 miljoen frank" (verhoging met 500,0 miljoen frank). In basisallocatie 41.01 wordt het niet-gesplitste krediet "6.466,8 miljoen frank" gebracht op "6.966,8 miljoen frank".

De uitbouw van buitenschoolse kinderopvang, flexibele opvang van zieke kinderen vormt een stij-

gende behoefte waaraan zou moeten worden beantwoord, zeggen de indieners. Daartoe willen de indieners in totaal 500 miljoen frank uittrekken. De FCUD-middelen voor buitenschoolse opvang zijn overigens weldra uitgeput. 307 miljoen frank voor de weer-werkers moet in de dotatie van Kind en Gezin opgenomen worden – met het oog op transparante financiering. De indieners beschouwen dit amendement slechts als een aanzet tot de verdere uitbouw van de flexibele opvang en de opvang van zieke kinderen met eigen middelen.

Minister Mieke Vogels verwijst naar het besluit dat werd getrokken uit het debat over de kinderopvang : in de loop van het jaar 2000 zou de sector herdacht worden. Zij vindt het ongepast dat nu al enkele zaken geregeld zouden worden. De FCUD-middelen moeten volstaan om het jaar 2000 te overbruggen.

Gezinsaanlegenheden buiten Kind en Gezin

Algemeen

Mevrouw Marijke Dillen vindt dat deze regering geen echt gezinsbeleid voert. Zij erkent het belang van kinderopvang en wil meewerken aan een kwaliteitsvolle en betaalbare kinderopvang, maar wil tegelijk aandacht vragen voor de thuiswerkende ouder. De thuiswerkende ouder heeft recht op ondersteuning. Zij pleit voor een statuut en financiële vergoeding voor deze personen. Thuiswerken is immers een bewuste keuze, even waardevol als de keuze om buitenshuis te werken. Enkel binnen het kader van de zorgverzekering kunnen mantelzorgers eventueel een subsidie ontvangen.

Voor een echt gelijkekansenbeleid op gezinsvlak zijn er maatregelen nodig voor het harmonieus samengaan van gezin en arbeid, meent het lid. Hoewel de traditionele arbeidsverdeling zeldzaam wordt, zijn voor buitenshuiswerkende moeders arbeid en gezin vaak moeilijk te combineren. Het lid hoopt dat de minister vanuit haar dubbele bevoegdheid hieraan aandacht besteedt, maar vindt hiervan niets terug in de begroting.

Mevrouw Marijke Dillen juicht het voorstel van de minister in verband met een zorgverlof of zorgkrediet toe. Ze vraagt zich echter af of dit voorstel haalbaar is. Het is immers reeds door een coalitiepartner afgewezen. Wat zijn de reële kosten hiervan ? Lanceert de minister concrete voorstellen in de beleidsnota ? Mevrouw Sonja Becq vraagt ook wat juist bedoeld wordt met het zorgkrediet.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel deelt mevrouw Dillens visie op het gezinsbeleid niet. Volgens mevrouw Van Den Heuvel moet dat beleid inhouden dat iedereen keuzes kan maken over de inrichting van zijn leven zonder daar later voor gestraft te worden. Men moet kunnen uit werken gaan en tegelijkertijd de zorg kunnen dragen voor ouderen. De spreker is dan ook gewonnen voor het zorgkrediet, al heeft ze nog vragen bij de concrete uitwerking daarvan. Heel het gelijkekansenbeleid moet volgens haar een gezinsbeleid zijn.

Volgens mevrouw Marijke Dillen is haar visie op het gezinsbeleid niet in tegenspraak met die van de vorige spreker. De keuzemogelijkheid moet wel in twee richtingen kunnen werken. Iedereen moet het recht hebben om een inkomen te verwerven maar moet ook kunnen kiezen om thuis te blijven om zorgtaken op te nemen, zonder daarvoor financieel gestraft te worden.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel hecht ook groot belang aan de promotie van opleidingen in de verzorgende sector : de drastische daling van het aantal verpleegkundigen is problematisch.

De vraag naar zorg wordt steeds prangender, stelt minister Mieke Vogels. Vrouwen nemen steeds meer hun plaats in op de arbeidsmarkt. Dat betekent dat de vraag naar zorg stijgt. Tegelijk daalt het aantal mensen dat bereid is om professioneel zorg te verstrekken. Men kan het ook positief bekijken en zorg herwaarderen op de arbeidsmarkt. Nu gaat het vaak om slechtbetaalde jobs voor laaggeschoolden. Het moment is aangebroken om te evolueren naar volwaardig betaalde en gewaardeerde jobs. Die discussie wordt nu al gevoerd door de vakbonden. De thuiszorg zal daardoor volgens de minister ook geherwaardeerd worden, waardoor ook meer mannen geïnteresseerd geraken in het verstrekken van zorg.

De minister heeft niet gezegd dat zij, binnen haar begroting, het voorstel van het zorgverlof zal waar maken. Volgens haar moet een minister de maatschappij ook op problemen wijzen en oplossingen voorstellen. Moet de overheid de stijgende zorgvraag blijven dragen ? In een tijd dat het economisch goed gaat, kan de zorg een onderhandelings-eis worden bij het opstellen van CAO's. Heel wat bedrijven zijn immers bereid om bijkomende voordelen te bieden om mensen te lokken. Kunnen al die voordelen niet gebundeld worden, zodat iedereen er beter van wordt, eventueel via een zorgkrediet van een jaar ? Het was haar bedoeling een debat op gang te brengen en hierin is ze geslaagd. Volgens haar moet men op zoek gaan naar een ge-

deelde verantwoordelijkheid om kwalitatieve zorg te blijven realiseren.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt zich af of het niet mogelijk is bij een volgende begroting gezinsaanlegenheden te hergroeperen, zodat men een duidelijker zicht krijgt op de totale middelen voor gezinsgerichte activiteiten. De middelen voor opvoedingsondersteuning, gezinsondersteuning en relatievorming vallen nu immers niet enkel onder gezinsbeleid maar ook onder algemeen welzijns-werk.

Thuiszorg

Een groot deel van de gezinsaanlegenheden heeft te maken met het Thuiszorgdecreet. Mevrouw Sonja Becq waardeert het feit dat er cijfers opgenomen zijn van de situatie op het regionale vlak. Hoeveel staat het met de uitvoering van het decreet ? In de vorige regeerperiode is voor de contingenten voor de diensten gezinszorg een jaarlijks groeipercentage van 4 percent voorzien. Kan de minister dit garanderen als men rekening houdt met de lineaire 1 percent-besparing ? Is er een toetsing mogelijk met de vraag ? Wat de tewerkstelling betreft rijst het probleem van de rekrutering. Het is moeilijk om mensen aan te trekken, onder meer vanwege van de loonverschillen en de nepstatuten. Deze problematiek speelt zeker een rol in de gezinszorg. Daarnaast is er ook het probleem dat de regelgeving omtrent de diensten gezinszorg zodanig opgevat is dat de gemeenten en provincies moeten zorgen voor voldoende financiering, terwijl die steeds meer weigeren om dat te doen.

Er dient ook aandacht besteed te worden aan het feit dat de verzorgenden steeds meer verschillende gezinnen bezoeken tijdens een voor- of namiddag. Dat zorgt voor meer verplaatsingskosten, waarvoor ook middelen voorzien moeten worden. In het verleden is er een toeslag voorzien voor flexibel en nachtwerk. Is die opgenomen in de uitbreiding van 4 percent ? Speelt dat ook mee in de urenwetgeving ?

De heer Koen Helsen vraagt een verklaring van de programmacijfers voor de centra voor kortverblijf en de dagverzorgingscentra. Hoe kunnen die initiatieven worden gestimuleerd ? Die vraag stelt hij ook voor de lokale dienstencentra. Hij wil ook weten hoe de lokale dienstencentra gespreid zijn over steden en landelijke gebieden.

Het programmabesluit van 18 december 1998 is gebaseerd op een plan van de administratie dat in-

speelt op een behoefteonderzoek, antwoordt de minister. Het is te vroeg om dat programmabesluit te herzien of te evalueren. Het kan eventueel tegen de volgende begroting. De verhoging van vier percent per jaar van het urencontingent staat in hetzelfde uitvoeringsbesluit, vervolgt de minister. Nu is dat 1 percent minder, maar dat zal rechtgezet worden in overleg met de diensten. Dat urencontingent zal nu al vastgelegd worden ; gewoonlijk gebeurt dit pas in het werkjaar zelf. Daarvoor zijn een aantal prioritaire criteria, zoals het bevorderen van kleinschalige diensten en aandacht voor specifieke eisen zoals flexibiliteit, opgesteld. Het voorstel is overgemaakt aan de koepel van de organisaties voor gezondheidszorg. Zij zullen begin december een voorstel kenbaar maken en hierop zal de minister haar voorstel baseren.

De minister meldt verder dat de onderhandelingen met de federale overheid over de overdracht van kredieten waarmee de nepstatuten moeten worden geregulariseerd, goed verlopen. Vermits de overdracht nog niet gebeurd is, zijn ze ook nog niet in de begroting opgenomen.

Voor de poetshulp zijn er geen budgettaire middelen vastgelegd. Wordt er een regulerend kader uitgeschreven ? Mevrouw Sonja Becq stelt vast dat sommige regio's achterwege blijven inzake de dienstverlening. Ze vraagt of daarvoor redenen zijn en of er extra stimulansen gegeven worden. De minister wijst erop dat deze kwestie nog voorwerp zal zijn van de onderhandelingen met de sociale partners. Aangezien de verdeling over de verschillende diensten nu ongelijk is, kan er geen sprake van zijn om de bestaande toestand zonder meer te regulariseren. Bij die onderhandelingen zal de minister erover waken dat de regularisering niet tot ongelijkheden leidt en voor de overheid betaalbaar is.

Verder vraagt mevrouw Sonja Becq een opsplitsing te maken in de middelen voor enerzijds de diensten gezinszorg en anderzijds de opleidingsuren. Zijn er extra middelen voor de opleidingen ? Mevrouw Trees Merckx-Van Goey verwijst naar de recente bespreking van het jaarlijkse HIVA-rapport over de tewerkstelling in Vlaanderen in de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme. Uit dit rapport bleek dat de kansen van herintreders op de arbeidsmarkt de facto verminderen. Men moet een speciale inspanning doen voor de groep van niet meer zo jonge vrouwen. Niet alleen randvoorwaarden als kinderopvang verdienen daarbij aandacht, ook vorming en opleiding zijn zeer belangrijk. De opleiding in het kader van de gezinszorg garandeert bij uitstek dat de herintre(e)d(st)ers tewerkgesteld worden. Zijn

er voldoende financiële middelen voor die opleiding voorzien om maximaal op deze behoefte in te spelen ?

Voldoende werknemers vinden voor verschillende zorgsectoren blijft een probleem, antwoordt de minister. Herintreders kunnen een mogelijke oplossing bieden. Opdat zij kunnen tewerkgesteld worden als verpleegkundige moeten wel een aantal voorwaarden gerealiseerd worden. Bij de gezinszorg is de drempel minder hoog. De diensten voor gezinszorg staan in voor 50 percent van de opleidingen. Het is belangrijk dat zij deze taak blijven vervullen. De minister zal gegevens over de precieze verdeling van de middelen over werking en opleiding opvragen.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen dringt aan op een meer democratische ordening van de welzijns- en de gezinssector en op een zindelijke relatie tussen de overheids- en de vrije initiatieven. De individuele hulpvrager heeft het recht op een vrije keuze en het beleid moet een gelijkwaardige behandeling van alle bevolkingsgroepen door de sector mogelijk maken. De gezinszorg is bijvoorbeeld een zeer sterk verzuilde sector, met een feitelijk monopolie van het aanbod door de zuilgebonden ziekenfondsen en een jarenlange benadeling van onafhankelijke groepen. Ondanks de motie van 24 juni 1993 van de toenmalige Vlaamse Raad is er geen positieve inhaalbeweging gebeurd. Kan de minister hier in de toekomst meer aandacht aan besteden ? Hoe zal ze de keuzevrijheid kunnen garanderen ?

De minister geeft toe dat in het verleden de criteria voor de verdeling niet altijd correct waren. Zij heeft er wel moeite mee te gaan in de opdeling van de organisaties volgens 'kleur'. Er is toch enige differentiatie. Waar het op aan komt is vooreerst het bevorderen van kwaliteit, en ten tweede het tegengaan van monopolievorming. Dat is wel moeilijk te doorbreken door alleen de verdeling van de uren. De minister wil de kleinschalige initiatieven stimuleren. Ten derde zal de markt op termijn doorbroken worden door het ontstaan van tal van particuliere initiatieven in het kader van de zorgverzekering.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel kan begrip opbrengen voor het feit dat onafhankelijke diensten zich in een onafhankelijke zuil verenigen om op te tornen tegen de andere zuilen. Het lid pleit voor rechttrekking van de situatie, niet alleen o.b.v. van de zgn. kleur, maar ook van andere criteria. De minister repliceert dat zij wel degelijk erkent dat er een scheeftrekking is.

Op dit ogenblik zijn slechts vier verenigingen erkend als verenigingen van mantelzorgers en gebruikers, stelt de heer Koen Helsen vast. Veelal sluiten die aan bij ziekenfondsen. Kunnen die wel een dergelijke controlerende taak uitvoeren? Blijft het bij die vier? Minister Mieke Vogels bevestigt dat vier organisaties van mantelzorgers zijn erkend. De naam van twee ervan verraden een duidelijke band met een zuil. Bij de invoering van de zorgverzekering zal er gelegenheid zijn om te onderzoeken of de normen terzake moeten gewijzigd worden. Het decreet op de zorgverzekering bepaalt namelijk dat zorgcheques alleen aan erkende mantelzorgers worden uitgekeerd. Bij dit alles moet de kwaliteit vanzelfsprekend als eerste zorg gelden.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel wil graag weten welke kwaliteitsvereisten voor de verschillende sectoren binnen de thuiszorg zijn vastgelegd. De minister is zich ervan bewust dat de diverse organisaties voor gezinshulp veel inspanningen hebben geleverd om het kwaliteitsdecreet te implementeren. Ze zal de commissie een lijst bezorgen met minimale kwaliteitseisen die aanvaard zijn. Ze nodigt de commissie trouwens uit om in de toekomst de concrete uitvoering van de verschillende kwaliteitsdecreten te bespreken en te onderzoeken hoe de twee decreten met elkaar in overeenstemming kunnen worden gebracht. Dat alles ontlokt mevrouw Ria Van Den Heuvel de opmerking dat grote organisaties, die over de hele lijn meer subsidies krijgen, gemakkelijker mensen kunnen vrijstellen om het kwaliteitsdecreet uit te voeren.

Gezinseducatie

Mevrouw Sonja Becq merkt op dat tijdens het beleid van de voormalige minister de gezinseducatie georganiseerd werd door de bestaande gezins- en vrouwenorganisaties. De vele thema's werden uitgezuiverd. Ze wijst erop dat het niet gaat om 'misbruiken' zoals in de Toelichtingen gesuggereerd wordt. De georganiseerde vormingsprogramma's kenden immers enorm veel succes. Ze vraagt welke de prioritaire thema's inzake gezinseducatie zijn. Het is vaak moeilijk om met termijnen van een jaar te werken. Kunnen de thema's over verschillende jaren lopen? In de keuze van thema's voor gezinseducatie moet volgens mevrouw Ria Van Den Heuvel sturend worden opgetreden: moet dit niet bekeken worden in het geheel van de opvoedingsondersteuning?

De heer Marc Morris, directeur-generaal van de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn, verduidelijkt namens de minister dat jaarlijks enkele thema's naar voren worden geschoven, waar-

rond de erkende verenigingen een voorstel kunnen uitwerken. De meeste verenigingen die projecten indienen krijgen ook subsidies uit de begroting voor sociaal-cultureel werk. Om dubbele subsidies te vermijden, zorgt men ervoor dat de thema's specifiek zijn voor gezinseducatie. In principe kan een thema hernomen worden over verschillende jaren. Op vraag van mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, worden de gegevens over de deelnemende verenigingen aan de commissieleden bezorgd.

2.2.7. Progr. 41.5 Gehandicaptenzorg

– *Toelichting door de heer Laurent Bursens, leidend ambtenaar*

Binnen programma 41.5 zijn vier basisallocaties terug te vinden. De belangrijkste betreft 41.11 met de werkingsdotatie voor het VFSIPH, waarin zowel constant als nieuw beleid vervat zit. Het VFSIPH heeft 33,279 miljard frank werkingsdotatie gevraagd en 32,454 miljard frank gekregen. Dat maakt een verschil van 825 miljoen frank. Onder basisallocatie 41.04 wordt een investeringsdotatie van ongeveer 609,5 miljoen frank toegekend. De basisallocatie 99.11 omvat de vastleggingsmachtiging voor het VFSIPH, bepaald op 683,9 miljoen frank. Dat laat het fonds toe subsidiebeloften te doen en na te komen.

De begroting van het fonds is onderworpen aan een technisch-bilaterale en een politieke onderhandelingsronde. Het totale weerhouden bedrag van 32,454 miljard frank houdt rekening met het constante beleid, het uitbreidingsbeleid en het nieuwe beleid.

Het constante beleid legt toch ook een aantal nieuwe accenten, die goed zijn voor een bedrag van ongeveer 510 miljoen frank: middelen die bij het Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA) in de vorige legislatuur al werden vastgelegd. Van dat bedrag wordt 100 miljoen frank uitgetrokken voor tewerkstelling, de rest gaat naar de zorgsector.

Voor nieuw beleid is 144,380 miljoen frank uitgetrokken. Het accent ligt op het herdefiniëren van de multidisciplinaire zorgindicering (37,5 miljoen frank), uitbreidingsbeleid individuele materiële bijstand (38,55 miljoen frank), de herdefiniëring van de semi-residentiële zorg voor schoolgaanden (35 miljoen frank) en uitbreiding voor de semi-residentiële zorg voor niet-schoolgaanden (16,25 miljoen frank).

Het verschil van 825 miljoen frank met het oorspronkelijk gevraagde bedrag is verdeeld over ver-

schillende posten. In eerste instantie had het VFSIPH 149,2 miljoen frank gevraagd voor nieuw beleid, wat dus niet is toegekend. Verder zal er in 2000 64 miljoen frank structureel bespaard worden op de individuele materiële bijstand. Voor de rest zal er een globale aftrek zijn van 611,9 miljoen frank op de statutaire uitgaven. Dit zal echter pas concreet ingevuld worden bij de begrotingscontrole. Pas dan zal het VFSIPH zicht hebben op de precieze eindstand van de afrekeningen in de zorgsector. Bij de investerings- en vastleggingsdotatie zijn de toegekende kredieten met 1 percent vermindert.

In verband met de perspectieven op langere termijn stelt de heer Laurent Bursens dat een ombuiging van de zorgsector wordt beoogd naar een meer vraaggestuurd beleid en zorg op maat. Dat vertaalt zich in een grotere uitbouw van de thuisondersteunende modaliteiten en de ambulante zorg. Het instrumentarium voor de toewijzing dient georiënteerd naar zorggradatie. In de begroting wordt dat weerspiegeld in het programma-onderdeel uitbreidingsbeleid, dat al ongeveer drie jaar sterk uitgebouwd wordt, zowel wat het budget als de capaciteiten betreft. Tegelijkertijd probeert men greep te krijgen op de uitbouw van de residentiële sector, die men wil beperken tot een meer selectieve uitbouw voor bepaalde doelgroepen die tot nou toe minder bereikt worden, zoals autisten en post-traumatici.

Wat de sector tewerkstelling betreft beoogt men de tewerkstelling van mensen met een handicap in het reguliere arbeidscircuit. In de vorige beleidsperiode is het hele instrumentarium gemoderniseerd, onder meer door de vernieuwing van de centra voor beroepsopleiding (CBO), door arbeidstrajectbegeleiding (ATB) en door private werkgevers te stimuleren om mensen met een handicap tewerk te stellen. Dat maakt deel uit van het constant beleid, nl. de 510 miljoen, waarvan 100 miljoen voor werkgelegenheid. Van die 100 miljoen frank wordt 45 miljoen frank uitgetrokken voor de invulling van de Europese richtlijnen ter zake en ongeveer 50 miljoen frank voor de uitvoering van het Vlaams Actieplan voor Professionele Integratie. Dat wordt besteed aan de uitbreiding van het aantal de opleidingspakketten en van de begeleiding op de werkvloer.

De inspanningen voor de beschutte werkplaatsen zijn voor 2000 minder zichtbaar. De vorige jaren werden immers reeds aanzienlijke inspanningen geleverd : het realiseren van het gewaarborgd minimum maandloon, de bescherming van de zwakke

werknemer... Die lopen gewoon door. Op langere termijn wil het VFSIPH meer middelen besteden aan de ondersteuning van de zwakste werknemers en het inschakelen van de sterkere werknemers van de beschutte werkplaatsen in het gewone arbeidscircuit. Daartoe zullen de beschutte werkplaatsen meer betrokken worden bij arbeidstrajectbegeleiding.

Nagenoeg volledig nieuw beleid is de uitbouw van een instrumentarium voor een vlotte instroom in de sector. Er wordt grote aandacht besteed aan de zorgbemiddeling via de centrale wachtlijstwerking, vooral voor de mensen met een urgentiecode 1 en 2. Ook wordt via de centrale wachtlijstwerking gestreefd naar regionale zorgafstemming. Er zal een regionaal netwerk van voorzieningen worden gecreëerd om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. Voor de wachtlijstwerking en de zorgbemiddeling wordt globaal 8 miljoen frank extra uitgetrokken.

De heer Laurent Bursens wijst er verder op dat het budget voor het hulpmiddelenbeleid onder zware druk staat. De vraag naar technologische hulpmiddelen kent een enorme expansie en evolueert voortdurend. De grote uitdaging in de begroting is de middelen voor de sector van de individuele materiële bijstand uit te breiden, onder meer door in een nieuw aanbod van hulpmiddelen te voorzien. De hulpmiddelen die niet in de nomenclatuurlijst zijn opgenomen worden in de Bijzondere Bijstandsc commissie gescreend. Op die manier kan die lijst om de zes maanden worden aangepast. Door enerzijds 64 miljoen frank te besparen op de bestaande nomenclatuurlijst en ze anderzijds uit te breiden, hoopt men aan de vraag tegemoet te komen. Op langere termijn wil men de expansie van de hulpmiddelen en de prijsvorming onder controle krijgen, en het gespecialiseerd individueel advies over de hulpmiddelen uitbreiden.

Voor het echte nieuwe beleid wordt 144 miljoen frank uitgetrokken. Een deel van dat bedrag wordt besteed aan de herdefiniëring van de multidisciplinaire zorgindicering, gekoppeld aan kwaliteitseisen. Verder wordt 17 miljoen frank uitgetrokken voor het uitbreidingsbeleid individuele materiële bijstand en hulpmiddelen en 35 miljoen frank voor de herdefiniëring van de semi-residentiële zorg. Het basistakenpakket van de semi-internaten dient geherdefinieerd en hun werking geoptimaliseerd te worden. Ook wordt de werking van semi-internaten voor niet-schoolgaanden lichtjes uitgebreid ($\pm$ 16 miljoen frank).

– *Bespreking**Algemeen*

Mevrouw Ingrid van Kessel heeft vragen bij de -1 %-besparing op het constante beleid die wordt aangewend om nieuw beleid te kunnen voeren. Wat als bij de begrotingscontrole blijkt dat de middelen uitgeput zijn ?

Minister Mieke Vogels licht toe dat de één percent komt uit de 3 à 4 percent die elk jaar overschiet in de totale Vlaams begroting. Daarom is beslist 1 percent vooraf uit te trekken voor nieuw beleid. De 1 percent in mindering kan in de begroting Welzijn, die voor een aanzienlijk deel bestaat uit niet-samendrukbare lonen, niet zo makkelijk gerealiseerd worden als in andere begrotingen. Om 'ongelukken' te vermijden wil zij wachten tot de begrotingscontrole vooraleer zij daarover een definitieve beslissing neemt. De regering sprak af dat, als de besparing in Welzijn niet kan gerealiseerd worden, men uit de totale Vlaamse begroting zal bijspringen.

Omdat beleidsinformatie belangrijk is, werd een studiedienst opgericht. Mevrouw Ingrid van Kessel begrijpt evenwel niet waarom die gefinancierd wordt met VIA-middelen. De studiedienst is essentieel voor het beleidsvoorbereidend werk, antwoordt de heer Laurent Bursens. Het VFSIPH beschikt over onvoldoende deskundigen om de informatiegegevens te analyseren. Omdat de studiedienst als essentieel beschouwd wordt voor de verdere beleidsuitbouw, wordt ze via de VIA-middelen gefinancierd : die middelen maken immers deel uit van constant beleid. Als onderdeel van nieuw beleid, zou dit punt in vraag gesteld kunnen worden.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen spreekt met nadruk de wens uit dat men de participatie van de gehandicapten en hun wettelijke vertegenwoordigers niet zou terugschroeven. Zij moeten een plaats krijgen in de diverse beleidsdomeinen.

Steeds meer worden aan de verenigingen van ouders en personen met een handicap gevraagd om deel uit te maken van raden van overleg en advies over bepaalde aspecten van het beleid. Dat is goed voor de participatie, maar deze organisaties moeten ook hun vroegere sociaal-culturele opdrachten blijven vervullen, vindt de heer Guy Swennen. Die taken dreigen echter in de verdrukking te komen. Zo ontstaat er een vorm van discriminatie doordat alleen de grotere organisaties aan de gestelde eisen voldoen. Is het mogelijk een vorm van subsidie in

te voeren om de verenigingen in staat te stellen hun taken inzake participatie en inspraak uit te voeren ?

Minister Mieke Vogels onderstreept dat ze participatie bijzonder belangrijk vindt. Het gaat hier ook om het inbrengen van ervaringsdeskundigheid. Er zijn middelen voorzien voor de ondersteuning van ouderverenigingen van gehandicapten. Het is belangrijk dat deze ouders een duidelijker stem krijgen in de overlegstructuren in verband met welzijn. Het is echter niet altijd aangewezen om een en ander van bovenaf op te leggen. Het kwaliteitsdecreet voor deze sector biedt echter de mogelijkheid om inspraak ook in de instellingen te organiseren, zodat de stem van de betrokkenen ook van onderuit kan weerklinken. Het is bedoeling om langs verschillende kanalen inspraak te organiseren. De minister is zich dus bewust van de problemen van deze verenigingen. Er is 13,5 miljoen frank opgenomen, om de verenigingen bij hun bijkomende opdrachten te helpen.

Mevrouw Sonja Becq vraagt welke criteria gehanteerd zullen worden om de middelen toe te kennen. Minister Mieke Vogels antwoordt dat daarover nog niets beslist is. Er wordt aan gewerkt.

De heer Guy Swennen vindt de lijst met 71 doelstellingen indrukwekkend en ambitieus. Hij kijkt dan ook uit naar het meerjarenplan 2000-2005 van het VFSIPH, want alleen op grond daarvan zal men zich een oordeel kunnen vormen over de uitvoering van deze doelstellingen.

De minister bevestigt dat deze doelstellingen zullen verduidelijkt worden in de beleidsnota en de uitvoering ervan zal in het meerjarenplan van het fonds worden beschreven.

Individuegerichte prestaties

De CVP-fractie steunt de zorg op maat. Inzake het persoonlijk assistentiebudget (PAB) wordt de projectmatige aanpak verlaten voor een structurele aanpak. Mevrouw Ingrid van Kessel vraagt of het PAB-experiment in de commissie kan geëvalueerd worden. Er kunnen vragen rijzen over de plaats van de hulpverlener in dit systeem.

De heer Laurent Bursens meent dat een debat over de evaluatie van het persoonsgebonden budget nog voor de begrotingsopmaak nuttig kan zijn. Hij deelt mee dat een vijftigtal mensen in een experimentele fase gebruik maken van dit budget. Het experiment wordt wetenschappelijk in kaart gebracht.

Volgens mevrouw Ingrid van Kessel zijn de maatregelen die inzake de zorgindicering door de multidisciplinaire teams (MDT) in het vooruitzicht geplaatst worden, dringend noodzakelijk. Bij de herdefiniëring van de multidisciplinaire teams moeten drie klemtonen gelegd worden, zegt de heer Laurent Bursens : de beperking van het aantal teams, de specialisatie van bepaalde teams en het leren denken in termen van zorggradatie. Tot nog toe wordt er immers te veel aanbodgericht gedacht. Pas in een latere fase zal gezorgd worden voor een betere honorering.

Volgens mevrouw Ingrid van Kessel zou de betere afbakening van de bevoegdheden van het federale en het Vlaams niveau een operationele doelstelling kunnen zijn. Vragen om individuele materiële bijstand worden eerst door het Riziv onderzocht, pas in tweede instantie kan het VFSIPH het dossier onderzoeken. De spreekster erkent de residuaire functie van het VFSIPH, maar kan het onderzoek door het fonds niet vroeger aanvangen dan na de afhandeling door het Riziv ? Voor de elektrische rolstoelen komt uiteindelijk bijna altijd het VFSIPH tegemoet, in het kader van integratie van personen met een handicap. Zou men niet tot een eenvoudige opsplitsing van de hulpmiddelen kunnen komen waardoor het VFSIPH onmiddellijk tegemoetkomt zonder die omweg ? Dat is in het belang van de patiënt, die sneller een antwoord op zijn vraag zal krijgen.

De residuariteit van het VFSIPH tegenover het Riziv blijft problematisch, meent de heer Laurent Bursens. De problematiek rond de rolstoelen komt aan bod op een geïnstitutionaliseerd overleg met het Riziv. Het VFSIPH kan echter niet zomaar de elektrische rolstoelen voor zijn rekening nemen, daarvoor is er geen budget. Bovendien zit men met het juridische gegeven. Er werd binnen het Riziv een nomenclatuurlijst opgesteld en hetzelfde is daarna ook gebeurd aan Vlaamse kant. De leemten tussen beide systemen moeten opgevuld worden via systematisch overleg met de federale partner. Meer dan overleg is voorlopig niet mogelijk.

In principe kan men tegelijkertijd een dossier laten opmaken bij het VFSIPH. Het fonds is echter gebonden aan de afhandelingstermijnen van het inschrijvingsbesluit. Dit kan problematisch worden wanneer men gebonden is aan een andere partner. Met het Riziv wordt nagedacht over een systeem waarbij alle vragen zouden verwezen worden naar een juridisch adviseur. Die zou dan de opsplitsing maken tussen VFSIPH- en Riziv-materie.

De heer Koen Helsen vraagt ook hoe de problemen in verband met de wisselwerking tussen Riziv en VFSIPH kunnen worden opgelost. Nu wordt gewoon de vraagprijs van de hulpmiddelen betaald. Er is nood aan onderzoek naar de prijs-kwaliteitsverhouding en permanente economische evaluatie.

De minister zegt dat voor de individuele hulpmiddelen momenteel de nomenclatuur blijft gelden. Op termijn moet erover nagedacht worden of men met de nomenclatuur blijft werken ofwel via een ander systeem in het kader van het persoonlijk assistentiebudget. Het Riziv stelt de norm op voor het soort rolstoel, dat terugbetaald kan worden en gezien de residuaire bevoegdheid kan het VFSIPH niet anders dan die norm overnemen. Hierdoor kost een rolstoel in Vlaanderen gemiddeld dubbel zo veel dan in Nederland. De minister heeft reeds overlegd met de federale minister van Sociale Zaken, de heer Frank Vandenbroucke. Een betere regeling is immers voordelig voor de begroting van het Riziv en voor de Vlaamse begroting voor individuele hulpverlening.

Mevrouw Ingrid van Kessel meent een tegenstelling te ontwaren tussen het uitbreidingsbeleid inzake de hulpmiddelen enerzijds en de besparing van 64 miljoen frank op de bestaande nomenclatuurlijst anderzijds.

De heer Laurent Bursens geeft toe dat de begroting op het eerste zicht een contradictie bevat in verband met de hulpmiddelen. Enerzijds wordt 64 miljoen frank gespaard, maar anderzijds worden zowel de nomenclatuurlijst als het pakket om de verdere stijging van de technologische middelen op te vangen uitgebreid. De reden voor de besparing is dat men in de loop van 1999 tot de vaststelling is gekomen dat de bestaande enveloppe ontoereikend was : men kwam 79 miljoen frank tekort. Daarop is men begonnen met een studie van de doelmatigheid om na te gaan welke hulpmiddelen in vraag gesteld kunnen worden. Zo heeft men vastgesteld dat tegemoetkomingen voor de woningaanpassing bij nieuwbouw voor personen met een handicap geschrapt kunnen worden : de bouwplannen moeten onmiddellijk met de handicap rekening houden. Omdat zaken als een GSM of een computer gemeengoed zijn geworden, heeft het VFSIPH deze van de lijst geschrapt. Het fonds zal de doelmatigheid voortaan continu onderzoeken. Een aantal hulpmiddelen zijn dus geschrapt maar tegelijkertijd wordt het hulpmiddelenpakket nog voortdurend uitgebreid.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen zou het goed vinden dat de nomenclatuur inzake persoon-

lijke hulpmiddelen om de zes maanden effectief wordt aangepast. De ontwikkeling van de hulpmiddelen verloopt immers zeer snel. Het is belangrijk de trend te volgen. Toch moet men voldoende respect opbrengen voor de persoonlijke keuze van de persoon met een handicap. Gewoontecomfort is soms belangrijk ; men wil niet altijd opnieuw met andere dingen geconfronteerd worden.

Minister Vogels onderstreept dat zij het beleid het zogenaamd vraaggestuurd beleid voorstaat. Dat wordt gauw geassocieerd met het persoonlijk assistentiebudget en de individuele materiële hulpmiddelen. Terecht, maar de minister benadrukt dat dit niet betekent dat mensen verplicht worden in die richting mee te stappen. De individualisering van de hulpmiddelen en het persoonlijk assistentiebudget kunnen leiden tot georganiseerde eenzaamheid. Drie vierde van de begroting blijft daarom gaan naar instellingen. Het is wel zo dat er nog onvoldoende flexibiliteit is. In de plaats van avond-, weekend- of vakantieopvang aan te bieden worden de betrokkenen of hun familie nog teveel tot residentiële opname gedwongen. Er is dringend nood aan een mentaliteitswijziging, maar dat geldt evenzeer voor de overheid, die de instellingen precies de gelegenheid geeft zich te verschuilen achter het ingewikkelde dagprijsstelsel. De financiering moet hervormd worden, zoals ook het Rekenhof al aanbeval.

De heer Bursens stelde dat tegemoetkomingen voor de woningaanpassing bij nieuwbouw voor personen met een handicap geschrapt kunnen worden. Mevrouw Sonja Becq merkt op dat mensen soms gedwongen worden een nieuw huis te bouwen omdat hun oude huis niet aanpasbaar was.

Voorts vraagt mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen zich af of er op pagina 413 in de Toelichtingen (Parl. St. VI. P. 1999-2000, nr. 13/1) in verband met de telefoonbemiddelingsdienst, niet sprake is van een vergissing, wat door de voorzitter wordt bevestigd : de tabel werd fout gezet.

Mevrouw Marijke Dillen vraagt of het niet zinvol zou zijn om de financiering van dovertolken voor Nederlandstalige programma's op de VRT voor rekening van de begroting voor Welzijn te nemen. De VRT zegt immers daartoe over onvoldoende financiële middelen te beschikken, hoewel ze ook nooit duidelijkheid heeft verschaft over de kosten voor deze tolken.

De minister antwoordt dat de bijkomende middelen voor dovertolken bedoeld zijn om tolken individueel ter beschikking van de slechthorenden te

stellen. Er zullen meer tolken komen en ze zullen beter vergoed worden. Het probleem van dovertolken in het onderwijs moet in de commissie Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid worden besproken. De inspanningen van de VRT voor dovertolken en slechthorenden moeten volgens de minister in de toekomstige beheersovereenkomst van de VRT opgenomen worden. Dat gebeurt bijvoorbeeld ook met de BBC die verplicht is vijftig percent van de programma's toegankelijk te maken voor dovertolken en slechthorenden. De minister stelt vast dat enkele jaren geleden nog 35 tot 40 percent van de Nederlandstalige programma's van de VRT via teletekst werden ondertiteld ; nu is dat nog slechts ongeveer 30 percent. De heer Laurent Bursens merkt op dat hij naar aanleiding van de resolutie die in dit verband door het Vlaams Parlement werd goedgekeurd, een gesprek heeft gehad met de heer Bert De Graeve. Deze stemde in met een project voor dovertolken en slechthorenden dat in een experimentele fase vanaf het jaar 2000 vanuit niet-gereguleerde middelen zal worden gefinancierd. Later kan een en ander in de beheersovereenkomst worden opgenomen.

Zorgsector

Mevrouw Ingrid van Kessel wijst op de opvangproblemen voor schoolgaanden in de semi-residentiële zorg tijdens de schoolperiodes. In de semi-residentiële zorg voor schoolgaanden zullen er andere accenten moeten gelegd worden, antwoordt de heer Laurent Bursens. Via omzendbrief wordt hen gevraagd meer aandacht te besteden aan de basisopdrachten, namelijk de zorg voor en na de school, op woensdagnamiddag en tijdens de verlofdagen. De nieuwe middelen moeten de semi-internaten toelaten om beter in te spelen op de gezinsondersteunende taken. Projectmatig kunnen meer ambulante functies ontwikkeld worden.

De heer Koen Helsen vraagt waar personen die zich in de grijze zone bevinden, zoals kinderen met leerstoornissen, zich toe moeten wenden. De heer Laurent Bursens erkent dat er wel altijd grijze zones zullen blijven bestaan. Licht mentaal gehandicapten kunnen wel tot de doelgroep van het VFSIPH behoren, maar ook daar moet men zich de vraag stellen of ze in een semi-internaat thuishoren. Kinderen met leerstoornissen vallen in elk geval niet onder de decretale omschrijving van de doelgroep van het VFSIPH in het decreet. Deze kinderen kunnen terecht in onderwijs-type 8. Semi-internaten zijn niet de juiste oplossing.

Mevrouw Ingrid van Kessel wenst te vernemen of de centrale wachtlijstwerking tot op het niveau van

het VFSIPH in Brussel reikt. De heer Laurent Bursens antwoordt ontkennend. Volgens de heer Bursens begint de ondersteuning van de centrale wachtlijstwerking bij de provincies nu resultaten af te werpen. Voor 2000 is er acht miljoen frank meer uitgetrokken, opnieuw voor het provinciale niveau. Het is de bedoeling om de provinciale systemen verder te harmoniseren zodat nog sneller informatie kan verstrekt worden aan het VFSIPH in Brussel.

Deze organisaties willen wel subsidies in de wacht slepen maar zijn eerder terughoudend bij het doorspelen van gegevens, meent de heer Guy Swennen. Zijn er sluitende afspraken gemaakt tussen het VFSIPH en de centrale wachtlijsten ?

De heer Laurent Bursens antwoordt dat er in het najaar overeenkomsten en protocols zijn gesloten met de centrale platforms voor de wachtlijsten, waarin o.m. duidelijk bepaald wordt welke rapporten tegen wanneer moeten ingediend zijn en door wie deze rapporten geïnterpreteerd worden. De Vlaamse regering wil sneller en meer gegevens krijgen. Daarom is er nu in 8 miljoen frank uitgetrokken om de centrale diensten voor wachtlijsten daartoe in staat te stellen. Over de eisen die in ruil daarvoor zullen gesteld worden, zijn er nog geen afspraken gemaakt. Door hun onstaansgeschiedenis richten de centrale diensten voor wachtlijsten zich tot uiteenlopende doelgroepen. Hun werking met elkaar in overeenstemming brengen zal overleg en overtuigingskracht vragen.

Mevrouw Ann De Martelaer merkt op dat bij de centrale wachtlijsten alles nog op de oude manier geregistreerd wordt : gehandicapten en hun vragen worden in vakjes geplaatst. Is het niet nodig om op een meer gedifferentieerde manier te denken ?

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen herinnert eraan dat men in Oost-Vlaanderen al het langst werkt met wachtlijsten. Toch is er ook daar nog steeds een tekort aan urgentieplaatsen. Wachtlijsten van meer dan zes maanden zijn nog courant. Het is belangrijk om flexibel in te spelen op de zorgvragen. De heer Koen Helsen stelt dat de vraag naar opvang voor volwassen gehandicapten groter is dan het aanbod, in tegenstelling met de verklaringen van de heer Bursens.

De heer Laurent Bursens wijst erop dat de vraag naar opvang van mentaal gehandicapten bijna verzadigd is. Er zijn echter nog wel lange wachtlijsten. Daarop staan echter vaak de zwaarst gehandicapten, omdat de instellingen geneigd zijn deze patiënten te weren. Vanuit het VFSIPH werden voortdu-

rend inspanningen gedaan om lichtere gehandicapten in te schakelen in lichtere werkvormen, zoals begeleid wonen. Zo komen er meer bedden vrij voor zwaarder gehandicapten. Het probleem blijft echter bestaan. Via de centrale diensten voor de wachtlijsten moet wellicht een opnameplicht worden ingevoerd voor personen met een urgentiecode 1 en 2.

Mevrouw Sonja Becq vraagt wanneer men via de gegevens van de wachtlijsten een overzicht zal hebben op de programmatie voor de verschillende regio's en voor heel Vlaanderen. De heer Bursens verwees naar een programmatie voor de vernieuwing van de gebouwen van voorzieningen. Beschikt men over een raming van de kosten daarvan ? Is er een concrete timing ?

De heer Laurent Bursens zegt dat automatisering van de wachtlijsten net is opgestart. Het eerste rapport wordt verwacht in december. Vanaf volgend jaar wordt per kwartaal gerapporteerd door de wachtlijsten. Op basis daarvan zullen tussentijdse rapporten over de regionale noden (aanbod en vraag per provincie) mogelijk zijn. Omdat er geen gegevens beschikbaar waren over infrastructuurwerken, en dus over de noden aan nieuwe infrastructuur heeft hij aan de VIPA-cel de opdracht gegeven daarover informatie in te winnen. In 2000 moet de programmatie van deze infrastructuurwerken klaar zijn.

Binnen een en dezelfde provincie kunnen er grote regionale verschillen inzake dagopvangcentra bestaan. Daarom stelt mevrouw Ingrid van Kessel voor om niet alleen de programmatie uit te breiden, maar ook te onderzoeken of van de ene regio naar de andere verschoven kan worden. Ze wil ook weten hoe de kwaliteitscontrole van de voorzieningen gebeurt.

Het grote probleem voor verschuivingen van de ene regio naar de andere is dat men gebonden is aan erkenningen en aan de personeelsformatie, verklaart de heer Laurent Bursens. Een oplossing is mogelijk als men afstapt van het belang van iedere afzonderlijke erkenning. Dat kan via regionale netwerkvorming en via functieverbreding, waarbij bv. een residentiële voorziening ook ambulante functies kan uitoefenen.

De kwaliteitscontrole op de dagopvangcentra gebeurt continu. In de ambulante sector is die controle zeer intensief. Recent was er een kwaliteitscontrole voor de dagcentra en voor de thuisbegeleidingsdiensten. Volgend jaar komt het begeleid wonen aan bod. De kwaliteitscontrole zal nog uit-

gebreid worden met de implementatie van het kwaliteitsdecreet. De dertien types van voorzieningen zijn allemaal bezig met kwaliteitszorg.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen wil van de heer Bursens weten hoe het komt dat de bouwprojecten voor paviljoenen voor volwassenen nog steeds achterhaalde normen inzake comfort- en privacy hanteren, zeker in vergelijking met bijvoorbeeld de Vlaamse Wooncode en het decreet op de studentenkamers. De instellingen zelf opteren vaak voor gemeenschappelijke sanitaire voorzieningen, omdat zij vrezen bij te hoge investeringen in comfort en privacy hun subsidie en erkenning te verliezen. Zij moeten volgens de spreekster soepeler kunnen inspelen op de behoeften van hun doelgroep.

De minister is het volledig eens met de opmerkingen van mevrouw Janssens-Vanoppen over de comfort- en privacynormen. De heer Laurent Bursens werpt op dat inmiddels geen enkel (ver)bouwdosier nog bij de administratie binnenkomt zonder dat het vooraf door de inspecteurs is bekeken. Daarbij worden principes als kleinschaligheid, brandveiligheid en privacy aan de orde gesteld: omzeilen is gewoonweg niet meer mogelijk. Wel bestaat een probleem bij de grote instellingen, waarvan de oude architectuur grenzen stelt aan de wenselijke aanpassingen. Vanwege de hoge kostprijs moeten die gefaseerd verlopen. De betrokken instellingen worden overigens in contact gebracht met de Vlaamse bouwmeester, met het oog op de inplanting van kleinere modules in bestaande woonwijken. Ook bouwmaatschappijen kunnen aangesproken worden, waarna (delen van) woon-eenheden gehuurd of aangekocht worden door de instellingen.

De heer Koen Helsen vraagt zich af wat er moet gebeuren met personen die lijden aan een niet-aangeboren hersenletsel (NAH): zijn daar afzonderlijke instellingen voor nodig? Is het bijvoorbeeld niet aangewezen om bejaarden met een niet-aangeboren hersenletsel gewoon in een rusthuis te laten, met subsidies vanuit het VFSIPH? Voor personen met een niet-aangeboren hersenletsel zijn er geen aparte instellingen nodig, maar wel aparte en erkenbare entiteiten, beaamt de heer Bursens. Ook is er bijvoorbeeld nood aan aangepaste thuisbegeleiding, ondersteuning bij het werk, nursing, enzovoort.

De heer Guy Swennen stelt vast dat het wonen onder begeleiding van een particulier wordt uitgebreid. Het gaat hier over een relatief nieuwe werkvorm die door voormalig minister Luc Martens is

ingevoerd. Wat zijn de resultaten hiervan? Verantwoorden deze resultaten een uitbreiding ervan? Wonen onder begeleiding van een particulier is de goedkoopste werkvorm van het VFSIPH, antwoordt de heer Laurent Bursens. Het leunt zeer sterk aan bij het vrijwilligerswerk. Er is een toenemende vraag naar dergelijke vorm van wonen en het wordt ook algemeen als positief ervaren. Nu zijn er 50 personen die wonen onder begeleiding van een particulier. In de programmatie voor 2000 zijn 25 plaatsen voorzien.

Mevrouw Ann De Martelaer vraagt hoe men de regionale netwerken, de grotere flexibiliteit en de budgetfinanciering die in het vooruitzicht is gesteld, concreet zal realiseren.

De heer Laurent Bursens zegt dat dit de grote uitdaging is voor de komende jaren. De concrete voorbereidingen zijn al van start gegaan. Zo loopt er op dit ogenblik een onderzoek over zorggradatie en over enveloppefinanciering. Een volgende stap is het heroriënteren van de diagnostiek. Het gaat er om niet de pathologie in kaart te brengen, maar de hoeveelheid zorg. De nieuwe benadering gaat uit van de notie 'beperking' en niet meer de notie 'handicap'. Dat betekent dat de multidisciplinaire teams een ware mentaliteitsverandering moeten doormaken. Deze nieuwe benadering wordt nog maar door 5 landen in de Europese Unie toegepast. De heer Laurent Bursens stelt echter vast de voorzieningen hun aanvankelijke terughoudendheid hebben opgeven en vernieuwingen zoals budgetfinanciering en regionale netwerken verwelkomen.

Mevrouw Sonja Becq vraagt een concreet overzicht van de bestemmingen van de 510 miljoen frank VIA-middelen. Tijdens de onderhandelingen werd besloten dat dat geld in eerste instantie besteed moet worden om de werkdruk te verlagen en later om uitbreiding mogelijk te maken. Hoe zal die uitbreiding verlopen? De heer Laurent Bursens verwijst daarvoor naar de tabel die hij de commissie zal bezorgen (zie bijlage).

De regering stelt een flexibele zorg in het vooruitzicht. Daartoe worden ook mogelijkheden geboden door het thuiszorgdecreet. Door dat decreet wordt thuiszorg ook uitgebreid naar andere doelgroepen. Is er overleg met de diensten actief in de thuiszorg, vraagt mevrouw Sonja Becq. De minister is het ermee eens dat het thuiszorgdecreet de mogelijkheden biedt om nog meer flexibele opvang van gehandicapten te organiseren. Er moet nog nader bekeken worden hoe dat gerealiseerd kan worden.

Binnen de begroting van het VFSIPH zijn middelen voorzien voor informatisering. Gaan daarvan ook middelen naar de voorzieningen zelf, vraagt mevrouw Sonja Becq. De heer Bursens antwoordt dat de instellingen niet apart vergoed worden voor hun kosten inzake informatica. Daarvoor dient de post voor administratiekosten van 3,12 percent op de dagprijs. Er wordt wel een helpdesk en opleidingen georganiseerd om de instellingen te leren werken met de nieuwe programma's.

Sector tewerkstelling

De heer Koen Helsen vraagt naar de resultaten in verband met de doorstroming van werknemers van beschutte werkplaatsen naar de reguliere arbeidsmarkt. Op zich is dat een positieve evolutie. De beschutte werkplaatsen komen zo echter steeds meer in concurrentie met de sociale werkplaatsen. Komen deze laatste daardoor niet in financiële moeilijkheden?

Slechts 250 van de 12.000 werknemers van de beschutte werkplaatsen stromen door naar de gewone arbeidsmarkt, antwoordt de heer Laurent Bursens. Nu krijgen de beschutte werkplaatsen inspraak bij de arbeidstrajectbegeleiding zodat zij beter kunnen inspelen op dit systeem. Er is gepoogd om de statuten van sociale en beschutte werkplaatsen met elkaar in overeenstemming te brengen. Dat is niet gelukt, maar er is wel voortdurend overleg om concurrentie zo veel mogelijk te vermijden. Uit de economische cijfers blijkt echter dat er op dit vlak geen probleem is: het aantal verliesgevende beschutte werkplaatsen is gedaald van 36 naar 3.

2.2.8. Progr. 41.6 Maatschappelijk opbouwwerk

De heer Felix Strackx merkt op dat ook het maatschappelijk opbouwwerk een voorbeeld is van de versnippering in de welzijnssector. Het begeeft zich op veel terreinen die andere projecten en diensten overlappen. Hij vindt het geen voorbeeld van goed bestuur om het maatschappelijk opbouwwerk als een aparte entiteit te behouden. Het lid meent ook bij de minister een kritische noot te hebben ontwaard in verband met het maatschappelijk opbouwwerk, toen ze stelde dat hierover een uitgebreider debat moet worden gevoerd. Wat bedoelt de minister hiermee?

De minister beaamt dat ze in de algemene toelichting een kritische noot heeft geplaatst bij het maatschappelijk opbouwwerk. Het maatschappelijk opbouwwerk was destijds bedoeld als een lokale band tussen enerzijds het sociaal-cultureel werk en an-

derzijds het welzijnswerk. Het moest de bestaande netwerken versterken en het wegvallen van netwerken compenseren. Onder meer als gevolg van de SIF-kredieten wordt nu een heel andere weg bewandeld, met name die van de projectmatige aanpak en het opmaken van wijkontwikkelingsplannen. Het maatschappelijk opbouwwerk begint te lijken op een administratieve stadsdienst, in plaats van op een dynamisch gegeven om het sociaal-cultureel en het welzijnswerk aan de basis dichter bij elkaar te brengen. Om deze reden stelde de minister dat het maatschappelijk opbouwwerk grondig moet worden geëvalueerd.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vindt het goed dat er meer middelen voor het maatschappelijk opbouwwerk worden uitgetrokken in vergelijking met de vorige regeerperiode, maar vindt het spijtig dat de middelen van het Sociaal Impulsfonds (SIF) voor een groot deel van de bevolking geen soelaas brengen. Het SIF is meer dan ooit een instrument voor stedelijk beleid. Het lid is dan ook bezorgd over het maatschappelijk opbouwwerk in landelijke gebieden. (De verslaggever verwijst naar de bespreking van programma 53.2 met betrekking tot het SIF.)

De heer Koen Helsen merkte een stijging op met 7 miljoen frank voor de personeelskosten in het kader van de uitvoering van het erkenningsbesluit en de realisatie van het RISO in Gent. De minister antwoordt dat er reeds lang RISO's functioneren in Antwerpen, Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant. Ze vormen een koepel voor de verschillende buurtopbouwwerken. Gent is altijd uit de boot gevallen. Wat de personeelsbezetting betreft, wordt de lat voor Gent nu gelijkgelegd met de andere RISO's.

2.2.9. Progr. 41.7 Maatschappelijk welzijn

Etnisch-culturele minderheden

Het verheugt mevrouw Ria Van Den Heuvel dat het strategisch plan voor een Vlaams minderhedenbeleid van de vorige Vlaamse regering is overgenomen. Aan dat plan zijn een aantal acties en actieplannen verbonden. Een aantal daarvan zijn inmiddels afgelopen, waardoor de strategische doelstellingen moeten geactualiseerd worden. Mevrouw Ria Van Den Heuvel wil dit strategisch plan dan ook graag opnieuw bespreken. Minister Vogels zegt dat de doelstellingen van het strategisch plan voor minderheden nog moeten worden geëvalueerd. Het komt erop aan om eerst de beleidsnota nader te bekijken, vooraleer de strategische doelstellingennota wordt bestudeerd.

De verenigingen van etnisch-culturele minderheden moeten via het Forum een structureel gesprek met de overheid aangaan. Heeft dit forum al concreet gestalte gekregen, vraagt mevrouw Ria Van Den Heuvel.

In het algemeen had mevrouw Riet Van Cleuvenbergen meer middelen verwacht voor de uitvoering van het decreet over de etnisch-culturele minderheden. Als men de weddedrift aftrekt, blijkt dat de middelen niet sterk toenemen. Ze hoopt dat dit rechtgetrokken wordt bij de begrotingscontrole.

In het jaar 2000 zal een constant beleid worden gevoerd ter uitvoering van het decreet betreffende de etnisch-culturele minderheden, antwoordt de minister. Er zal wel een nieuw beleid gevoerd worden op het vlak van onthaal en met betrekking tot migrantenjongeren. Het decreet is nog vrij nieuw. De minister vindt dat er te veel over en te weinig met migranten wordt gepraat. De minister heeft in dit verband de Landelijke Verenigingen van Migranten ontvangen: deze zijn er echter niet in geslaagd om tijdig hun project inzake het Forum in te dienen. De verenigingen zullen tegen januari 2000 een project indienen op basis van de voorliggende begroting zodanig dat een gestructureerd overleg kan starten.

Voor het decreet etnisch-culturele minderheden wordt veel geld uitgetrokken, stelt mevrouw Ria Van Den Heuvel. De meeste integratiecentra zijn opgericht, maar de daaraan gekoppelde cellen voor vluchtelingenwerk functioneren nog niet allemaal, terwijl er op dit ogenblik toch ontzettend veel werk te doen is, bijvoorbeeld voor de opvang van zigeuners.

Elk jaar word in dezelfde middelen voorzien voor de aanleg van terreinen voor nomaden en zigeuners. De gemeenten voorzien echter weinig van dergelijke terreinen. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of de minister de gemeenten extra zal stimuleren om doortochtterreinen en verblijfplaatsen voor woonwagenbewoners in te richten.

Bij de uitvoering van het decreet over de etnisch-culturele minderheden binnen constant beleid vreest de minister dat geen bijkomende middelen voorhanden zijn voor de oprichting van de vluchtelingencellen of voor terreinen voor woonwagens. De minister vraagt zich overigens af wat de specifieke opdracht van de vluchtelingencellen is in het kader van het decreet. Er is het onthaalbeleid enerzijds en de daadwerkelijke opvang anderzijds. De minister zal dit bekijken tegen de begrotingscontrole. Ze wil niet dat de vluchtelingencellen enkel

bedoeld zijn om de gemeenten of OCMW's aan te zetten om beter hun best te doen. Mevrouw Ria Van Den Heuvel repliceert dat de cellen zorgen voor de plaatselijke organisatie en coördinatie van het onthaalbeleid. Ze worden overstelpt door aanvragen van zigeuners en andere vluchtelingen. Zij wijst erop dat drie cellen nog niet geïnstalleerd zijn en vraagt of het niet mogelijk is om binnen het budget voor onthaalbeleid de middelen te vinden om deze cellen alsnog op te richten. Het gaat hier om een bedrag van ongeveer 2 miljoen frank per cel voor de tewerkstellingskosten.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel meent dat het onthaalbeleid voor nieuwkomers uit de startblokken moet komen. Zij vreest echter dat hiervoor niet voldoende middelen beschikbaar zijn. Ze had ook graag enig zicht op de planning. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vindt het budget van 1.900.000 frank voor de bestaande onthaalwerkingen ook te weinig. Er worden nieuwe systemen opgesteld, onder meer het cliëntvolgsysteem. De vraag rijst echter hoe dat in de praktijk georganiseerd zal worden. Mevrouw Van Cleuvenbergen verwijst naar het systeem van de VDAB die er onder meer door de wet op de privacy niet in geslaagd is om de cliënt te volgen in het kader van de trajectbegeleiding. Ze vraagt daarover meer uitleg.

De minister antwoordt dat haar voorganger het initiatief heeft genomen tot een studie inzake cliëntopvolging. Het project is klaar voor implementatie. De minister zal onderzoeken of er in dat verband problemen rijzen met betrekking tot de eerbiediging van de privacy.

De middelen voor materiaalontwikkeling voor Nederlands als tweede taal (NT2) en maatschappelijke oriëntatie bedragen 3,5 miljoen frank. Dat is te weinig volgens mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. De middelen zullen immers moeten ingezet worden om nieuwe doelgroepen te bereiken. De bestaande initiatieven zijn immers vooral gericht op het basisonthaal van laaggeschoolden. Ook hoger geschoolden die buiten het circuit van de sociale promotie vallen moeten er gebruik van kunnen maken. De minister wijst erop dat de materiaalontwikkeling voor NT2 weliswaar al geruime tijd bestaat, maar dat er steeds nieuwe doelgroepen zijn. Daarom is het nodig om meer middelen uit te trekken.

Basisallocatie 34.3 voorziet in 17 miljoen frank voor projecten. Het is echter belangrijk dat belangstellenden op de hoogte gebracht worden dat men een project kan indienen, meent mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Voor de projecten inzake

emancipatorisch jongerenbeleid (basisallocatie 12.01) is er een betere afstemming nodig met het beleid voor Cultuur. Spreekster pleit voor meer regulier beleid. Een sectoraal beleid is enkel nodig als een regulier beleid ontoereikend is. De projecten ten aanzien van migrantenjongeren moet inderdaad gecoördineerd worden, geeft de minister toe. Als coördinerend minister voor integratiebeleid zal minister Mieke Vogels zo snel mogelijk met de leden van de regering rond de tafel gaan zitten en zoeken naar structurele oplossingen.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of het non-discriminatiepact in het onderwijs een effectief instrument is voor gelijke kansen. Het antidiscriminatiepact in het onderwijs moet op het interdepartementaal overleg bekeken worden, antwoordt de minister. Tegen het volgende schooljaar is een standpunt noodzakelijk over het behoud of een eventuele wijziging ervan.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel wil ten slotte aandacht vragen voor de allochtone ouderen. Zij hebben het moeilijk om gebruik te maken van de diverse zorgvoorzieningen, niet alleen door financiële drempels maar ook door een gebrek aan communicatie. Vaak weten ze ook niet wat er op de markt aanwezig is. Zij kunnen niet altijd in familiekring opgevangen worden, zoals vaak verondersteld wordt.

De heer Felix Strackx zegt dat het Vlaams Blok het beleid van de Vlaamse regering ten aanzien van etnisch-culturele minderheden niet genegen is. De middelen voor integratie kunnen beter ingezet worden voor een begeleide terugkeer. Sinds 25 jaar is er een immigratiestop. Het aantal nieuwkomers zou dus eigenlijk heel beperkt moeten zijn. De kandidaat-vluchtelingen die niet erkend worden moeten niet worden geïntegreerd. Slechts een tiende van de asielzoekers wordt erkend. De rest moet het land verlaten. De erkenningsprocedure moet worden ingekort : in dat geval is geen integratie meer nodig. De heer Felix Strackx vindt dat er voor de geregulariseerde illegalen geen integratiebeleid meer nodig is. De voorwaarde voor erkenning is immers een verblijf van ten minste vijf jaar. Als de vreemdelingen tegen die tijd nog steeds niet geïntegreerd zijn, heeft een onthaal- en integratiebeleid weinig zin.

Het onthaalbeleid is erop gericht om Nederlands te leren om de integratie in het kader van gezinshereniging te vergemakkelijken, antwoordt de minister. Ook voor geregulariseerde vluchtelingen moeten er inspanningen worden gedaan : misschien kennen zij wel al de taal, maar ze hebben ook nood

aan informatie over hun rechten, VDAB, ziekteverzekering enzovoort.

– Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Ingrid van Kessel dienen een amendement (am.nr. 70) in dat ertoe strekt in de krediettabel het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.70 "2.428,8 miljoen frank" te brengen op "2.458,8 miljoen frank" (verhoging met 30,0 miljoen frank). In basisallocatie 34.01 wordt het niet-gesplitste krediet "315,6 miljoen frank" gebracht op "345,6 miljoen frank".

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen licht toe dat haar fractie ervan gaat uit dat het decreet etnisch-culturele minderheden met het voorgestelde bedrag niet kan worden uitgevoerd. Er zijn namelijk onvoldoende middelen om alle ingediende initiatieven die kaderen in het decreet te erkennen, om de decretaal voorziene cellen op te richten en om de nieuwe initiatieven die nu in de gemeenten voorbereid worden verder af te handelen. Daarom is volgens de CVP dus een bijkomend bedrag van 30 miljoen frank nodig.

De minister stelt dat een nieuwe regering het recht heeft om nieuwe accenten te leggen. In opvolging van het regeerakkoord is ervoor geopteerd om meer middelen te voorzien voor het onthaalbeleid en voor migrantenjongeren. Voor de uitvoering van het decreet werd gekozen voor een constant beleid. Dat betekent dat er evenveel middelen voorzien zijn als vorig jaar. Daaruit volgt dat er keuzes moeten gemaakt worden. Een decreet goedkeuren is niet hetzelfde als een vrijbrief geven voor de groei van het aantal centra en diensten. In elk decreet zijn de erkenningen steeds gebonden aan de beschikbare middelen. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wijst erop dat in het decreet de oprichting van 16 cellen is voorzien.

Algemeen welzijnswerk

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of de centra voor algemeen welzijnswerk (CAW) reeds een beleidsplan hebben ingediend. De minister antwoordt dat deze beleidsplannen momenteel door de administratie geëvalueerd worden.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Ria Van Den Heuvel zijn van oordeel dat men de nieuwe centra voor algemeen welzijnswerk (CAW's) de nodige rust moet gunnen om te wennen aan de nieuwe situatie. Volgens eerstgenoemd lid moeten de centra wel regelmatig bevraagd worden over hun toegankelijkheid. Tijdens de vorige

zittingsperiode zijn een aantal belangrijke nieuwe regelgevingen ingevoerd. Daarom is het ook goed dat er extra geld wordt uitgetrokken voor begeleiding van het management bij het creëren van nieuwe leidinggevende functies in de centra. De twee vorige sprekers vragen of die middelen bestemd voor managementondersteuning ook door de diensten tele-onthaal kunnen aangewend worden. Zij verrichten immers belangrijk werk, onder meer de permanentie van het algemeen welzijnswerk. Bovendien hebben zij geen bijkomende middelen gekregen bij de inhaaloperatie in de vorige jaren.

De heer Felix Strackx zegt dat in de vorige regeerperiode verschillende decreten en samenwerkingsakkoorden zijn goedgekeurd die almaar meer taken geven aan het algemeen welzijnswerk. Die centra moeten zeer gespecialiseerd kunnen zijn om al die taken op te nemen. Hoewel de centra een lage drempel hebben, zijn ze 'gelukkig' nog onvoldoende bekend: hij vreest dat zij anders hun taken niet zouden aankunnen. Voormalig minister Luc Martens was van oordeel dat er in elke gemeente één loket zou moeten zijn waar men kan doorverwijzen naar de diverse voorzieningen. Wat zal de minister doen om dit loketsysteem te realiseren?

Mevrouw Sonja Becq is het eens met de minister dat het nu van het grootste belang is dat de centra algemeen welzijnswerk zich profileren als toegankelijke eerstelijnszorg. Hoe zal dat echter precies gebeuren? Het lid heeft bedenkingen bij de ene ingangspoort: dat blijkt niet altijd doeltreffend. Verschillende ingangspoorten zijn soms toegankelijker.

De minister neemt zich voor nieuwe cliënten te bereiken. Een taak voor het algemeen welzijnswerk is volgens mevrouw Sonja Becq in elk geval weggelegd in het justitiële welzijnswerk, maar ze vraagt ook aandacht voor de bestaande doelgroep van jongeren. Zo bestaan er wel voldoende informatiepunten voor jongeren, maar te weinig echte hulpverlening. Ook de opvang van mensen met problemen bij de opvoeding van hun kinderen hoort niet per se thuis in de bijzondere jeugdzorg. Kortom, mevrouw Sonja Becq zou van de minister graag vernemen wat ze precies verstaat onder de basis-hulpverlening door de centra algemeen welzijnswerk.

Mevrouw Sonja Becq bepleit speciale aandacht voor mensen met gehoorstoornissen, omdat voor hen het algemeen welzijnswerk nu niet toegankelijk is. Gaat de minister in op de idee om bij wijze van experiment per provincie een persoon in dienst te nemen die slechthorenden zou kunnen bijstaan?

Minister Mieke Vogels is het eens met de sprekers die ervoor pleiten om de centra algemeen welzijnswerk de nodige rust te gunnen. De begeleiding van het management is bedoeld om te garanderen dat de schaalvergroting ook leidt tot efficiëntie. De bedoeling in een eerste fase is inderdaad om het algemeen welzijnswerk als eerstelijns te profileren en laagdrempelig en voldoende bekend te maken bij mensen die hulp nodig hebben. Op langere termijn wil de minister duidelijke afspraken tussen de centra algemeen welzijnswerk en de centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG's) en de OCMW's over de taken van de verschillende diensten. Daarbij is het niet de bedoeling in een 'cascadesysteem' te belanden, maar te groeien naar lokale netwerken.

De minister onderstreept dat de drempel van het algemeen welzijnswerk laag moet zijn: de centra algemeen welzijnswerk moeten algemene hulp bieden aan de hele bevolking. In verschillende resoluties heeft het parlement echter bijzondere aandacht gevraagd voor bijzondere doelgroepen, zoals gehoorgestoorden, autistische kinderen, enzovoort. Het lijkt de minister niet doenbaar om in elke provincie mensen in te zetten voor de zorg voor elk van die verschillende doelgroepen. Dat lijkt haar de taak van speciale diensten. Het algemeen welzijnswerk moet zorgen voor een eerste opvang.

Hoe die beruchte ene poort tot het centra algemeen welzijnswerk precies georganiseerd zal worden, kan de minister niet zeggen. Ze geeft er de voorkeur aan van onderuit groeit. De ondersteuning van tele-onthaal zal de minister bekijken tegen de volgende begrotingsronde.

Op de opmerking van mevrouw Becq over de hulpverlening aan jongeren en ouders met opvoedingsproblemen antwoordt de minister dat dit in het geheel van de opvoedingsondersteuning gezien moet worden. Er moet bekeken worden welke taken respectievelijk centra algemeen welzijnswerk, CGG, bijzondere jeugdzorg, Kind en Gezin, en centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) enz. opnemen. Het komt erop aan naadloze aansluiting tussen de verschillende diensten te realiseren, versnippering te bannen en het juiste antwoord op de juiste hulpvraag te bieden. Men moet wel opletten dat men geen vragen creëert of onnodig professionaliseert. Mevrouw Sonja Becq deelt de mening van de minister dat er niet voor elk aspect een gespecialiseerde hulpverlener nodig is. Per provincie dient er wel één centrum te zijn die over de desbetreffende knowhow in de eerstelijnszorg beschikt.

Het gaat om een voortdurend zoeken tussen het algemene en categoriale welzijnswerk, beaamt de minister. Men kan inderdaad stellen dat er per provincie een centrum algemeen welzijnswerk moet zijn waar bijvoorbeeld een doventolk voorhanden is. De voorzitter merkt op dat een centrum dat geconfronteerd wordt met personen met een auditieve handicap, gemakkelijk contacten kan leggen met de gespecialiseerde hulpverlening. Volgens mevrouw Trees Merckx-Van Goey is de vereiste wel dat de doorverwijzing geen invloed heeft op de basisfuncties van het centrum. De voorzitter repliceert dat het niet altijd een kwestie is van doorverwijzen. Men kan ook iemand uit een andere sector, bijvoorbeeld een advocaat of een doventolk, naar het centrum halen.

Mevrouw Sonja Becq wenst te weten of in de enveloppefinanciering ook middelen vervat zitten voor het opvangen van de anciënniteit. In het verleden was dit niet altijd het geval en heeft het tot problemen geleid die men nu beter kan vermijden (zie ook 2.2 Bespreking. Algemeen).

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey is tevreden met de ambitie van de minister om meer aandacht te besteden aan justitieel welzijnswerk. De engagementen aangegaan bij de samenwerkingsakkoorden met de federale overheid inzake hulp aan gedetineerden en inzake slachtofferhulp moeten nagekomen worden. Het samenwerkingsakkoord over hulp- en dienstverlening aan gedetineerden is wel dringend aan bijsturing toe en hopelijk kan dat gebeuren met respect voor de bevoegdheden van de betrokken partijen. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey dringt er bij de minister op aan erop toe te zien dat dit blijvend gestuurd wordt volgens de inzichten van de Vlaamse overheid. Bij de oprichting van de Justitiehuisen die de communicatie van het Gerecht met de maatschappij moesten verbeteren, was de Vlaamse overheid weliswaar betrokken. De samenwerking was zelfs goed. Toch zijn er voor die huizen nog geen duidelijke doelstellingen en ook geen heldere afspraken die recht doen aan de Vlaamse autonomie inzake bijstand aan personen. Wat is het standpunt van de minister hierover ?

- Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Ingrid van Kessel dienen een amendement (am.nr. 71) in dat er toe strekt in de krediettabel het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.70 "2.428,8 miljoen frank" te brengen op "2.476,8 miljoen frank" (verhoging met 48,0 miljoen frank). In basisallocatie 34.04 wordt het niet-gesplitste krediet "1.892,1 miljoen frank" gebracht op "1.940,1 miljoen frank".

Die 48 miljoen frank is bedoeld om voor minimaal één voltijdse hulpverlener per autonoom centrum algemeen welzijnswerk, voor opvoedingsondersteunende dienst- en hulpverlening. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey verwijst naar de motie van aanbeveling betreffende de bijzondere jeugdzorg. Uit de gesprekken die daaraan vooraf gingen blijkt dat de sector zelf om een breder takenpakket vraagt en die belangrijke taak wil opnemen.

Minister Mieke Vogels vindt het verkeerd ervan uit te gaan dat elk probleem kan opgelost worden door één bijkomende medewerker in dienst te nemen. Bovendien hebben verschillende commissieleden erop aangedrongen deze sector enige rust te gunnen. Eerst moet nagedacht worden over de betekenis van de opvoedingsondersteuning en over wie daarvoor verantwoordelijk is. Het behoort mee tot de taak van de twee contractuelen die aangeworven zullen worden – als deze begroting goedgekeurd wordt – om hierover denkwerk te verrichten.

Mevrouw Merckx-Van Goey wijst erop dat Kind en Gezin ook reeds rond opvoedingsondersteuning werkt. De minister vindt dat het hier gaat om twee zaken die niet vergelijkbaar zijn. Kind en Gezin werkt met een systeem van regelmatige contacten met de jonge gezinnen via de consultatiebureaus. Voor het bestaande personeel is er nu een bijscholing om de nieuwe noden inzake opvoedingsondersteuning in te vullen. In het amendement gaat het evenwel om een verhoging van de middelen met 48 miljoen frank voor een voltijdse equivalent. Intussen is het niet duidelijk wat de centra voor AWW zouden verstaan onder gezins- en opvoedingsondersteuning.

Varia

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey merkt op dat onder basisallocatie 33.28 subsidies gegeven worden aan de Vereniging van Vlaams Steden en Gemeenten (VVSG) voor het organiseren van vormingsactiviteiten voor de OCMW-werking. Ze vraagt echter om ook extra middelen te voorzien voor de vorming van OCMW-raadsleden. Ze denkt hierbij onder meer aan een opleiding over de aanpak, het management en het onthaal van etnisch-culturele minderheden. Ze erkent dat het personeel van het OCMW ook moet opgeleid worden, maar ziet dit niet als de eerste taak voor het VVSG. De vorming door VVSG zou in de eerste plaats gericht moeten zijn op de raadsleden voor de structurele uitvoering van de kerntaken.

De minister zegt dat de aangehaalde subsidies bedoeld zijn voor vorming over de nieuwe boekhou-

ding. Dit is een tijdelijk budget. Met het overschot hiervan voor 1999 is het echter mogelijk om 1,2 miljoen frank vrij te maken voor de implementatie van het kwaliteitsdecreet via de vorming door het VVSG van OCMW-raadsleden, onder meer inzake kwaliteit in het beleid t.a.v. etnisch-culturele minderheden. Mevrouw Ria Van Den Heuvel wijst erop dat de uitleg bij deze basisallocatie toch een pleidooi inhoudt om de VVSG een permanente taak te geven als studie- en documentatiecentrum en als vormingsinstantie. De minister zegt dat her en der in de begroting bedragen voorzien worden voor het VVSG. Bij een volgende begroting kan overwogen worden om die te groeperen. Ze vindt het belangrijk om, zeker met het oog op de komende verkiezingen, een bedrag te voorzien voor de vorming van de raadsleden.

Mevrouw Sonja Becq stelt het op prijs dat de minister bijzondere aandacht wil besteden aan het vrijwilligerswerk en de zelfhulporganisaties. Hoe ziet de minister de relatie ten aanzien van de gebruikersverenigingen? Welke criteria zullen gehanteerd worden bij de zogenaamde niet-gereguleerde subsidies?

Wat de niet-gereguleerde kredieten betreft zegt minister Mieke Vogels dat via een algemene oproep de mogelijkheid geboden wordt om originele initiatieven te nemen. Er worden geen criteria voorzien. De heer Jan Casaert, afdelingshoofd Algemeen Welzijnsbeleid (WVC), stelt dat een zo breed mogelijke bekendmaking de algemene regel is, dus niet alleen via het Belgisch Staatsblad maar ook via de kranten.

Mevrouw Monique Degryze wil van de minister vernemen wat er zal gebeuren met de 10 miljoen frank bestemd voor de slachtoffers van de repressie – die al voor de vijfde keer in de begroting worden opgenomen – nu het decreet-Suykerbuyk is vernietigd. Blijven die middelen in de begroting staan tot er een nieuw decreet is? Minister Mieke Vogels antwoordt dat de kredieten zullen verdwijnen bij de begrotingscontrole, want er is geen decretale basis meer voor. In tegenstelling tot wat het lid dacht worden die middelen niet opgebouwd zoals in een fonds. Mevrouw Monique De Gryze vraagt of er een nieuw decreet zal komen. De minister antwoordt dat ze daarover nog niet nagedacht heeft.

2.2.10. Progr. 42.1 Volksgezondheid

Algemeen

Mevrouw Ingrid van Kessel vindt het moeilijk om het Vlaams gezondheidsbeleid te beoordelen, aan-

gezien de middelen opgesplitst zijn tussen enerzijds het federale niveau, dat bevoegd is voor de basisreglementering en de organieke wetgeving, en anderzijds het Vlaamse niveau, dat instaat voor het subsidiëren, erkennen en inspecteren. Ze pleit voor homogene bevoegdheidspakketen en hoopt dat dit onderwerp op korte termijn wordt besproken, eventueel op de Costa. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey dringt er bij de minister op aan dat de verslagen en agenda's van de interministeriële conferenties over Volksgezondheid aan de commissieleden worden bezorgd.

Een van de inhoudelijke doelstellingen is de maatschappij voorbereiden op het maken van ethisch verantwoorde keuzen in de gezondheidszorg. Mevrouw Ingrid van Kessel vraagt of dit een opdracht is voor de Vlaamse Gezondheidsraad. Werden hiervoor middelen beschikbaar gesteld? Hoe ver staat het met de erkenning van de zorgprogramma's voor reproductieve geneeskunde?

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt verduidelijking over het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek.

De heer Xavier Meurisse, afdelingshoofd Volksgezondheid – Begroting (WVC), verduidelijkt namens de minister dat het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek een federaal comité is waarmee een samenwerkingsakkoord werd afgesloten waarin de financiële verplichtingen van de verschillende deelregeringen werden ingeschreven. Het bedrag van 1,3 miljoen frank keert jaarlijks terug. Daartegenover staat dat de Vlaamse Gemeenschap vertegenwoordigd is in het Comité voor Bio-ethiek. De minister pleit ervoor binnen de Vlaamse Gezondheidsraad een eigen comité op te richten dat het maatschappelijk debat over een aantal evoluties moet voeren. De centra voor reproductieve geneeskunde zullen worden beperkt. Op deze manier wordt vermeden dat de centra zich met weinig verantwoorde problemen bezig houden. De minister zegt dat de gegevens over de reproductieve geneeskunde later aan de commissieleden zullen worden bezorgd.

Kwaliteitsdecreet

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt waarom in het kader van de uitvoering van het kwaliteitsdecreet enkel aan ziekenhuizen en psychiatrische instellingen thema's worden opgelegd waaraan bijzondere aandacht moet worden besteed, en niet aan CGG's en rust- en verzorgingstehuizen (RVT). Vallen de RVT's onder het kwaliteitsdecreet voor Welzijn of Volksgezondheid?

De minister verduidelijkt dat de implementatie van het kwaliteitsdecreet voor de CGG's wordt uitgesteld tot na de fusie. Het heeft weinig zin dat de afzonderlijke centra nog voor de fusie kwaliteits-handboeken opstellen. Voor de RVT's wordt nog gewacht met de implementatie van het kwaliteitsdecreet omdat er nog geen uitvoeringsbesluiten zijn. De RVT's in ziekenhuizen vallen onder het gezondheidskwaliteitsdecreet, terwijl de RVT's in rusthuizen onder het welzijnskwaliteitsdecreet vallen. De minister geeft er de voorkeur aan beide RVT's eerst te integreren in één kwaliteitsdecreet. Er is nog niet beslist op welke manier men deze integratie wil bewerkstelligen.

Mevrouw Marijke Dillen is van oordeel dat er voor de overheid geen opdracht is weggelegd op het vlak van het voorkomen van fouten in de geneesmiddelendistributie. De dokters en ziekenhuisapotheken zijn hiervoor verantwoordelijk. Worden er zoveel fouten gemaakt dat dit een prioriteit is voor de minister? Hoe zal de minister deze doelstelling concreet invullen? De minister beaamt dat de distributie van geneesmiddelen een taak is voor de ziekenhuisapotheken. In het kwaliteitsdecreet Gezondheid wordt wel bepaald dat de Vlaamse regering in uitvoeringsbesluiten beslist rond welke thema's de ziekenhuizen moeten werken om de kwaliteit te verbeteren. Er wordt heel vaak slordig omgesprongen met de geneesmiddelendistributie. Dit is zelfs de oorzaak van een aantal overlijdens in ziekenhuizen.

Mevrouw Marijke Dillen staat achter de doelstelling om het onthaal in ziekenhuizen te verbeteren. Vaak wordt er geen rekening gehouden met de psychologische druk die weegt op de patiënten en krijgen de patiënten bij hun opname te weinig informatie aangeboden. Het lid vraagt op welke manier deze doelstelling zal worden verwezenlijkt. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vindt dat het onthaal meer aandacht moet krijgen in het kader van het VIPA en de bouwnormen. Vaak wordt er zo weinig oppervlakte uitgetrokken dat het onthaal bijna niet bemand kan worden.

Verzorgingsvoorzieningen die een aantoonbaar kwaliteitsbeleid voeren, kunnen een subsidie ontvangen van 120.000 frank. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt zich af welke criteria gehanteerd zullen worden. De minister antwoordt dat de beslissing van de vorige regering om voor het kwaliteitsbeleid van een ziekenhuis een subsidie van 120.000 frank uit te trekken, werd verworpen door de Inspectie van Financiën. Bijgevolg kan de subsidie niet worden uitbetaald. Er waren 140 subsidieaanvragen. Volgens de minister zou men beter de klei-

ne instellingen steunen, in plaats van de middelen te versnipperen.

Mevrouw Ingrid van Kessel vindt het positief dat er wordt overgestapt van een klassieke inspectie naar een visitatiesysteem. Hoe ziet dit visitatiemodel eruit? Beschikken de teams die een bezoek brengen aan een ziekenhuis over de klinische en verpleegkundige gegevens die op federaal niveau door Volksgezondheid worden geregistreerd? Volgens het lid kan het niet dat diensten of behandelingen die na controle door het Vlaams niveau worden geschrapt voor erkenning, nog worden terugbetaald door het federale niveau. Wie treedt er op tegen deze overtredingen? Kan Vlaanderen ook controles uitvoeren buiten de ziekenhuizen?

Volgens de minister is een van de aandachtspunten in het kwaliteitsdecreet het responsabiliseren van de voorzieningen. Dit impliceert een andere manier van inspecteren. Vroeger controleerden de inspecteurs vanachter hun bureau, in de toekomst zullen ze een voorziening in team bezoeken. Er zal niet enkel aandacht worden besteed aan de grootte van de kamers, de boekhouding en het personeel, maar ook aan het kwaliteitsdenken in de instelling. Er werden reeds middelen ingeschreven voor het visitatiemodel. De minister wil hier snel werk van maken. Het visitatiemodel zal worden uitgewerkt door de stuurgroep Kwaliteitsdecreet. De minister pleit voor een versterking van de inspectie, maar is er zich van bewust dat de aanwerving van personeel lang kan aanslepen als gevolg van de personeelsimplementatieplannen. De teams beschikken inderdaad over de gegevens die op federaal niveau worden geregistreerd.

Centra geestelijke gezondheidszorg (CGG's)

Voor de CGG's wordt op 1 januari 2000 de enveloppefinanciering ingevoerd. De subsidies voor 2000 zijn geënt op de budgetten van 1999. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of de minister kan bevestigen dat de anciënniteit en managementvergoeding in deze budgetten vervat zit.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen merkt op dat CGG's die fusioneren een persoon kunnen aanneemen voor de managementfunctie, maar slechts in de loop van volgend jaar weten of ze erkend worden. Indien ze niet erkend worden, worden de kosten niet terugbetaald. Het lid vindt dit geen voorbeeld van goed bestuur en vraagt reeds garanties in deze begroting voor de meerkosten tengevolge van fusies.

De middelen voor de CGG's worden bevroren, maar kunnen worden gewijzigd volgens een aantal parameters die in een financieel draaiboek worden opgenomen. Mevrouw Ingrid van Kessel wil weten of de financiële impact van de gelijkschakeling van de lonen wordt opgenomen in het draaiboek.

De heer Xavier Meurisse, afdelingshoofd Volksgezondheid – Begroting (WVC), verklaart namens de minister dat de middelen voor de CGG's bevroren blijven tot er eensgezindheid bestaat over de budgettaire parameters voor de enveloppefinanciering. In overleg met de Inspectie van Financiën wordt een budgettair draaiboek opgesteld waarmee rekening wordt gehouden bij de begrotingscontrole. In een ontwerp van besluit van de Vlaamse regering worden de salarisschalen van psychologen en maatschappelijke werkers gelijkgeschakeld met die van het personeel in de ziekenhuizen. Er zal ook een managementstoelage worden toegekend in de uitvoeringsbesluiten. Deze kosten zullen bij de begrotingscontrole worden opgenomen.

Mevrouw Patricia Ceysens betreurt dat de lonen van de psychiaters in de CGG's niet worden gelijkgeschakeld aan die van psychiaters in ziekenhuizen. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen pleit voor harmonisatie in de prijzen die door CGG's aan de patiënten worden aangerekend. Ze herinnert eraan dat voormalig minister Luc Martens voorstelde om de bijdrage van de patiënt te gebruiken om de lonen van de psychiaters gelijk te schakelen. De minister vindt het geen goed idee dat de CGG's een bijdrage zouden vragen aan de patiënten om de lonen van de psychiaters gelijk te schakelen. Ook mindergegoeden moeten bij de CGG's terecht kunnen.

- Mevrouw Ingrid van Kessel, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Sonja Becq en mevrouw Trees Merckx-Van Goey dienen een amendement (am.nr. 72) in dat er toe strekt in de krediettabel het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 42.10 "1.255,3 miljoen frank" te brengen op "1.366,3 miljoen frank" (verhoging met 111,0 miljoen frank). In basisallocatie 34.27 wordt het niet-gesplitste krediet "1.110,8 miljoen frank" gebracht op "1.221,8 miljoen frank".

Mevrouw Ingrid van Kessel licht toe dat het de bedoeling is de aftrek van 1 percent op die basisallocatie ongedaan te maken. In de toelichting las ze nochtans dat het budget was bevroren op het niveau van 1999. Intussen is het voorspelbaar dat de fusie-operatie extra middelen zal vergen. Ze ziet ook niet in hoe men de toezegging om de lonen van psychologen en maatschappelijk werkers gelijk

te trekken met die in de psychiatrische ziekenhuizen kan uitvoeren binnen dit budget. Volgens mevrouw Trees Merckx-Van Goey staat dit amendement symbool voor de vele andere programma's en basisallocaties waarop de vermindering van 1 percent toegepast wordt.

De minister benadrukt dat er bij de CGG's garanties zijn dat de situatie in orde zal komen. De enveloppefinanciering zal bij de begrotingscontrole aangepast worden, zodat het decreet uitgevoerd kan worden. Op het moment van de begrotingsonderhandelingen beschikte de minister echter nog niet over het uitvoeringsbesluit, waardoor zij deze eisen toen moeilijk kon verdedigen. De minister onderstreept dat het rechtgetrokken wordt via een voorafname bij de begrotingscontrole.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel deelt de bekommernissen van de CVP-collega's. Ze wijst er echter op dat de gevraagde budgetverhogingen voor alle CVP-amendementen samen goed zijn voor een bedrag van 1,355 miljard frank. Ze wil weten waar de CVP dit geld zal halen. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen zegt dat een regering die over budgettaire ruimte beschikt in de eerste plaats moet denken aan Welzijn. Ze herinnert eraan dat de minister had gevraagd dat het parlement haar zou steunen om een verhoging van het budget te bekomen. Volgens haar kan dat door de ingediende amendementen goed te keuren.

Varia

De vorige federale minister van Volksgezondheid heeft allerlei hervormingen aangekondigd met betrekking tot de opleiding van verpleegkundigen. Mevrouw Ingrid van Kessel vraagt of het statuut van gediplomeerde verpleegkundige A2 blijft bestaan. De minister antwoordt dat ze op korte termijn met het federale niveau en met de Vlaamse minister van Onderwijs overleg zal plegen over de opleiding van verpleegkundigen.

Het lid merkt op dat het belangrijkste criterium voor de toewijzing van een NMR-scanner (magnetische resonantie tomograaf met ingebouwd elektronisch telsysteem) de opnamecijfers zijn, ofwel het gemiddelde van 1996-1997, ofwel de opnamecijfers van 1998. Het Riziv beschikt niet over de cijfers voor 1998. In 1996-1997 zijn heel wat ziekenhuizen gefusioneerd. Indien de cijfers van 1996-1997 worden gebruikt, worden de opnamecijfers van de ziekenhuizen die ondertussen gefusioneerd zijn, dan samengeteld? De minister antwoordt dat de informatie over de NMR-scanner later aan de leden wordt bezorgd.

Op federaal niveau bestaat de Planningscommissie, die beslist hoeveel zorgverstrekkers door het Riziv worden terugbetaald. In het verleden werd het Vlaamse niveau hier veel te weinig bij betrokken. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of de minister hier aandacht aan wil besteden. De minister wijst erop dat de federale Planningscommissie tot nog toe steeds de omkaderingsnormen heeft vastgesteld op basis van het beschikbare geld. Het resultaat was dat de omkadering vaak te gering was. Nu wil men werk maken van zorgindicatie.

Twee jaar geleden werd afgesproken dat in Vlaanderen meer dan 14.000 RVT-bedden zouden worden omgezet in het kader van een vijfjarenprogramma. Wordt dit schema aangehouden? Het lid vraagt de minister om op een Interministeriële Conferentie over Volksgezondheid te pleiten voor een bijkomende versnelde omzetting van RVT-bedden. Mevrouw Patricia Ceysens merkt op dat het aantal erkende bedden een prestatiedrijver is. Volgens de minister werden alle RVT-bedden uit het vijfjarenprogramma reeds toegewezen. Aangezien er opnieuw een tekort aan bedden is, werden gesprekken gepland met de federale overheid. Het feit dat het aantal erkende bedden een prestatiedrijver is, heeft te maken met de bepalingen van het Riziv. Volgens de minister zal de rol van het aantal bedden volgend jaar verminderen.

Mevrouw Marijke Dillen wijst erop dat het Universitair Ziekenhuis Antwerpen gedurende lange tijd werd geconfronteerd met zware computerproblemen waardoor patiënten niet werden gefactureerd. Dit heeft ongetwijfeld een budgettaire weerslag op de instelling. Daarnaast heeft dit ook sociale gevolgen voor patiënten die de facturen niet ineens kunnen betalen. Wat is de visie van de minister? De minister antwoordt dat het Universitair Ziekenhuis Antwerpen zelf haar facturatieproblemen moet oplossen. De minister heeft geen rechtstreekse financiële bevoegdheid. De minister erkent het bestaan van het probleem. In de uitvoeringsbesluiten van het kwaliteitsdecreet kan de verplichting van snelle en transparante facturen eventueel worden opgenomen.

2.2.11. Progr. 42.2. Medisch-sociaal beleid

Algemeen

De heer Felix Strackx wijst erop dat het budget voor curatieve geneeskunde veel groter is dan dat voor preventie. Het lid denkt dat met geringe budgettaire inspanningen voor preventie de levensduur veel sterker kan worden verlengd dan wan-

neer dezelfde middelen aan curatieve geneeskunde worden besteed.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen pleit ervoor dat de minister in het kader van het intersectoraal beleid dat ze wil voeren, ook aandacht besteedt aan mobiliteit. Het is belangrijk dat de voorzieningen in de gezondheidszorg bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. Het lid vraagt ook dat ervaringsdeskundigen voor anderstaligen in de voorzieningen worden ingeschakeld. De minister antwoordt dat schaalvergroting tot gevolg heeft dat vaak voorzieningen worden gebouwd buiten de stads- en dorpskernen. Ze deelt de bezorgdheid van het lid over de bereikbaarheid van deze voorzieningen.

Vlaamse gezondheidsdoelstellingen

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of de minister rekening zal houden met de kritiek die in de commissie werd geformuleerd op de vijf gezondheidsdoelstellingen, dan wel of ze de lijst ongewijzigd zal handhaven. De minister antwoordt dat ze niet volledig achter de gezondheidsdoelstellingen staat. Ze werden te snel vastgelegd om ook aan de LOGO's te worden opgelegd. De minister heeft de doelstellingen niet gewijzigd om het proces bij de LOGO's niet op de helling te zetten. De LOGO's zijn niet in staat om alle gezondheidsdoelstellingen mee te realiseren. De minister zal de doelstellingen rangschikken volgens hun belang en voor voldoende cijfers en methodieken zorgen.

De heer Koen Helsen vindt dat er voor de verhoging van het krediet van basisallocatie 33.66 slechts een vage verantwoording wordt geformuleerd. De minister verduidelijkt dat basisallocatie 33.66 de LOGO's cijfermatig wil ondersteunen bij het waarmaken van de gezondheidsdoelstellingen. Dit punt zal uitvoeriger worden uitgewerkt in de beleidsnota.

De Vlaamse gezondheidsdoelstellingen bepalen dat het aantal dodelijke ongevallen in het verkeer tegen 2002 met twintig percent moeten afnemen. Mevrouw Marijke Dillen merkt op dat één van de grootste oorzaken van ongevallen in het verkeer het gebrek aan controles is. Dit is echter een federale bevoegdheid. Hoe wil de minister deze doelstelling verwezenlijken? De minister geeft toe dat ze binnen haar bevoegdheid Volksgezondheid over weinig hefbomen beschikt om het aantal verkeersslachtoffers met 20 percent te doen dalen. De minister vraagt zich ook af in welke mate de LOGO's zich met deze problematiek moeten bezighouden. Aangezien 15 percent van de ongevallen wordt veroorzaakt door de inrichting van de weg, spoort

mevrouw Ria Van Den Heuvel de minister van Gezondheid aan om in samenwerking met minister Steve Stevaert, bevoegd voor gewestwegen, de veiligheid van deze wegen te verbeteren.

Mevrouw Ingrid van Kessel vraagt hoever het staat met de onderhandelingen over de terugbetalingen van borstkankerscreening. Het is schrijnend dat een individuele mammografie wel wordt terugbetaald, maar een mammografie in het kader van een preventiecampagne niet. Er moet dringend bij het Riziv worden aangedrongen op een aparte nomenclatuur voor dergelijke preventieve onderzoeken. Het lid stelt voor dat Vlaanderen in een eigen budget voorziet, indien het overleg met het federale niveau niets zou opleveren.

De heer Felix Strackx vraagt of het initiatief met de mammobiel zal worden voortgezet. Het lid is van oordeel dat de borstkankerscreening beter zou aanvangen bij vrouwen vanaf 40 of 45 jaar, en niet vanaf 50 jaar.

De minister antwoordt dat ze de leeftijdsnormen van de Wereldgezondheidsorganisatie zal hanteren, met name vrouwen van vijftig tot zeventig jaar. Ze vreest dat de lineaire screening van deze doelgroep niet gemakkelijk zal zijn, aangezien de vorige regering het screeningsysteem heeft georganiseerd zonder duidelijke afspraken te maken met het Riziv. Er bestaat ondertussen een principiële akkoord met de federale minister van Sociale Zaken om een aparte nomenclatuur op te stellen voor preventieve borstkankerscreening. In afwachting van een definitief akkoord wordt door de stuurgroep getracht om via gesprekken met de verschillende actoren tot een duidelijke taakverdeling te komen. De middelen van de minister laten niet toe dat de screening op de Vlaamse begroting wordt ingeschreven. Over de concrete uitvoering van de screening bestaat nog onduidelijkheid.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel stelt zich vragen bij het nut van een lineaire screening. Een dergelijke screening is zeer duur. Weegt dit op tegen het aantal kankergevallen dat wordt ontdekt? Men moet ook rekening houden met het leed van vrouwen die na een eerste screening onnodig worden doorverwezen voor een tweede onderzoek. De minister herinnert eraan dat één vrouw op elf in de loop van haar leven geconfronteerd wordt met borstkanker. Een tweede lezing is vereist, aangezien vaak de deskundigheid ontbreekt om een mammografie correct te lezen.

Infectieziekten en vaccinatiebeleid

De heer Felix Strackx wil weten of de vaccinatie tegen hepatitis B ondertussen een routinevaccinatie is geworden en of de minister van plan is om gratis een vaccinatie tegen homofilius influenza type B op te nemen in het vaccinatiepakket. Deze bacterie veroorzaakt meningitis. Het lid vindt de vaccinatiedatabank gestart door Kind en Gezin een goed initiatief, maar vraagt zich af of het niet zinvol is de vaccinatiegegevens op de SIS-kaart te registreren. Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen pleit voor meer wetenschappelijk onderzoek naar een vaccin tegen hersenvliesontsteking.

De minister deelt mee dat de Wetenschappelijke Vereniging van Huisartsen een protocol heeft ondertekend in verband met de hepatitisvaccinatie. Deze vaccinatie wordt systematisch toegediend door Kind en Gezin aan zuigelingen en aan kinderen jonger dan twaalf jaar door het medisch schooltoezicht. De minister zal de vaccinatie tegen homofilius influenza type B met het federale niveau bespreken. Deze vaccinatie kan een oplossing bieden voor hersenvliesontsteking.

De heer Koen Helsen vraagt of er in middelen wordt voorzien voor onderzoek naar de besmetting met de legionellabacterie. Hij vindt het oproepnummer in verband met deze ziekte op geen enkele begrotingspost terug.

Gezondheidspromotie en ziektepreventie

Mevrouw Marijke Dillen vraagt of de minister speciale voorlichtingscampagnes plant in verband met zwaarlijvigheid. Zal er worden samengewerkt met het onderwijs? Moeten er in scholen wel snoep- en frisdrankautomaten staan? Mevrouw Marijke Dillen en mevrouw Ria Van Den Heuvel pleiten voor een jongerencampagne tegen obesitas in combinatie met roken.

De minister vindt het belangrijk dat er voldoende aandacht wordt besteed aan gezonde voeding, maar vindt het ook essentieel dat jongeren leren omgaan met hun lichaam. Er zullen nieuwe acties worden ontwikkeld die van onderuit via de LOGO's en de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) worden uitgevoerd, bijvoorbeeld in verband met snoep- en drankautomaten op school.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt tegen wanneer de uitvoeringsbesluiten voor de CLB's kunnen worden verwacht.

Volgens mevrouw Trees Merckx-Van Goey is het door het ontbreken van een beleidsnota niet duidelijk welk budget specifiek bestemd is voor drug-, aids- en kankerpreventie. Mevrouw Marijke Dillen en de heer Felix Strackx vinden dat aidspreventie te weinig aandacht krijgt in deze begroting. Mevrouw Marijke Dillen vraagt ook meer aandacht voor drugpreventie. Vorig jaar heeft de Vlaamse regering een aantal leerlingen laten bevragen over drugs. Is het de bedoeling dat een dergelijke enquête permanent wordt georganiseerd? De heer Felix Strackx stelt vast dat druggebruik ingeburgerd raakt. Hij vindt het initiatief Opkikker, dat door de vorige minister van Gezondheid werd gelanceerd, niet slecht, maar pleit toch voor een grootschaliger initiatief. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vindt dit initiatief te stigmatiserend omdat het de jongeren in twee kampen verdeelt.

De minister deelt mee dat de alcohol- en drugbestrijding in een convenant werd uitbesteed aan de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD) en de aidspreventie aan het Interprovinciaal Aids Coördinaat (IPAC). De VAD werkt vrij goed. De vereniging is nog bezig met de resultaten van de enquêtes te onderzoeken. De bevraging was een groot succes. Volgend jaar komt er een eerste evaluatie. De minister is van oordeel dat IPAC de aidssensibilisering opnieuw moet opvoeren. De minister vindt het een uitdaging om de communicatie met jongeren over roken en drugs te herdenken. Vaak komt de informatie betuttelend over, of hebben campagnes een omgekeerd effect.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel en mevrouw Ingrid van Kessel pleiten ervoor dat de overconsumptie van geneesmiddelen en alcohol een plaats krijgt in het drugbeleid. Op federaal niveau wordt een systeem, Pharmanet, uitgewerkt met gegevens over het voorschrijfgedrag van dokters. Kan het Vlaams niveau hier gebruik van maken? De minister antwoordt dat de LOGO's een belangrijke opdracht vervullen op het vlak van het geneesmiddelengebruik. De minister betreurt dat de apothekers niet bij de LOGO's betrokken zijn.

Mevrouw Marijke Dillen vraagt aandacht voor de toenemende rugklachten bij jongeren. Ze vraagt de minister om in het kader van een preventiebeleid en in samenspraak met het onderwijs iets te doen aan het probleem van de te zware boekentassen. De minister zal in overleg met de minister van Onderwijs nagaan hoe het probleem van de zware boekentassen structureel kan worden aangepakt.

Varia

Mevrouw Ria Van Den Heuvel merkt op dat er 74 samenwerkingsinitiatieven thuiszorg (SIT) bestaan. Zullen ze door de minister worden ondergebracht in de thuiszorg? De minister antwoordt dat de integratie van de SIT's in het thuiszorgdecreet niet gemakkelijk zal zijn. De beleidsnota zal hierover meer duidelijkheid brengen.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen noemt de LOGO's geen onverdeeld succes. In Limburg bestonden in vele gemeenten reeds goedwerkende preventieplatforms. Deze preventieprogramma's verdwenen door de komst van de LOGO's. Op welke manier zullen de LOGO's worden geëvalueerd? Volgens de minister is het LOGO-uitvoeringsbesluit zeer gedetailleerd en houdt het inderdaad te weinig rekening met wat reeds bestaat aan de basis. De minister voelt zich verplicht voort te doen aangezien een aantal LOGO's al stappen hebben gezet in het kader van het uitvoeringsbesluit. Volgend voorjaar worden de LOGO's geëvalueerd. Nadien kan er een bijsturing gebeuren. De LOGO's zijn belangrijk voor preventie en moeten groeikansen krijgen.

In het verleden is er op Vlaams niveau een grootschalig milieu- en gezondheidsonderzoek gestart. Mevrouw Ingrid van Kessel en mevrouw Ria Van Den Heuvel vragen of dit onderzoek wordt voortgezet. Blijft het meldpunt bestaan? Bestaat er een verband tussen milieu- en gezondheidsproblemen? De minister antwoordt dat er een grootschalig onderzoek rond milieu en gezondheid zal worden uitgevoerd op het krediet van Wetenschapsbeleid. Het is de bedoeling een betrouwbaar instrumentarium uit te werken om de invloed van het milieu op de gezondheid na te gaan. De minister verwacht dat er een aantal verbanden kunnen worden vastgesteld, bijvoorbeeld tussen uitstoot en luchtkwaliteit enerzijds en het aantal kinderen met astma of luchtwegeninfecties anderzijds. Vervolgens kan hier preventief op worden ingespeeld.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt of het samenwerkingsakkoord met het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid-Louis Pasteur (WIV) werd opgezegd. De minister deelt mee dat de vorige minister bevoegd voor Volksgezondheid het samenwerkingsakkoord met het WIV heeft stopgezet omdat er wel informatie werd verzameld, maar geen terugkoppeling gebeurde. De minister heeft in samenspraak met haar federale en Fransta-

lige collega's beslist om het contract met een jaar te verlengen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey is bezorgd over het feit dat niet de minister van Gezondheid bevoegd is voor het medisch verantwoord sporten, maar wel de minister van Sport. Ze betreurt dat de bescherming van de gezondheid van de actieve sportbeoefenaar losgekoppeld dreigt te worden van het gezondheidsbeleid. De minister antwoordt dat medisch verantwoord sporten werd overgeheveld naar de minister van Sport omwille van de eenheid in het sportbeleid. De minister vertrouwt erop dat de leden van deze commissie het medisch aspect van sport zullen blijven bewaken.

2.2.12. Progr. 53.2 Sociaal Impulsfonds (ba's 33.10, 43.10 en 45.90)

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey betreurt dat het SIF, waarbinnen heel wat maatschappelijk opbouwwerk is opgestart, meer dan ooit een instrument van stedelijk beleid geworden. Daardoor brengt het geen soelaas meer voor de landelijke gebieden, die nochtans evenveel behoefte hebben aan opbouwwerk.

De minister zegt niet altijd onverdeeld gelukkig te zijn met alle kleine projecten die het SIF aan het maatschappelijk opbouwwerk toebedeelt. Er bestaat een decretale regeling waardoor het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn integraal deel uitmaakt van het SIF. De kleine gemeenten krijgen nog altijd dezelfde SIF-gelden als vroeger, mits ze aan de decretale voorwaarden beantwoorden. De minister heeft niet de bedoeling nu een ander SIF-beleid te voeren : de SIF-programmatie loopt tot 2002. Het jaar nadien moeten de SIF-programma's en de decretale onderbouw van het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn herbekeken worden.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen merkt op dat dit programma voor de minister de enige link is met het armoedebeleid. Het lid vraagt welke minister het armoedebeleid coördineert : de minister of minister Bert Anciaux ? Zij vindt maar weinig middelen voor armoedebeleid terug in het kader van de bovengemeentelijke projecten van het SIF. Om hoeveel projecten gaat het en hoe werken ze ? Hoe denkt de minister het armoedebeleid te kunnen sturen met zo weinig middelen ?

Het lid stelt vast dat het samenwerkingsakkoord inzake armoedebeleid nog niet operationeel is. Er is nochtans in de vorige zittingsperiode een verantwoordelijke aangewezen binnen de Vlaamse Ge-

meenschap die dit moet opvolgen. Heeft de minister al concrete stappen hiervoor ondernomen ? De minister zegt dat zij over de Vlaamse Intersectoriële Commissie Armoedebestrijding (VICA) als instrument beschikt. Als coördinerende minister heeft zij in essentie een horizontale bevoegdheid. Bovendien kunnen aardig wat kredieten binnen Gelijke Kansen, Welzijn en Gezondheid geöriënteerd worden naar toegankelijkheid voor de armen. In armoedebestrijding zijn overigens ook tewerkstelling en onderwijs heel belangrijke hefboomen. In wezen komt het er voor een coördinerend minister op aan de interdepartementale werkgroep creatief en gedreven voor te zitten en de andere ministers samen te brengen. De minister zit niet in welke minister over meer kredieten beschikt voor armoedebeleid. Wat het samenwerkingsakkoord betreft, zegt de minister dat nog geen initiatieven genomen zijn.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt waar de subsidiëring terug te vinden is voor de erkenning van de verenigingen waar armen het woord voeren. Vroeger gebeurde dit via een voorafname van het SIF. De minister antwoordt dat de subsidiëring terug te vinden is onder basisallocatie 33.10.

3. INDICATIEVE STEMMING

– De Vlaamse regering heeft een amendement (am.nr. 33) ingediend dat ertoe strekt een artikel 57bis in te voegen. Dit amendement regelt de overdracht van VIA-middelen (progr. 41.1, ba. 0102) naar de desbetreffende basisallocaties. Dit amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

– Het amendement van de Vlaamse regering (am.nr. 48) bij de krediettabel van progr. 41.30 betreft de rechtzetting van een materiële fout : het totaal van de niet-gesplitste kredieten op basisallocatie 33.04 wordt gebracht op 10,8 miljoen frank in plaats van 10,9 miljoen frank. Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen ;

– De amendementen nrs. 64 en 65 van de meerderheidspartijen (prog. 41.1 : 6,9 miljoen frank overhevelen van het Vlaams Centrum voor de Bevordering van het Welzijn van Kinderen en Gezinnen naar het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies), worden aangenomen met 10 stemmen tegen 3.

– De volgende amendementen vanuit de CVP-fractie op dit toegewezen deel werden verworpen met 8 stemmen tegen 6 :

- nrs. 50 en 66 (progr. 41.1 : 1,3 miljoen frank extra voor de Kinderrechtencoalitie) ;
- nr. 67 (progr. 41.1 : 4,5 miljoen frank extra voor studie en overleg inzake gezins- en opvoedingsondersteuning) ;
- nr. 68 (progr. 41.1 : verhoging met 662 miljoen frank voor regularisatie DAC en loonharmonisering in kinderdagverblijven) ;
- nr. 69 (progr. 41.4 : verhoging met 500 miljoen frank voor buitenschoolse kinderopvang, opvang zieke kinderen en flexibele opvang) ;
- nr. 71 (progr. 41.7 : verhoging met 48 miljoen frank voor opvoedingsondersteuning in het algemeen welzijnswerk) ;
- nr. 72 (progr. 42.1 : verhoging met 111 miljoen frank voor de centra geestelijke gezondheidszorg) ;

– Amendement nr. 70 van de CVP-fractie (progr. 41.7 : verhoging met 30 miljoen frank voor uitvoering decreet etnisch-culturele minderheden), werd verworpen met 10 stemmen tegen 4.

De aan de commissie toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel van de algemene uitgavenbegroting², zoals geamendeerd, worden bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 4 onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Ria VAN DEN HEUVEL

Patricia CEYSENS

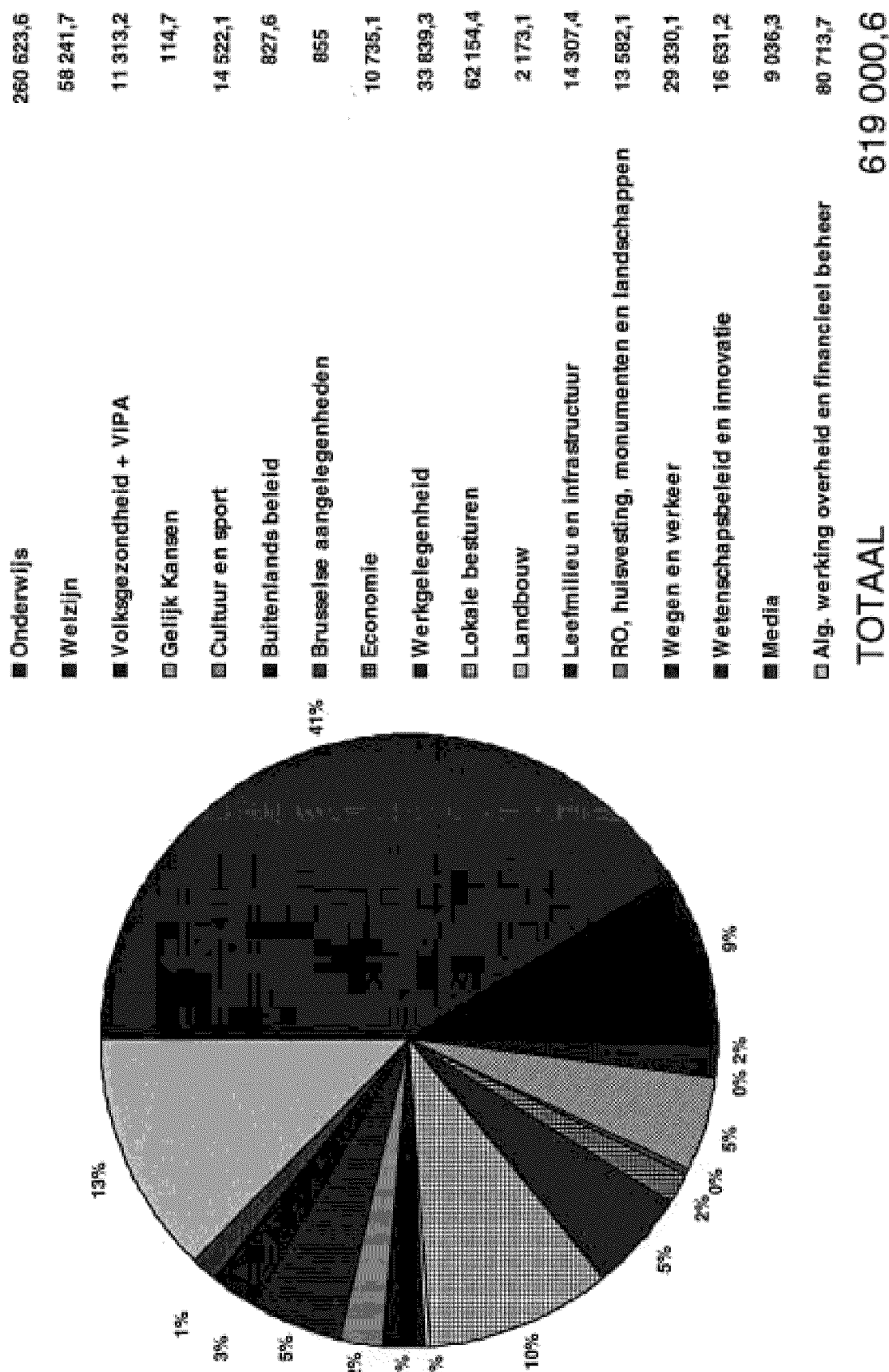
---

² Zie opsplitsing als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting (*Parl. St. VI. Parl. 1999-2000, nr. 15/8*).

BIJLAGEN

Overzicht uitgaven totale begroting 2000

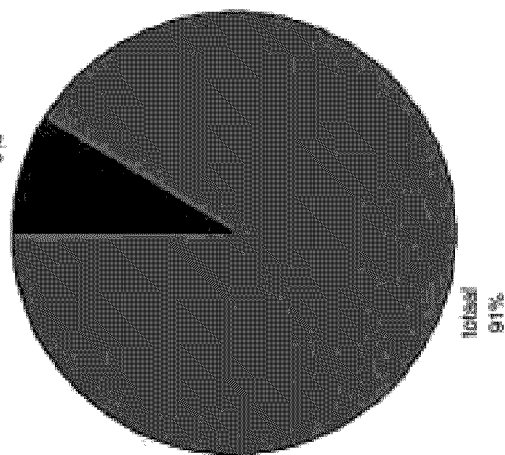

Aandeel van WELZIJN in de totale uitgaven

Welzijn
9%
of
58 241,7 miljoen fr.

welzijn
9%

Belangrijkste posten:

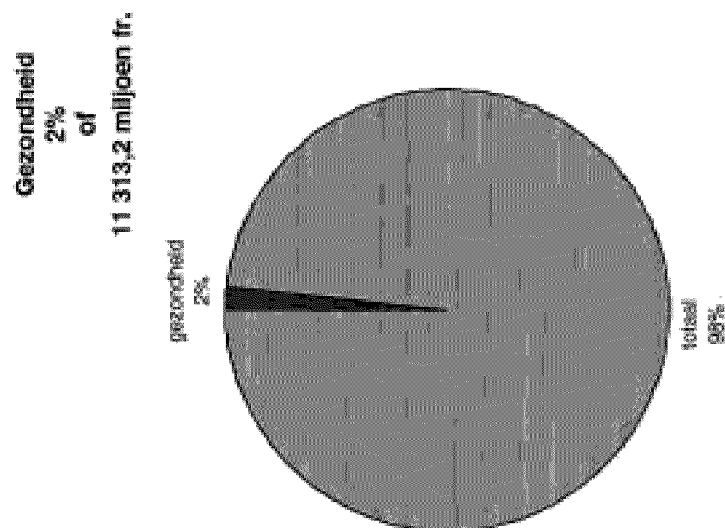
Algemeen welzijnsbeleid	1 125,2
Bijzondere jeugdbijstand	6 688,6
Bejaardenzorg	33,1
Gezinsaanlegenheden	15 191,2
Gehandicaptenzorg	32 559,0
Maatschappelijk welzijn	2 644,6

Waarvan in Constant Beleid:
- allerhande uitgaven met betrekking tot de verlichting van de werkdruk: 990,0

Waarvan in Constant Beleid:
- gezins en bejaardenhulp: 8.045,5
- dotatie aan Kind en Gezin: 6.456,8

Waarvan in Constant Beleid:
- dotatie aan het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie personen met een handicap: 31.949,5
- investeringen voor sociale integratie gehandicapten: 609,5

Aandeel van GEZONDHEID in de totale uitgaven

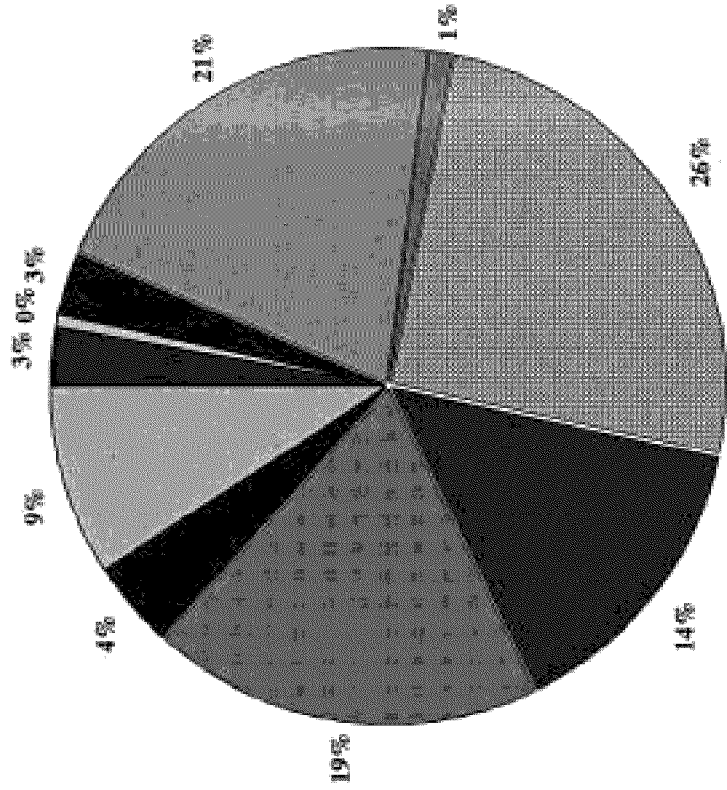
Belangrijkste posten:

VIPA	8 108,1
Volksgezondheid	1 407,8
Medisch-sociaal beleid	1 797,3

Waarvan in Constant Beleid:
- centra geestelijke gezondheidszorg: 1 263,3

Waarvan in Constant Beleid:
- subsidies lvm medisch schooltoezicht: 704,7

Aandeel Nieuwe initiatieven

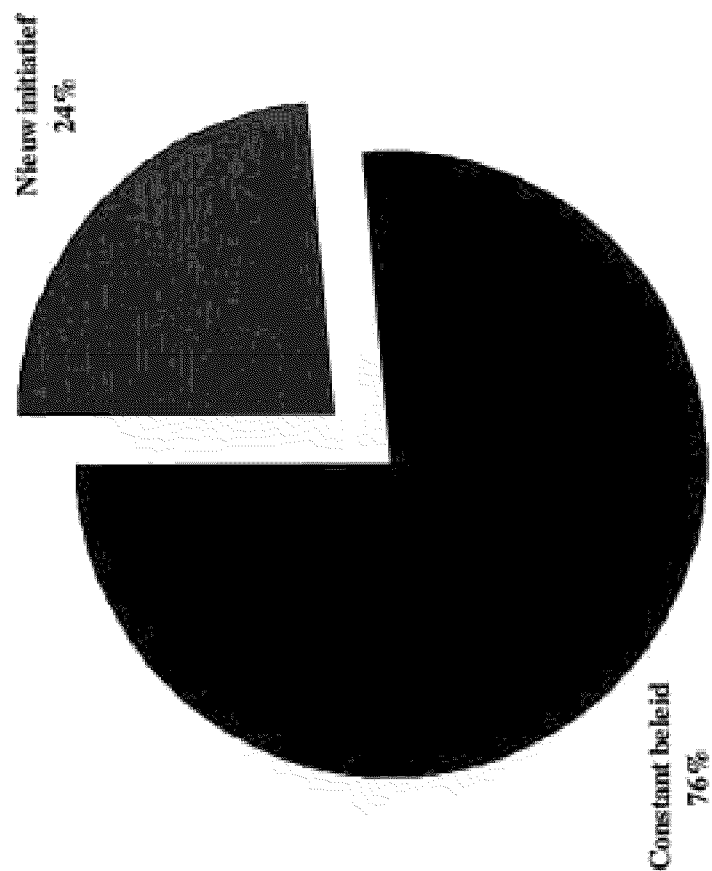
- Gelijke Kansen
- Vlaams Zorgfonds
- Alg. Welzijnshulp
- Bijzondere jeugdbijstand
- Bejaardenzorg
- Gezinsaanpak
- Gehandicaptenzorg
- Maatsch. Welzijn
- Volgsgezondheid
- Med.-Soc. Beleid

<u>NI</u>	<u>CB</u>
27	87,7
5	0
33	1 092,2
204	6 484,6
12,7	20,4
251,4	14 939,8
144,4	32 414,6
189,8	2 454,8
41,7	1366,1
91	1 706,3
1000	60 566,5

TOTAAL

Excl. VIPA = 8 miljard.

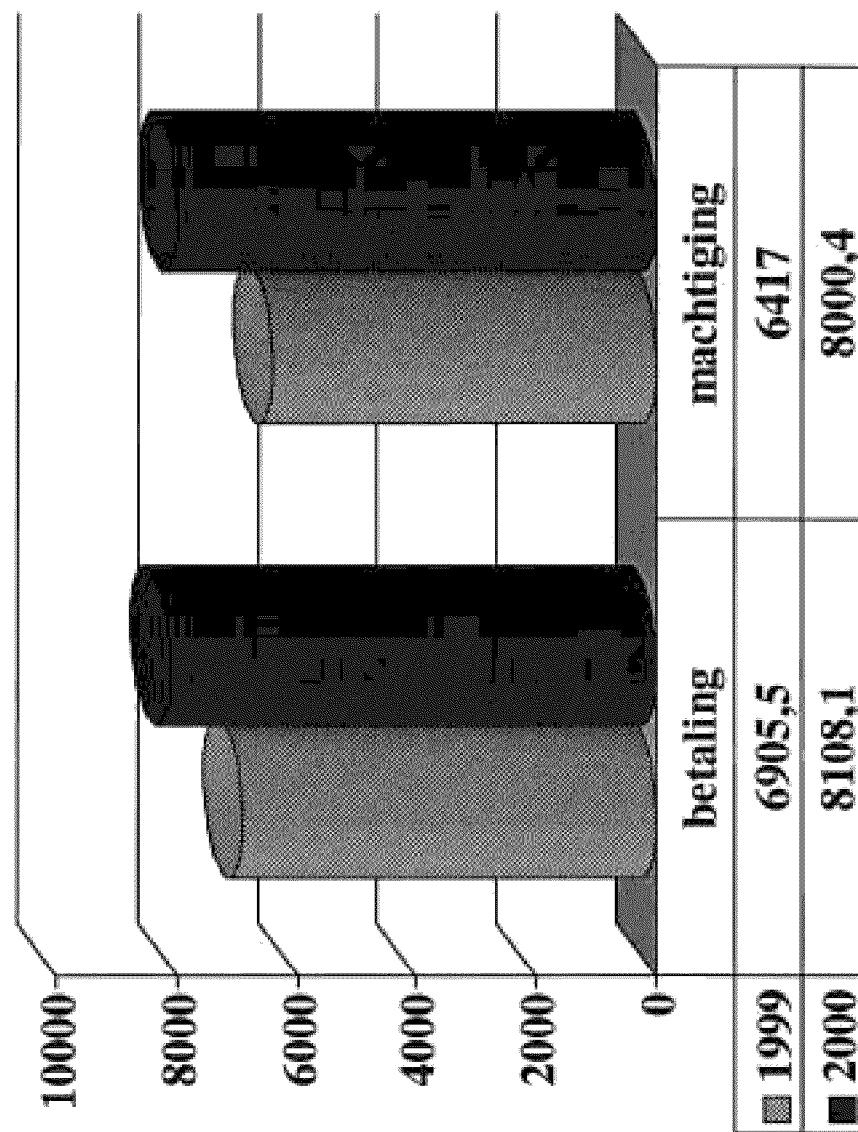
Nieuwe initiatieven binnen GELIJKE KANSEN

Belangrijkste Initiatieven:

Wetenschappelijk onderzoek	15
F.W.H.	8,3
Toegankelijk Hassel	2,1
Toegankelijk Waasland	1,6

Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden VIPA

Begroting 2000 Nieuwe Initiatieven Minister Mieke Vogels

Programma 11.4 : Gelijke Kansen		Bedrag weerhouden in miljoen BEF
B.A. 12.02	wetenschappelijk onderzoek	15
B.A. 33.08	F.W.H. (Federatie Werkgroepen Homoseksualiteit)	8,3
B.A. 33.09	Toegankelijk Hasselt	2,1
B.A. 33.10	Toegankelijk Het Waasland	1,6
Programma 24.02 : Vlaams Zorgfonds		Bedrag Weerhouden in miljoen BEF
B.A. 41.02	Eigen werkingsmiddelen voor zorgfonds (opstartfase 3VTE experten + opstartkosten)	5
Programma 41.1 : Algemeen Welzijnsbeleid		Bedrag Weerhouden in miljoen BEF
B.A. 12.90	uitgaven Centrum Voor Bevolkings- en Gezinsstudies : ondersteuning adviesraad	3
B.A. 33.04	subsidie aan het Europees Centrum Voor Vermiste en Seksueel Misbruikte Kinderen – Child Focus	9
B.A. 34.20	trefpunt zelfhulp	1
B.A. 34.24	ondersteuning structuur justitieel welzijnswerkcel	20
Programma 41.2 : Bijzondere Jeugdbijstand		Bedrag Weerhouden in miljoen BEF
B.A. 41.02	contractuele aanwerving 2 experten (op begroting fonds)	4
B.A. 41.02	differentiatie van projecten via overeenkomsten en differentiatie van het reguliere hulpaanbod in de Bijzondere Jeugdzorg	200

Programma 41.3 : Bejaardenzorg		Bedrag Weerhouden in miljoen BEF
B.A. 12.02	subsidieering van externe begeleiding voor de aanpassing van de regelgeving voor de residentiële ouderenzorg	2,75
B.A. 33.07	subsidieering van de netwerken voor de zorg voor dementerende personen en hun omgeving	10
Programma 41.4 : Gezinsaanleg		Bedrag Weerhouden in miljoen BEF
B.A. 34.02	subsidies aan de diensten voor gezins- en bejaardenhulp alsmede aan de opleidingscentra voor gezins- en bejaardenhulp(st)ers	27
B.A. 34.04	subsidies aan de centra voor integrale gezinszorg (weddedrift)	1,6
B.A. 34.05	subsidies aan de centra voor ontwikkelingsstoornissen : aanwervingen om diverse knelpunten : 25% overuren, administratie, wachtlijsten van 6 maanden, anciënniteitsaanpassing	9,9
B.A. 41.01	Kind en Gezin : <ul style="list-style-type: none"> financiële impact van het niet-indexeren van de ouderbijdragen.....10 financiële implicatie van het communicatieplan.....10 uitbreiding kinderopvang met 1500 plaatsen.....52,5 kinderopvang strategisch plan : verdere... uitvoering.....eenmalig 21,4 .....recurrent 68 uitbreiding capaciteit Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning : 200 bijkomende plaatsen.....37,9 Vaccinatiebankoprichting.....13,1 	
Programma 41.5 : Gehandicaptenzorg		Bedrag weerhouden in miljoen BEF
B.A. 83.20	herdefiniëring multidisciplinaire zorgindicering	37,5
B.A. 83.25	uitbreidingsbeleid individuele materiële bijstand	17,1
B.A. 83.24	Nieuwe hulpmiddelen individuele materiële bijstand	38,55
B.A. 83.25	herdefiniëring semiresidentiële zorg schoolgaanden	35
B.A. 83.25	uitbreiding semi-internaten niet- schoolgaanden : 25 plaatsen	16,25

Programma 41.6 : Maatschappelijk Opbouwwerk		Bedrag weerhouden in miljoen BEF
B.A. 34.01	subsidies aan organisaties, instellingen en instituten voor maatschappelijk opbouwwerk: uitbouw RISO Gent	7
Programma 41.7 : Maatschappelijk Welzijn		Bedrag weerhouden in miljoen BEF
B.A. 12.01	allerhande uitgaven voor aanmoediging, organisatie en ontwikkeling van activiteiten voor de integratie van etnisch-culturele minderheden : projecten migrantenjongeren	45,5
34.01	subsidies voor aanmoediging, organisatie en ontwikkeling van activiteiten voor de integratie van etnisch- culturele minderheden : nieuwe initiatieven <u>motivatie</u> : uitbouw provinciale cellen woonwagenwerk, vluchtelingen, ondersteuning forum zelforganisaties, integratiecentra, enz...	10
B.A. 34.02	allerhande subsidies specifiek voor impulsprogramma's in het kader van het onthaalbeleid voor nieuwkomers : uitbreiding onthaalbeleid	30
B.A. 34.04	subsidies aan erkende centra en samenwerkingsinitiatieven in het kader van het algemeen welzijnswerk : management ondersteuning	41
B.A. 34.04	onderbezette regio's bijkomend personeel	18,8
B.A. 34.04	justitiële werking	37,5
	Subtotaal Welzijn, Gelijke Kansen	867,35 miljoen BEF
Programma 42.10 : Volksgezondheid		Bedrag Weerhouden in miljoen BEF
B.A. 12.03	visitatie ziekenhuizen	16,6
B.A. 12.04	privacy : extern juridisch advies	2,5
B.A. 12.22	communicatie (eigenlijk geen nieuw initiatief)	2,5
B.A. 33.04	voorzieningen voor kwaliteit	20,1

Programma 42.20 : Medisch-Sociaal Beleid		Bedrag Weerhouden in miljoen BEF
B.A. 12.20	communicatie (eigenlijk geen nieuw initiatief)	2,5
B.A. 12.23	vaccins	31,6
B.A. 12.25	onderzoeken i.v.m. gezondheid en milieu	13,45
B.A. 12.29	informatiesysteem gezondheid	13,2
B.A. 33.61	forum antropogenetica	3
B.A. 33.66	functionele werkgroepen	18
B.A. 33.29	subsidies i.v.m. epidemiologisch onderzoek en indicatorenverzameling	9,2
Subtotaal Gezondheid :		132,65 miljoen BEF
Totaal Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen :		1000 miljoen BEF

Bevoegdheden Minister Mieke Vogels**Overzicht begroting 2000**

Verhouding nieuw initiatief en constant beleid per programma
in miljoen BEF

Programma	aard	constant beleid	Nieuw	totaal
programma 40 2 Infrastructuur (VIPA)	NGK	8108,1		8108,1
	MAC	6445,4	1490	7935,4
programma 41 1 alg.welzijnsbeleid	NGK	5068,8	17	5085,8
	GVK	39,6		39,6
	GOK	36,4		36,4
	VRK	7	1	8
<i>bemerking: het zorgfonds met een bedrag in NGK van 4000 stond voorheen in programma 24 2</i>				
programma 41 2 bijz. jeugdzorg	NGK	6484,6	204	6688,6
programma 41 3 ouderenzorg	NGK	12,8	12,8	25,6
programma 41 4 gezinsaanlegenheden	NGK	14939,8	251,4	15191,2
	MAC	228,5		228,5
programma 41 5 gehandicaptenzorg		32414,7	144,3	32559
		0		
programma 41 6 opbouwwerk	NGK	174,6	7	181,6
		0		
programma 41 7 maatsch.welzijn	NGK	2226	202,8	2428,8
	GOK			45,5
	GVK			45,2
programma 42 1 volksgezondheid	NGK	1211,6	41,7	1253,3
	GOK	152,5		152,5
	GVK	152,5		152,5
programma 42 2 med.soc.beleid	NGK	1107,2	91	1198,2
	GOK	169		169
	GVK	129		129
		0		
programma 11 4 gelijke kansen	NGK	67,7	27	94,7
	GOK	20		20
	GVK	20		20
totaal nieuw initiatief			2490	

Begroting 2000 – Vlaams Fonds SIPH

Voor wat betreft het reeds vóór 30/06/1999 goedgekeurd constant beleid, in uitvoering van het **Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA)** van 05/05/1998, luik 'maatschappelijke evolutie', kan **510 mio** worden aangewend voor initiatieven die voldoen aan de krachtlijnen van het akkoord (inspelen op maatschappelijke evoluties, antwoord op nieuwe noden, een maximaal tewerkstellingseffect). De nodige kredieten zullen worden overgeheveld naar het Vlaams Fonds. Ik verzoek de Raad Van Bestuur om rekening te houden met de volgende beleidsopties die ik in 2000 wens te realiseren (bedragen recurrent en op jaarbasis) :

1. TEWERKSTELLING

Bijkomende inspanningen voor méér en betere tewerkstellingskansen in de gewone arbeidsmarkt. (Europese richtsnoeren voor werkgelegenheid) **45.000.000**

Nieuwe initiatieven inzake opleiding, training, jobcoaching, permanent leren voor werkenden. In dat verband dienen de toegang tot, en de opdracht van de centra voor beroepsopleiding te worden versoepeld, verruimd, en waar nodig bijgestuurd, op basis van een evaluatie van de werking en de resultaten sinds 01/01/1997. De programma's moeten nog meer individueel gedifferentieerd worden en de resultaatsverbintenis moet verder reiken dan drie maanden tewerkstelling na het opleidingstraject.

Implementatie decreet kwaliteitszorg **650.000**

Ondersteuning van de welzijnssector, i.c. de voorzieningen uit de sector tewerkstelling VFSIPH, voor het voeren van een kwaliteitsbeleid. De versnippering van deze beperkte middelen moet worden vermeden. Ik wens daarom een voorafgaand overleg met mijn kabinet over de precieze verdeling

Oprichting studiedienst VFSIPH en permanent wetenschappelijk doelgroeponderzoek en behoeftenanalyse. **5.000.000**

Een toekomstgericht gehandicaptenbeleid dat uitgaat van de vraag van de personen met een handicap, moet rekening houden met wetenschappelijk onderbouwde inzichten over het leven met een handicap in onze samenleving en de steeds evoluerende noden en zorgvragen die worden gesteld. Daarom moet het Vlaams Fonds een studiecél oprichten en deze structureel gelasten met de coördinatie van het intern en extern wetenschappelijk onderzoek, het ter beschikking stellen van onderzoeksresultaten en beleidsaanbevelingen aan het werkveld van voorzieningen en gebruikers, de administratie, de bestuursorganen, de beleidsverantwoordelijken en de publieke opinie. Deze permanente inspanning zal ook bijdragen tot een beter inzicht en een brede sensibilisering van de samenleving inzake gelijke kansen van personen met een handicap. (Zie ook deel 2 Zorg).

Uitvoering Vlaams Actieplan professionele integratie in het kader van de Europese richtsnoeren voor werkgelegenheid **49.350.000**

In samenwerking met de SERV moet een 'Vlaams Actieplan voor de Professionele Integratie van Personen met een Handicap' worden opgesteld. Deze middelen moeten nieuwe initiatieven mogelijk maken inzake tewerkstelling van personen met een handicap in de private en de publieke reguliere arbeidsmarkt.

Subtotaal tewerkstelling **100.000.000**

2. ZORG

Oprichting studiecél VFSIPH, permanent wetenschappelijk doelgroeponderzoek en behoeftenanalyse. 8.000.000

Zie deel 1 Tewerkstelling

Uitbreiding tehuizen niet werkenden : 45 bedden nursing 67.500.000

Met deze uitbreiding moet worden beantwoord aan complexe zorgnoden van prioritaire doelgroepen. Bij de toewijzing van nieuwe zorgplaatsen moet worden uitgegaan van regionale analyses inzake de afstemming van vraag en aanbod. De garantie moet worden ingebouwd dat nieuwe zorgplaatsen prioritair worden toegewezen aan de zorgvragers die in de centrale wachtlijst met de grootste urgentiegraad geregistreerd staan of die bij gebrek aan een gepaste opvang in door het Vlaams Fonds erkende voorzieningen, noodgedwongen verblijven in een RVT. De mate waarin de aanvragende voorziening gebruik maakt van de mogelijkheden inzake flexibilisering, moet als positief criterium bij de beslissingen inzake uitbreiding worden gehanteerd. Nieuwe nursingplaatsen ten behoeve van posttraumatiëci moeten worden toegewezen aan voorzieningen die een expertise ter zake kunnen aantonen, of die minstens aantonen dat zij deze expertise op korte termijn zullen ontwikkelen. Bovendien moet voor deze groep worden geopteerd voor afzonderlijke leefunits waar de organisatie van de zorg optimaal kan worden afgestemd op de specifieke noden.

Uitbreiding dagcentra : 92 plaatsen 59.800.000

Bij de toewijzing van deze nieuwe plaatsen moeten analoog met de 'uitbreiding nursing' dezelfde criteria worden toegepast inzake regionale analyse, prioritaire doelgroepen, urgentiegraad, aanwending van de mogelijkheden inzake flexibilisering, expertise en zorgorganisatie ten aanzien van posttraumatiëci.

Uitbreiding kortopvang : 20 plaatsen 28.000.000

Implementatie decreet kwaliteitszorg 1.950.000

Ondersteuning van de welzijnssector, i.c. de voorzieningen uit de sector zorg VFSIPH, voor het voeren van een kwaliteitsbeleid. De versnippering van deze beperkte middelen moet worden vermeden. Ik wens daarom dat voorafgaand over de precieze verdeling wordt overlegd met mijn kabinet.

Realisatie vergunningen residentiële sector 75.000.000

Bij de omzetting van reeds eerder verleende vergunningen naar erkenningen moeten voorwaarden worden gesteld inzake prioritaire doelgroepen, urgentiegraad, aanwending van de mogelijkheden inzake flexibilisering, expertise en zorgorganisatie ten aanzien van posttraumatiëci.

Uitbreiding wonen onder begeleiding van een particulier 3.600.000

Uitbreiding beschermd wonen : 150 plaatsen 64.532.000

Verdere inspanningen zijn noodzakelijk om residenten van woonvoorzieningen die een meer autonome woonvorm aankunnen, te laten doorstromen naar het beschermd wonen. Een positief criterium bij de toewijzing van de extra plaatsen beschermd wonen is het bieden van de garantie dat de aldus vrijgekomen residentiële plaatsen zullen worden ingenomen door zorgvragers die behoren tot prioritaire doelgroepen, en die op de wachtlijst geregistreerd staan met een hoge urgentiegraad. Verder moeten budgettair neutrale reconversies van tehuizen voor volwassenen (behalve nursing) naar beschermd wonen worden aangemoedigd.

<i>Uitbreidingsbeleid centraal doventolkenbureau</i>	3.000.000
<i>Uitbreiding begeleid wonen : 200 plaatsen</i>	39.026.000
<i>Uitbreiding thuisbegeleiding : +5.000 begeleidingen</i>	21.834.000
<i>Uitbreiding zelfstandig wonen : één dienst</i>	16.000.000
<i>Inspraak en participatie gebruikers</i>	13.500.000

Vandaag wordt méér dan in het verleden een beroep gedaan op de deskundigheid die aanwezig is bij de gebruikers zélf. Zij worden betrokken bij de innovatie van de zorg, opstellen van kwaliteitseisen, participatie- en inspraakregelingen, regionale zorgafstemming, beleidsvoorbereidende werkgroepen,...

Deze middelen moeten worden aangewend om de autonome zélforganisaties van gebruikers te versterken door een betere coördinatie van hun optreden en door de realisatie van een professionele ondersteuningsstructuur waarbij alle doelgroepen betrokken zijn. Ik wens dat over de realisatie hiervan voorafgaand met mijn kabinet wordt overlegd.

<i>Centrale wachtlijstwerking en zorgbemiddeling</i>	8.000.000
--	------------------

Deze bijkomende middelen moeten worden aangewend ter versterking van de centrale wachtlijstwerkingen opdat zij op korte termijn hun opdracht kunnen uitvoeren voor de volledige doelgroep.

<i>Totaal sector Zorg</i>	409.742.000
<i>Algemeen Totaal VIA – middelen</i>	509.742.000

VIA-MIDDELEN ALGEMEEN WELZIJSBELEID**TEWERKSTELLING**

Oprichting studiedienst, permanent wetenschappelijk doelgroepenonderzoek en behoeftenanalyse	5.000.000	5.000.000
Europese richtsnoeren voor werkgelegenheid	45.000.000	45.000.000
Implementatie decreet kwaliteitszorg	650.000	1.625.000
Uitvoering Vlaams actieplan professionele integratie	49.350.00	49.350.000

SUBTOTAAL TEWERKSTELLING	100.000.000	100.975.000
---------------------------------	--------------------	--------------------

ZORG

Oprichting studiedienst, permanent wetenschappelijk doelgroepenonderzoek en behoeftenanalyse	8.000.000	5.000.000
Uitbreiding tehuizen niet-werkenden : 45 bedden nursing	67.5000.000	67.5000.000
Uitbreiding dagcentra : 92 plaatsen	59.800.000	59.800.000
Implementatie decreet kwaliteitszorg	1.950.000	1.950.000
Realisatie vergunningen residentiële sector	75.000.000	75.000.000
Uitbreiding kortopvang : 20 plaatsen	28.000.000	28.000.000
Uitbreiding wonen onder begeleiding van een particulier	3.600.000	3.600.000
Uitbreiding beschermd wonen : 150 plaatsen	64.532.000	71.695.000
Uitbreiding begeleid wonen (+200 plaatsen)	39.026.000	43.357.000
Uitbreiding thuisbegeleiding (+5000 begeleidingen)	21.834.000	24.258.000
Uitbreiding zelfstandig wonen (+1 dienst)	16.000.000	16.000.000
Uitbreidingsbeleid centraal doventolkbureau	3.000.000	3.000.000
Inspreek en participatie gebruikers	13.500.000	13.500.000
Centrale wachtlijstwerking en zorgbemiddeling	8.000.000	8.000.000

SUBTOTAAL ZORG	409.742.000	423.660.000
-----------------------	--------------------	--------------------

TOTAAL	509.742.000	524.635.000
---------------	--------------------	--------------------